

Kaj nam bo Cannes?

ANA KOVAC

Vsake pol leta se voditelji petnajsterice v blišču zarometov sestanejo, da bi pregledali dosežke zadnjih šestih mesecev in se pogovorili o načelnih političnih vprašanjih. To so srečanja, ki jih države članice Evropske unije kujejo v zvezde. Védno znova si obetajo, da jih bo petnajsterica sprejela medse kot enakopravne partnerja. In vsakokrat znova ostanejo pred vrati z dolgim nosom.

Evropska unija se bo najprej posvetila svojim notranjim problemom, med katerimi je najbolj v nebu vpijoča brezposelnost. Učili se bodo od Velike Britanije, ki to zlo kroti z nadpovprečno prožnostjo delovnega trga. Gostitelj Chirac bo moral natančneje razložiti, kako namerava ureničiti svoje predvolilne obljube o odpiranju novih delovnih mest. Potem pride na vrsto vojna v Bosni, ki ji zahodna diplomacija po treh letih še vedno ni kos. Za pridružene članice Evropske unije, ki so kot opazovalke povabljene v Cannes, bo zanimivo selet tedaj, ko bodo voditelji EU razpravljali o siritvi članstva. Vendar bodo v vročem Cannesu razocarani, saj bodo zaman čakali na številke in podrobnosti njihovega vstopa v Evropsko unijo. Petnajsterica mora najprej rešiti svoj notranji problem. Najti mora čudežno formulo, s katero bo svoje politično in gospodarsko nagibanje proti vzvodu uravnovesila z odpiranjem proti sredozemskim državam. Po vstopu dveh bogatih skandinavskih držav in Avstrije se je težišče EU preneslo proti severu, daleč stran od revnejših držav evropskega juga, ki čedalje glasneje zahtevajo več denarja in pomoč pri trgovanju z državami južnega obrobja. Siritev proti vzvodu bi za te države pomenila nov udarec, ki ga Bruselj verjetno ne bo znal blaziti drugače kot z izdatnimi subvencijami. Za EU je naravno, da najprej poskrbi za svoje polnopravne članice in se s pridruženimi ukvarja sele tedaj, ko doma vladata red in sloga. Za pridružene članice in tiste, ki si to želijo postati, pa to preprosto pomeni, da so se umaknile z vrha dnevnega reda, kamor so se uvrstile po zaslugi podrtega berlinskega zidu. Morda bo decembra v Madridu bolj zanimivo.

Iz Kočevskega Roga Šuštarjev poziv k spravi

KOČEVSKI ROG - »Znova smo se zbrali na kraju, ki je eden najbolj bolečih spominov na strahotne dogodke izpred petdesetih let. Ko letos praznujemo petdesetletnico konca druge svetovne vojne in smo po eni strani hvaležni, da se je vojna končala, se po drugi strani z veliko bolečino spominjamo dogodkov na tem kraju, na Teharjah in drugod,« je med včerajšnjo maso zadušnico v

Kočevskem Rogu dejal nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Ob tem je pozval k spravi in spoštovanju različnosti.

Na včerajšnji slovesnosti sta spregovorila tudi beograjski škof dr. Franc Perko in nadškof iz Toronta Janez Kramberger. Slovesnosti se je udeležilo več kot petnajst tisoč ljudi. (M. G.)

Na 6. strani

Murdohu dovolj večinski del Berlusconijevih delnic

MILAN - Avstralski založniški magnat Rupert Murdoch in Silvio Berlusconi sta po srečanju v Arcoreju izjavila, da je sporazum zelo blizu. Murdoch ne zahteva več stoo odstotnega lastništva, temveč se zadovoljuje z večinskim deležem Mediaseta (tri televizijske mreže, reklamno podjetje Publitalia in filmski arhiv). V glavnem naj bi včeraj dosegli dogovor glede vrednosti Mediaseta (8.500 mi-

lijard lir). Avstralski magnat »iz razumljivih političnih razlogov« noče, da bi Berlusconi odločal o Fininvestu, a bi lahko kot delničar pristopil k njegovi založniški hiši News Corporation. Glede manjšinskega deleža Fininvesta naj bi večji del kupila naveza tujih investorjev, ki jim načeljuje savdski princ al-Vaaid Bin Talal Bin Abduliz al-Saud.

Na 2. strani

LJUBLJANA / SINOČI V CANKARJEVEM DOMU

Osrednja proslava dneva državnosti RS

Slavnostni govornik je bil Milan Kučan

LJUBLJANA - Ob dnevu državnosti Republike Slovenije je bila včeraj zvečer v Cankarjevem domu osrednja prireditve, na kateri je bil slavnostni govornik predsednik države Milan Kučan.

Na prireditvi je nastopilo več uglednih umetnikov, ki so interpretirali odlomke iz del mojstrov slovenske pisane besede. Po slovesnosti je predsednik Kučan s soprogo Stefko priredil sprejem za diplomatsko-konzularne predstavnike, akreditirane v Sloveniji. Delegacija Republike Slovenije je položila tudi venec na spomenik v spominskem parku padlih borcev in talcev na Zalah, nato pa se na spomenik padlim v vojni za Slovenijo leta 1991 na Novih Zalah.

Dneva državnosti so se spomnili na številnih prireditvah povsod po Sloveniji.

Na 6. strani

Aretacija Bagarelle nov udarec mafiji

PALERMO - V soboto zvečer so po krajšem zasledovanju aretirali Leoluca Bagarello, po aretaciji svaka Totòja Riine najbolj nevarnega italijanskega mafijskega bossa. Preiskovalci so mu sledili že dva meseca; o njegovi prisotnosti v Palermu jih je obvestil eden od informatorjev policije. Ze včeraj so ga prepeljali v enega

od najbolj varnih italijanskih zaporov.

V nadaljevanju preiskave so moze postavili odkrili stanovanje, v katerem se je skrival zadnje mesece. Poslopje je le lucaj oddaljeno od stanovanja sodnika Lo Forteja, ki skupno z javnim tožilcem Casellijem vodi v Palermu boj proti mafiji.

Na 2. strani

Vrh v Cannesu

CANNES - Na francoski rivieri se danes na rednem srečanju sestaja petnajst voditeljev držav članic Evropske unije, ki se bodo pogovarjali predvsem o enotni evropski valuti in tesnejšem gospodarskem in političnem sodelovanju med članicami.

Srečanja se udeležujejo tudi predsedniki enajstih držav (predvsem iz nekdanje Vzhodne Evrope), ki so zaprosile za članstvo v EU. Na dnevnem redu srečanja je namreč

poleg razprave o nadaljnjem širjenju Unije tudi točka o sprejemanju novih članic. Srečanja so se - prvič kot redne članice - udeležile tudi Švedska, Finska in Avstrija, ki so jih sprejeli v Evropsko unijo januarja. Evropski voditelji bodo na srečanju govorili tudi o najbolj zgočih temah, ki tarejo Evropo. Pri tem se ne bodo mogli izogniti zaostrovanju krize v Bosni.

Na 5. strani

Z Dnevnikom na osrednji proslavi v Ilirski Bistrici

ILIRSKA BISTRICA - Marsikomu se je orosilo oko, ko je slišal pesmi iz časov trpljenja in besede, ki so pomenile pravično vrednotenje tega trpljenja za svobodo in za svoj narod. Take besede sta izrekla akademik Ciril Zlobec in zunanji minister Zoran Thaler na vseprimorski proslavi ob dnevu slovenske državnosti in 50. obletnice konca 2. svetovne vojne ter zmage nad fašizmom in nacizmom v Ilirski Bistrici, kjer so bili tudi udeleženci izleta Primorskega dnevnika. Bolj posrečenega kraja za cilj izleta ne bi bili mogli izbrati: ko so zjutraj izletniki krenili na pot, ni nihče vedel, kaj jih čaka, cilj je bil »neznani«, zato je bilo presenečenje se toliko večje in prijetnejše. Na proslavi je na-

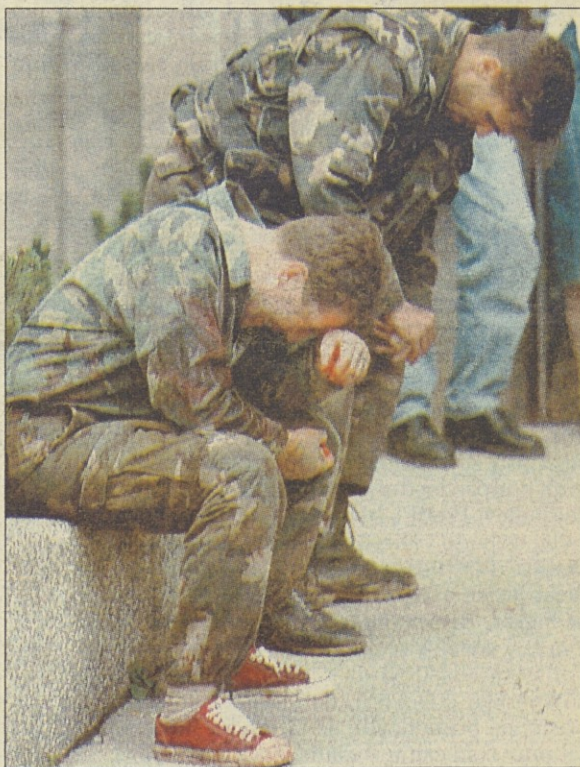

stopil tudi partizanski pevec zbr Pinko Tomažič pod vodstvom Oskarja Kjundra (Foto Balbi/KROMA).

Kljub ugibanju in poi-zvedovanju se je izlet tudi

iz Ilirske Bistrice nadaljeval »v neznano«. Naslednja etapa je bila Postojna, od koder so izletniki krenili proti Cerknici. Ogleдали so si zanimivo orodje, ki

so ga domačini uporabljali pri ribolovu ter se popeljali ob jezeru, kjer so jim vodici orisali značilnosti in se zlasti razkazali lepote kraja.

TOTOCALCIO

1 1 2 1 1 1 X 1 1 1 2 1 1

Dobitki: 13 - 76.527.000lir
12 - 3.360.000lir

DANES NA SPORTNIH STRANEH

Ana Bersan (Kras) državna prvakinja

Krasova namiznoteniska igralka Ana Bersan je državna prvakinja med drugokategornicami. Bersanova je s tem osvojila za Kras letošnji osmi državni naslov. Stran 10

Rolkarji Mladine odlični

Na italijanskem prvenstvu so rolkarji Mladine osvojili štiri državne naslove. Novi prvaki so: Mateja Paulina, Eros Sullini, Mateja in David Bogatec. Stran 10

Fenomenalni Edwardsov skok

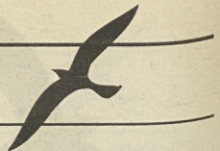
Na atletskem superpokalu je za izreden podvig poskrbel Britanec Jonathan Edwards, ki je v troskoku dosegel 18,43 m. Zaradi premočnega vetra pa ta izjemen doseg ni veljaven kot svetovni rekord. Stran 12

Danes začetek Wimbledon

Danes se bo v Londonu začel največji teniški turnir na svetu, sloviti Wimbledon, kjer bo zbrana vsa »teniška smetana«. Tokrat pa izrazitega favorita ni. Stran 13

Košarka: na EP odločilno za Slovenijo

Na evropskem košarkarskem prvenstvu v Atenah čaka danes Slovenijo odločilna tekma za uvrstitev v četrtfinale proti Španiji. Italija pa bo igrala z Litvo. Stran 14

PRODAJA FININVESTA / POGOVORI V ARCOREJU

Murdoch pristal na večinski del

Manjšinski del Fininvesta naj bi pokupili tuji investitorji, nekaj pa bi ostalo Berlusconiu

ARCORE (MILAN) - Včerajšnje srečanje med Silvio Berlusconiem in avstralskim založnikom Rupertom Murdochom se je končalo brez končnega sporazuma, a s pomembnimi premiki. Kot sta oba podjetnika navedla na tiskovni konferenci, so v glavnem dosegli dogovor glede vrednosti Mediaseta (tri Fininvestove televizijske mreže, reklamno podjetje Publitalia in filmski arhiv naj bi bili vredni 8.500 milijard lir). Se bolj pa je pomembno, da Murdoch ne zahteva zase stodontnega lastništva, temveč se zadovoljuje z večinskim deležem Mediaseta. Vsekakor pa avstralski magnat noče »iz razumljivih političnih

razlogov«, da bi Berlusconi odločil o Fininvestu, saj bi le del manjšinskega deleža ostal v Berlusconijevih rokah, ostalo naj bi prevzela naveza tujih investitorjev. Murdoch je na tiskovni konferenci po srečanju navedel možnost, da bi Berlusconi kot delničar pristopil k njegovi založniški hiši News Corporation.

Skoraj sesturni pogovori Berlusconija z Murdochom s sodelovanjem njegovih najzgodnejših sodelavcev so bili torej v glavnem uspešni. Murdoch je prepričan, da je sporazum možen že čez kak teden. Seveda ni se povsem jasno, kaj bo predvideval sporazum in kako bo tuje investitorje prepričal, da se zadovoljijo

z manjšinskim deležem. Kot znano, se je na celo naveze tujih investitorjev, ki so zainteresirani za nakup Fininvestovih mrež postavil savdski princ al-Vaaid Bin Talal Bin Abdulziz al-Saud. Ta se je podobno kot včeraj Murdoch ze sestal pred petnajstimi dnevi z Berlusconiem v njegovi vili v Arcoreju pri Milanu. Berlusconi je včeraj demantiral trditve, da bi se saudski princ lahko vrnil v Arcore, ker bo v prihodnjih dneh odpotoval v savdski Rijad. Ob tem je povsem razumljivo, da Berlusconi poskuša zblizati al-Vaaidove in Murdochove interese, tako da ne bi njegove družine v celoti izrinili iz Fininvesta. Se več, Berlusconi ne izključuje, da bi Fininvest kotirali v borzi, saj so za delnice zainteresirani tako funkcionarji Fininvesta kot uslužbenci in navadni ljudje. To vsaj uradno, saj je povsem jasno, da bi s kotiranjem v borzi skoraj ves manjšinski del sel v glavnem al-Vaaidovi navezi. Prav zato ne bi smelo biti Berlusconiu pretežno prepričati princa al-Vaaida, da spremeni svoje prvotne nacre. Savdski princ je kot kaže skrajno zainteresiran, saj je baje med zadnjim srečanjem z Berlusconiem italijanskemu poslovezu daroval damascanko in zlat kalasnikov, da bi ga omehčal. Usoda Fininvestovih mrež bo torej znana, ko se bo Berlusconi vrnil iz Rijada in se ponovno sestal z Murdochom za podpis sporazuma.

NOVICE

Occhetto v Cannesu o volitvah oktobra

CANNES - »Najbolje bi bilo, ko bi volili junija, a tudi oktobrski termin je v sedanjih okoliščinah pravi.« Tako je menil nekdanji tajnik Demokratske stranke levice Achille Occhetto v Cannesu, kjer se udeležuje sestanka voditeljev evropskih socialističnih sil. Ko bi volili junija, namesto referendumov, bi imel Prodi več možnosti za zmago, je poudaril Occhetto, ki je tudi podpredsednik evropskih socialističnih voditeljev. Prodi lahko se računa na zmago, seveda, če bodo volitve to jesen.

Occhetto je tudi spregovoril o Dinijevi vladi. Dejal je, da vlada tehnikov ne more vladati v nedogled. Bivši tajnik DSL je tudi opozoril na težave v sedanji večini. Glede domnevnega srečanja s predsednikom republike Scalfarom je novinarjem odgovoril, da bi lahko do srečanja prislo; na primer zato, da bi predsedniku poročal prav o srečanju socialističnih voditeljev.

Letalo v morje pri Anconi

FALCONARA - Po večurnem iskanju so reševalci izsledili ostanke štirisedeznega piperja, ki je včeraj popoldne zgrmel v morje le nekaj 150 metrov od obale. Letalo naj bi se takrat pripravljalo na pristanek. V njem naj bi se ob pilotu peljali se trije potniki. Upravljal naj bi ga 17-letni sin tehničnega direktorja letališča pri Falconari, na krovu pa naj bi se peljali se njegova mama, 72-letni pilot in 13-letni fant. Možnosti, da bi preživeli nesrečo, so minimalne. Resili bi se le, če bi se letalo pogreznilo v morje tako, da bi v kabini ostalo nekaj zraka. Morje dosega v tistem predelu globino od 9 do 10 metrov.

Turistično letalo zadelo v električni drog

EMPOLI - Včeraj popoldne je pri Empoliju strmoglavilo dvosedežno letalo vrste piper. Vse kaže, da je med nizkim preletom zadelo v drog električne napeljave. Na krovu sta se peljala 53-letni Vito Baragatti (pilot) in njegov prijatelj Andrea Gozzani. Baragatti je pred vzletom obvestil kontrolni stolp, da se odpravlja na turistični polet.

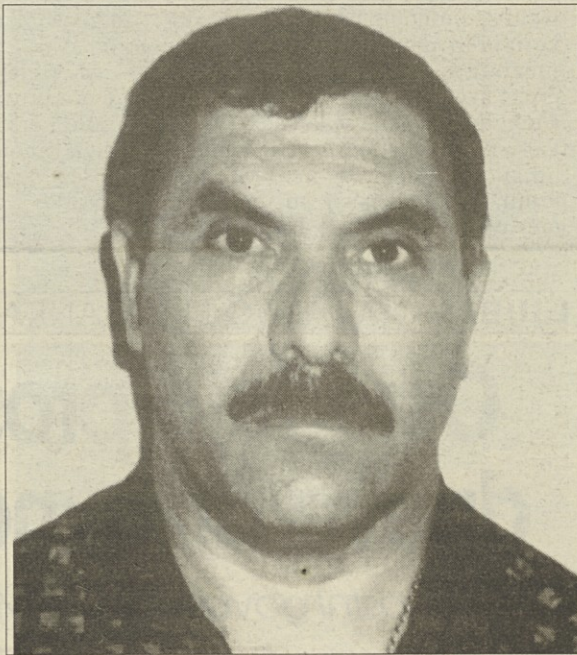
Na sodišču v Brescii zadeva Enimont in samomor Cagliarija

BRESCIA - Danes bo predhodna sodna razprava o korupcijah v okviru afere Enimont. Osrednji obtoženec je bivši namestnik predsednika civilnega sodišča v Milanu Diego Curtò, katerega naj bi pokojni predsednik ENI Gabriele Cagliari novembra 1990 izročil 500 milijonov lir v zameno za začasno zadržitev delnic. Javni tožilec je zahteval tudi sodni pregon zoper Forlanija, Craxija, Cirina Pomicina in Citaristija. Sodišče v Brescii se bo spopadlo se s preiskavo o samomoru Cagliarija, ki jo je odredil pravosodni minister Mancuso.

PREISKAVA / PO USPEŠNI AKCIJI

Aretacija Bagarelle nov udarec mafiji

Skrival se je lučaj stran od stanovanja sodnika Lo Forteja

Leoluca Bagarella po aretaciji (Telefoto Ap)

PALERMO - Leoluca Bagarella, mafijski boss, Riinov svak, ki so ga aretirali v soboto zvečer po nekajminutnem zasledovanju, je zadnje mesece preživel v poslopju, ki je le lučaj oddaljeno od bivališč javnega tožilca Guida Lo Forteja in namestnika Giuseppeja Pignatoneja. Na Trgu Tosti je mafijec v stolpnici razpolagal z dvema blindiranima stanovanjema, v tretjem in v osmem nadstropju, v katera so se preiskovalci povzpeli s pomočjo avtomobilske lestve gasilcev. V garaži so zaplenili več orožja in dokumentov, ki so jih agenti oddelka boja proti mafiji DIA ocenili kot »zelo pomembne«. Ob uri, ko so na Trgu Tosti prodirali v skrišališče mafijskega bossa številka dve, so Bagarello, brata Riinove žene, odpeljali iz sedeža oddelka DIA. Kam, ostaja skrivnost. Po vsej verjetnosti ali na otok Asinara, ali pa na otok Piano, kjer so zaprti najbolj nevarni italijanski mafijci.

Leoluca Bagarella je bil vrsto let v sami spici mafijske organizacije. Po aretaciji vsaka Totòja Riine naj bi prav on prevzel vodilno mesto v kriminalni strukturi. Preiskovalci so ga več let iskali, v soboto je padel v njihovo mrežo.

Preiskava, ki se je začela z aretacijo na avtocestnem obvozu pri Palermu, se je začela kakšna dva meseca prej. »Nekdo« naj bi obvestil policijo, da se Bagarella nahaja v nekem palerm-

skem predelu. Povedal je, da se je malce zredil in da ima košate brke. O brkih so preiskovalcem »pripovedovali« že nekateri skesanci. Na podlagi njihovih pričevanj so z računalnikom izdelali identikit mafijca, ki se je izkazal za zelo podobnega »originalu«.

To so lahko na lastne oči preverili agenti DIA, ki so ga bili v soboto zvečer srečali v Palermu. Bagarella je bil sam, brez spremstva. Agenti so zato odločili, da izvedejo akcijo, na katero so se pripravljali dolge tedne. Moskem so namreč že nekajkrat sledili, opazovali so ga, vse zelo diskretno in od daleč, da bi jih mafijec (ali njegovi pajdasi) ne odkrili.

V soboto so domnevali, da se bo Bagarella »sprehodil« po neki ulici v središču mesta. Bilo je res tako. Ko jih je Riinov svak opazil, je bilo zanj že prepozno. Uspešno mu je sicer sesti v avto Y10 violicaste barve in odpeljati, po petih minutah zasledovanja pa je uvidel, da mu ni več pomoči. Ustavil je in se dejansko predal. Pri sebi ni imel orožja, v listnici so našli ponarejeno vozniško dovoljenje. Agentom ni tajil, kdo je, kot je to pred več kot dvema letoma kar nekaj dni ponavljal aretirani Totò Riina.

Akcija na avtomobilskem obvozu je sprožila celo vrsto drugih akcij. V nočnih urah so agenti oddelka DIA, policisti in karabinjerji izvedli na desetine hišnih preiskav. V industrijskem skladišču v predmestju Palerma so odkrili tako imenovano »sobo smr-

ti«, kjer naj bi mafijski klani obračunavali s svojimi nasprotniki. Doslej so preiskovalci tudi aretirali dve osebi. Prvi naj bi bil moski, ki naj bi pomagal Bagarelli. Bil naj bi trgovec s trgovino oblek na Korzu Tukory v bližini železniške postaje. Drugi aretirani moski je Antonino Mangano, zavarovalni agent. Obtožen je združevanja v zločinske namene mafijskega kova. Doslej se ni imel opravka s pravico, čeprav ga je že leta 1987 skesanec Sinibaldo Figlia označil za »podpornika mafije«.

Aretacijo Leoluca Bagarelle so v političnih krogih pozdravili kot novo zmago nad mafijo. Predsednik vlade Dini in senata Scognamiglio so cestitali preiskovalcem; notranji minister Coronas se je na tiskovni konferenci zahvalil agentom, ki so tako briljantno izvedli akcijo. Za sestro Giovannija Falconeja, Mario, predstavlja uspeh agentov oddelka DIA najlepše darilo, ki bi ga lahko pripravili bratu ob prazniku svetnika sv. Iva-

na. V Corleoneju, kraju, iz katerega izhajata tako Bagarella kot Riina, je zupan namignil, da je bila aretacija tako rekoc pričakovana. Izrazil pa je zaskrbljenost, ker bi lahko sedaj prislo do mascevanj nad člani družine, ki so ostali brez svojega zascitnika. Bagarellove sestre Antoniette in njenih (in Riinovih) otrok včeraj ni bilo na spregled.

NARAVNOST IZ BRAZILIJE

Scalfaro brani milanski tim in Antonia Di Pietra

Bivši sodnik tarča več preiskav

BRESCIA - Državni poglavar Oscar Luigi Scalfaro je iz brazilske prestolnice dvignil glas proti poskusom, da bi uničili milanski tim ciste roke in njegovega bivšega vodjo Antonia Di Pietra, ki je zdaj predmet vzporednih sodnih preiskav.

Na sodišču v Brescii bodo danes zaslišali poveljnika milanskih redarjev Eleuteria Reo, katerega naj bi pomagal doseči ta položaj ravno Di Pietro, in sicer tako, da se je vključil v komisijo za imenovanja brez pooblastila višjega sodnega sveta; ne samo, posredno naj bi mu tudi pomagal vrniti 600 milijonov lir, ki jih je izgubil med hazardno

igro. Istocasno se bo nadaljeval proces proti gen. Giuseppeu Cerciellu ter se 48 oficirjem in podoficirjem finančne straže in podjetnikom zaradi korupcije. V to zadevo je bivšega milanskega sodnika vpletel generalov branilec Carlo Taormina rekoč, da je njegov varovanec v ječi zvedel, da je njega in Berlusconija spravil v kaso Di Pietro.

Cesare Previti pa je včeraj zanikal casopisne vesti, ces da je na sobotnem zaslišanju razodel ime mozaka, ki je izdelal dosje proti Di Pietru. Koordinator Forze Italia ocita tisku, da ga prikazuje kot navdihovalca go-

RIM / ZARADI CELODNEVNE STAVKE

Danes spet težave v letalskem prometu

Zdaj na vrsti letališčno in potujoče osebje

RIM - Konfederalni sindikati uslužbencev javnoprvoznega sektorja FILT-CGIL, UILtrasporti in FIT-CISL, avtonomni sindikat ANPAV ter organizacija CISNAL trasporti so včeraj potrdili današnjo celodnevno stavko letališnega in potujočega osebja državne letalske družbe Alitalia. S poleti bodo torej ze spet krizi in težave, čeprav morda le ne v takšni meri kot že kdaj v preteklosti. Alitalia je namrec obvestila, da bo sporazumno s sindikati in v smislu zakona st. 146 iz leta 1990 o zagotavljanju vsaj znosne ravni neke javne storitve mogoče zajamčiti polovico rednih zvez na najbolj prometnih relacijah tako znotraj kakor zunaj državnega ozemlja.

Med prizadeta letališča spada tudi ronsko letališče blizu Trzica v goriski pokrajini, ki služi vsej Furlaniji-Juljski krajini s Trstom vred. Kakor nam je povedal direktor tamkajšnjega operativnega oddelka, bo zaradi stavke odpadlo pet letov, in sicer so to naslednji: danes Trst-Rim z odhodom ob 11. uri, Rim-Trst z odhodom ob 12.55, Rim-Tr-

st z odhodom ob 17.05 in Milan-Trst z odhodom ob 22.10, jutri pa Trst-Milan z odhodom ob 7.05.

Sindikalisti zatrjujejo, da so se za potrditev stavke neradi odločili, vendar jih je k temu prisililo obotavljanje ministrov. Vlada se zmeraj ni pojasnila, kaj pravzaprav namerava z Alitalio, naglasajo, sindikat pa je že pred letom dni zamen pristal na politiko zadrževanja stroškov, ki naj bi omogočila razrešitev tega problema in tudi preprečila drastičen nastop pilotov. Uslužbenci zahtevajo s svojim protestom zascito zaposlenostne ravni in takojšnjo dokapitalizacijo letalske družbe, da je ne bi bilo treba po kosih prodajati tujcem in v prvi vrsti Ansettu. Vlada naj kot delničarka Alitalie začne resno opravljati svojo dolžnost, kakor to pomenjajo drugod po Evropi, naglasajo sindikati in ji pripisujejo odgovornost za to, da Alitalia in IRI motovilita okrog vprašanja družbine resanacije kot maček okoli vrele kaše, »kar ju je pahnilo v zanko, ki so jima jo nastavili piloti«...

Tržaški poletni sejem se je iztekel

Sinoči so se zaprla vrata tržaškega Poletnega sejma. Uprava razstavišča je z obiskom zadovoljna, saj poudarja, da si je sejem ogledalo več ljudi kot lansko leto, vprašanje pa je, če je zadovoljna tudi s poslovnimi srečanji med tukajšnjimi ter inozemskimi podjetniki, posebno se onimi iz srednje in vzhodne Evrope. Zadnje takšno snidenje je bilo z Romuni. V njihovi delegaciji, ki jo je spremljal celo kar veleposlanik v Rimu Stefan Costin, je bilo dobrih dvajset poslovnih iz dežele Turin Severin na jugu države, pogovarjali pa so se s predsednikom Trgovinske zbornice, z upravitelji sejemске ustanove, pa tudi seveda z zastopniki gospodarskih združenj, a poleg tega so si ogledali se industrijsko cono in pristaniske strukture.

Nasprotno pa je bilo zanimanje slovenskega gospodarstva za sejem to pot piclo. Je to zamenje časa ali česa drugega? Odgovor tiči morda tudi v ustroju sejma, čeprav so njegov koncept modernizirali.

In vendar je njegovo novo vodstvo prepričano, da je na pravi poti, drugače se ne bi oprostilo prebivalcem okolisa za nevšečnosti, ki jim jih take prireditve prinašajo, a tudi zatrdilo, da le-te igrajo zelo pomembno vlogo v prizadevanjih za preporod gospodarskih dejavnosti v Trstu.

PRI SV. IVANU PROCESIJA IN SLOVESNA MAŠA

Dež ni odgnal narodnih noš

KULTURA / POBUDA SKGZ IN ZSKD

Jože Osterman drevi v Gregorčičevi dvorani

Kulturna stvarnost med Slovenci v Italiji preživlja nelahke čase. Vprašanje finančne pomoči osrednjim kulturnim ustanovam kakor tudi raznolikemu svetu ljubiteljske kulture zahteva prizadevanje vseh, da se za to izredno pomembno področje narodnostne stvarnosti poišče primeren izhod iz krize. Komisija za kulturo pri Slovenski kulturno-gospodarski zvezi in Zveza slovenskih kulturnih društev sta smatrali za umestno, da se znotraj naše skupnosti začne

poglobljena razprava okoli vprašanj kulturnega značaja. Prva priložnost za takšno razpravo bo v ponedeljek, 26. junija, ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Franciska). Prireditelji so pripravili javno srečanje o zdajšnjih zamejski kulturni stvarnosti na katerem bo prisoten državni sekretar v slovenskem ministristvu za kulturo Jože Osterman.

Ostermanova prisotnost bo tudi priložnost za razpravo o novem slovenskem zakonu za kulturo.

Nasa svetoivanska skupnost je letos se prav posebno dostojanstveno sklenila praznovanje svojega zavetnika. Po lepem koncertu vokalne skupine Resonet v župnijski cerkvi in družabnem večeru v prostorih kulturnega društva »Slavko Skamperlek«, ki so ga oplemenitile poezije Marije Mijot, pozivila pa harmonika Neve Cergol, je bila včeraj zjutraj se tradicionalna procesija (foto KROMA).

Precej jo je sicer motilo nenaklonjeno vreme, zaradi česar tudi udeležba ni bila kdo ve kako množična, zato pa je še toliko vidneje izstopalo kakšnih dvanajst pisanih narodnih nos. Udeleženci so vstopili potem v cerkev, kjer se je razvil dokaj slovesen obred, ki ga je daroval italijanski župnik v obeh jezikih.

SPORTNO-REKREACIJSKO DRUSTVO - VASKA SKUPNOST PRAPROT prireja

21. Šagro v Praproto

DANES, 26. t.m., ob 17. uri odprtje kioskov, od 20.30 dalje ples s *ansambлом Adria kvintet*, med plesom bo *TEKMA V ZAGANJU*.

Šagra na Jami v Boljuncu

Do ponedeljka, 26. t.m.

Danes, od 20.30 do 0.30 ples s *SKUPINO TATUS SYMBOL*. Kioski bodo delovali od 16. ure dalje.

nes, ob 20.30 bo nastopila v Mavhinjah. Vabljeni.

S.Z. GAJA organizira od 30. junija do 9. julija na sportnem objektu na Padričah "Sport in zabavo" z različnimi turnirji in tekmovanji. Vecere bodo popestrili ansambl Happy day, Key-dea, Status symbol in Alessandra e il quartetto Edera. Vabljeni.

FOTO KROZEK 80 in Foto krozek "Zarek" Sezana priredita Multimedialni večer v razsvetljenem Stanjelu v soboto, 1. julija, ob 20.30. Spored: ob 20.30 otvoritev razstave fotografij v stolpu; ob 21. uri neprekinjena projekcija umetniških diapozitivov ob glasbi sredi Stanjela. Sodelovala bosta harmonikarja M. Tavcar in S. Vrabec. Razstava bo odprta do 31. julija.

KROZEK za družbenopolitična vprašanja Virgil Scek in Moski zbor Fantje izpod grmade vabita v sredo, 28. t.m., ob 20.30 na sedež devinskih zborov na večer Nas prvi povojni čas. Razgovor ob izidu starih zgodovinskih studij o Trstu 1945-56. Sodelovali bodo avtorji: Nadja Maganja, Ales Breclji, Adrijan Pahor in Bruna Ciani. Večer bo uvel predsednik krožka V. Scek dr. Rafko Dolhar. Zbor bo zapel nekaj pesmi.

OBVESTILA

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIZNICA obvešča, da bo od 26.6. do 1.9. t.l. poslovala s poletnim urnikom, in sicer od 8. do 16. ure, medtem ko bo zaprta od 25.7. do 15.8. t.l.

DRUŽABNE IGRE, ekskurzije, ustvarjalne delavnice, srečanja z umetniki, odkrivanje naravnega in kulturnega bogastva slovenske Istre... in se marsikaj drugega in prijetnega je v nacrto ob 2. koloniji Spoznajmo Istro - spoznajmo se v Istri, ki bo od 19. do 26. avgusta t. l. na Debelem Rtiču pri Ankaranu. Kolonija je primerna za najstnike od 11. do 15. leta. Podrobnejše informacije lahko dobite v uradih ZSKD - od ponedeljka do petka ob 9. do 14. ure, tel. st. 635626. Rok za prijave do 30. junija 1995.

KD SKALA iz Gropade organizira 12 urni osnovni plesni tečaj za odrasle v standardnih in latino-ameriških plesih od 3. do 28. julija. Tečaj bo dvakrat tedensko v večernih urah (20.30 - 22.00); cena 50.000 lir. Informacije tel. 226332 med 18. in 19.30.

ODBOR SRENJE BOLJUNEC sklicuje redni občni zbor v četrtek, 29. junija 1995, ob 20.30 v gledališču F. Prešeren. Dnevni red: poročilo o delovanju; dopolnitev statuta; volitve; razno.

MLADI VESH GENERACIJI! Letos poleti boste lahko

vanje in informacije na sedežu združenja, Ul. Foscolo 18, vsak dan od 17. do 18. ure, tel. 040-767815.

DRUSTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV prireja tudi letos srečanje s pobratanimi društvom upokojencev Ilirske Bistrice, ki bo v sredo, 12. julija, v mašinskem gozdu v bližini izvira reke Reke. Tu bo tudi piknik. Ob tej priliki bomo obiskali grob A. Bubnica v Pregarjah. Vpisovanje 3. julija, ob 9. uri na sedežu društva, Ul. Cicerone 8, tel. 360324.

PRIREDITVE

LABORATORIJ najmlajših iz Kriza vabi jutrina kresovanje, ob 20. uri na vrtu Ljudskega doma. Uvod z glasbo in plesom. Ob 21. uri na Rfnačah kres in pesem krizkih otrok.

SKD VIGRED priredi v sredo, 28. t.m., ob 20. uri zaključno prireditev na solškem dvorišču v Sempolaju. V primeru slabega vremena bo prireditev dan kasneje oz. v petek.

KROZEK BRIN priredi jutri, ob 18.30 v Ljudskem domu v Krizu PRAZNIK VCLANJEVANJA. Pred tem se bomo pogovorili o delovanju in nacrth krožka.

PIHALNI ORKESTER BREG - Dolina prireja ob praznovanju jubileja koncert Godbenega društva Nabrezina, v četrtek, 29. t.m., ob 20.30 v Borstu.

GODBENO DRUSTVO NABREZINA prireja koncerte koračnic po vaseh. Da-

»Il fiume della paura«, i. Meryl Streep.

NAZIONALE 1 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »The Mangler - La macchina infernale«, i. Robert Englund. **NAZIONALE 2** - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Quattro matrimoni e un funerale«, i. Hugh Grant, Andie McDowell.

NAZIONALE 3 - 16.10, 18.10, 20.10, 22.15 »Il colonnello Chabert«, i. Gerard Depardieu.

NAZIONALE 4 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Ed Wood«, i. Johnny Depp, Martin Landau.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Con il consenso del marito«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.30, 18.20, 20.15, 22.10 »Pronti a morire«, i. Sharon Stone, Gene Hackman.

ALCIONE - 20.00, 22.10 »Mangiare bere uomo donna«, r. Ang Lee.

LUMIERE - 18.45, 20.30, 22.15 »Clerks - Commessi«, r. Kevin Smith. Samo danes. Jutri 18.30, 20.20, 22.15 »Il prete«, r. Antonia Bird, i. Tom Wilkinson, prepovedan mladini pod 14. letom.

IZLETI

ANDIS (Vsedržavno združenje ločencev in razvezancev Italije) organizira dvodnevni izlet v Verono, v četrtek, 20. julija, ob 21. uri na ogled opere Aida; prenočitev v Bussolegnu; v petek 21. julija ogled avtosafarja in Gardalanda. Vpiso-

- samo po telefonu za najnужnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Settefontane 39, Largo Osoppo 1, Ul. Cavana 11.

BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Cavana 11 (tel. 302303).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - **TELEVITA**

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka ob 8. do 13. ure. - tel. 573012.
Zdravstvena dežurna služba
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure. Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 21.30 »Il prete«, r. Antonia Bird, i. Tom Wilkinson, prepovedan mladini pod 14. letom.

EXCELSIOR - 18.35, 20.25, 22.15 »Blue Sky«, i. Jessica Lange, Tommy Lee Jones.
EXCELSIOR AZZURRA - 17.30, 19.00, 20.30, 22.00 »It's all true«, r. Orson Welles. Zadnji dan.

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15

VČERAJ-DANES

Danes, PONEDELJEK, 26. junija

VIRGILIJ
Sonce vzide ob 5.17 in zatone ob 20.58 - Dolžina dneva 15.41 - Luna vzide ob 4.15 in zatone ob 19.31.

Jutri, TOREK, 27. junija

EMA
VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 16,2 stopinje, zračni tlak 1014,4 mb narasča, veter 2,9 km na uro vzhodnik, vlaga 78-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 16,2 stopinje.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 26. junija, do NEDELJE, 2. julija 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Settefontane 39 (tel. 947020), Largo Osoppo 1 (tel. 410515).

BOLJUNEC (tel. 228124)

Popravek

V sobotni seznam dijakov, ki so zaključili obvezno solo, se je vrnila napaka: Ales Brce, dijak nižje srednje sole S. Kosovela z Opcin, je izdelal s prav dobrim uspehom, in ne dobrim, kot je bilo napačno objavljeno.

nem domu na Opcinah na sagri za Stadion 1. maj. Postenega najditelja prosim, da se mi oglasi po telefonu na st. 040/215220.

VPISOVANJE v poklicne tečaje za kozmetičarke/je, frizerke/je in draguljarje. Sposobni in interesenti naj tel. na st. 040/368705.

ZAIDILJIVO zemljišče, komunalno opremljeno, 7201 kv.m v Vrhovljah, ob cesti proti Sezani, prodam. Telefon 420243 med 18. in 21. uro.

ISCAMO MLADO natakarico (italijanska državljanka) z znanjem slovenscine in italijanscine za pomoč v gostinstvu. Telefonirati v torek med 11. in 12. na tel. 225390.

TROSOBNO stanovanje oddam studentom ali nerezidentnim osebam tudi za krajše obdobje. Pismene ponudbe poslati na Publiet, Ul. Montecchi 6 Trst pod sifro "Univerza".

PIKI, lep, simpatičen in priden čuvaj, srednje rasti isce dobrega gospodarja. Telefon 212730.

NA PRODAJ je skoraj nova pisarniška oprema. Tel. 212753.

ISCAMO kuharsko pomočnico s prakso. Tel. st. 226112 od 12. do 14. ure ter od 19. do 20. ure.

ZADRUGA nujno isce resno osebo, nad 30 let za voznika nočne distribucije. Interesenti naj se javijo na tel. 383811 med 15. in 17. uro.

ZADRUGA nujno isce osebe po možnosti z lastnim motornim kolesom za nočno distribucijo. Samo resni interesenti. Tel. 383811 med 15. in 17. uro.

26-letno dekle isce kakršnokoli delo, prakso ima v pekarni. Tel. st. 228990 ali 225257.

KUPIM stanovanje v središču Trsta, višje nadstropje z dvigalom (možnost odkupa samo gole lastnine). Tel. na st. 225530 ali 630171 v večernih urah.

PRODAJAM stanovanje 130 kv. m in garažo 25 kv. m na Opcinah. Tel. st. 213860 od 20. do 21. ure.

NA PRODAJ majhen in urejen ženski butik v centru mesta. Tel. 370947 ali 00330/239804.

OSMICO je odprl Maks Komar, Log 243. Toci belo, crno in vitovsko.

OSMICA je odprta v Sablihi (Jamle) v novi kleti pri Virgilu Radetihu.

OSMICO sta odprla v Slivnem Iztok in Božena.

OSMICO odpre danes v Krizu Boris Kosuta.

OSMICO je odprl Mulic, Repen st. 50.

PRISPEVKI

V spomin na Mirka Coka darujeta Danilo in Karla 100.000 lir za gradnjo Kulturnega doma v Lonjerju.

V spomin na Lauro Perot darujejo sosolci slovenskega liceja ob 20-letnici mature 95.000 lir za TFS Stu ledi in 95.000 lir za SKD Barkovlje.

ADRIA

ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU

LJUBLJANA - PRAGA - LJUBLJANA
3-krat tedensko . Ponedeljek, sredo, petek

Informacije in rezervacije:

• **ADRIA AIRWAYS**, Ljubljana, Kuzmičeva 7
tel. 061/131-81-55

• prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6
tel. 061/313-312

• **ADRIA AIRWAYS**, Maribor, Cankarjeva 3
tel. 062/27-038, 26-155

• **ADRIA AIRWAYS**, Koper, Pristanška 45
tel. 066/38-458, 38-512

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevek sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prijelje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

NOVICE

ASCOM prireja posvetovanje o varnosti na delovnem mestu

Združenje ASCOM prireja danes ob 17. uri, v dvorani na razstavišču, javno srečanje o določilih zakonskega dekreta št. 626/94, ki zadeva varstvo pred nezgodami in zaščito zdravja na delovnih mestih. Govor bo o obveznostih, ki jih morajo izpolniti trgovinska, gostinska in turistična podjetja ter podjetja s področja storitev. Posamezna področja novih predpisov bodo osvetlili: državni pravdnik dr. Finazzer Flori, izvedenec na področju varstva na delu inž. Claudio De Colle, funkcionar Urada za delo Ottaviano Roman, zdravnik, specialist na področju medicine dela dr. Giorgio Cipolla, inž. Claudio Milocco, izvedenec in funkcionar Trzasko zdravstvene ustanove ter inž. Amedeo Monaco, poveljnik gasilskega zbora v Videmski pokrajini. Posege bo usklajeval predsednik pokrajinskega združenja ASCOM, Giovanni Bisesi.

Okrogla miza o razvojnih možnostih na Goriškem

Kakor smo že poročali, bo danes ob 17.30, v pokajinski sejni dvorani okrogla miza o stanju in predvsem razvojnih možnostih na Goriškem, ki se odpirajo z razširitvijo Evropske zveze. Okroglo mizo prireja kulturni krozek Ricerca e presenza, sodelovali pa bodo Darko Bratina, Silvano Colugnati, Bruno Crocetti, Paolo Petiziol, Luciano Rebutta. Posege bo usklajeval Piero Biasiol.

Iz kanala potegnili avtomobil

Precejšnjo radovednost je včeraj, v prvih popoldanskih urah, povzročila prisotnost gasilcev in policijskih organov pri Fari. V kanalu, ki dovaja vodo za namakalni sistem, so namreč opazili avtomobil. Zgleda, da gre za ukradeno vozilo, ki se ga je tat skušal na tak način rešiti. Vesti o izginulih ali pogrešanih osebah ni.

Poštni uradi bodo v petek odprti do 18. ure

Pokrajinsko ravnateljstvo poštne službe sporoča, da bodo v petek, 30. junija, ob zapadlosti roka za placilo davka na nepremičnine (ICI), v poštah uradih podaljšali urnik poslovanja na okencih za sprejemanje vplacil na poštne tekočih računih. Podaljšali bodo tudi delovanje okenc za nekatere druge storitve n.pr. priporočene posiljke. V Gorici, na glavni pošti, bodo občani lahko poravnali obveznosti do 18. ure, (za priporočene posiljke do 19.40). Isti urnik velja za poslovalnice pošte v Trzinu, Gradežu, Krmini, Gradiscu in Ronkah. V slednjih dveh bo mogoče priporočene posiljke oddati le do 18.30.

Kolesarska tekma po Gorici Omejitve glede parkiranja

Jutri zvečer se bo po goriskih ulicah odvijala kolesarska tekmovalna za Nagrado mesta Gorice. Tekmovanje prireja društvo Pedale - Gorizia. Zupanstvo je prepovedalo parkiranje in omejilo promet na območju naslednjih ulic: 24. maja, Sauro, Trg pred zupanstvom, De Gasperi, Crispi, Verdijev korzo, Korzo Italia, 9. avgusta. Prepoved velja od 20. ure jutri, do konca prireditve.

SOVODNJE / SLOVESNOST JE BILA V SOBOTO

Praznik ob obletnici upravne avtonomije

Govor župana in podelitev občinskih priznanj - Zbor Tabor z Opčin in recitatorji

V Kulturnem domu v Sovodnjah je bila v soboto osrednja prireditev ob 14. občinskem prazniku, ki soupada z obletnico obnove upravne avtonomije. Prireditve so se sicer pričele že prejšnjo nedeljo, ko so v Rupi odprli razstavo in pokušnjo domačih vin in ko so organizatorji - prosvetno društvo Rupa - Pec pripravili tudi krajsi priložnostni kulturni spored.

Dogajanje se je v soboto odvijalo v Kulturnem domu v Sovodnjah, kjer so se zbrali številni krajsi in gostje, predstavniki pobratenih in sosedskih občin in predstavniki oblasti in kjer se je odvijal tudi priložnostni kulturni spored. Izvajali so ga recitatorji PD Rupa - Pec Loredana Cimbini, Damijana Cevdek, Martina Gereon, Sandy in David Kogoj, Mirjam, Valentina in Gvido Pahor ter Lucka Tomsic, ki jih je za nastop pripravila prof. Lucana Budal.

Na harmoniko je spremljal Valter Ferfolja, za glasbeno spremljavo in drugo pa skrbel Mauro Juren. Recitacije so bile smiselno izbrane in zaokrožene v splet razmišljanj o vojni, ki, hočeš nočeš zaznamuje slehernika, ki pa v njem spodbudi tudi upor in odpor. Napovedovala je Fanika Klanjscek.

Prireditve se je pričela s pesmijo moškega zbora Tabor z Opčin pod vodstvom dirigenta Sveta Grgica. Pevci so slovesnost tudi sklenili. Slavnostna seja se je začela s komemorativnim dejanjem, ko je delegacija bivših partizanskih borcev ponesla venec pred spomenik padlim, nadaljevala pa z govorom župana Igorja Petejana.

Petejan je omenil prizadevanja uprave, da bi bila kos številnim nalogam, opozoril na težave in ovire, ki izhajajo predvsem iz zmeraj bolj omejenih finančnih sredstev, napovedal tesno sodelovanje s krajsi pri sprejemanju odločitev o

pomembnih vprašanjih in nakazal dve področji delovanja, ki jim bo uprava v prihodnje namenila veliko pozornosti: priprava novega regulacijskega načrta in uresničevanje Statuta, zlasti v tistih členih, ki predvidevajo enakopravnost rabe slovenščine.

Tako kakor vsako leto, so na slavnostni seji podelili tudi občinska priznanja. Priznanje so izročili dolgoletnemu županu Vidu Primožicu ter štirim društvom za odlične dosežke na sportnem področju, oziroma pri opravljanju posebnih nalog: društvu prostovoljcev civilne zaščite, SD Soca, KSD Vipava in SD Sovodnje.

Na prireditvi so izročili tudi priznanja in nagrade desetim vinogradnikom, ki so omogočili izvedbo razstave in

pokusne domačih vin. Na razstavi so sodelovali Marko Kovic, Salamon Tomsic, Rado Buzin, Sonja Tomsic, Slavko Gulin, Boris Tomsic, Julijan Malič, Branko Cernic, Mario Vizintin in Dominik Kovic. V oceno so predstavili sedemnajst vzorcev in sicer osem rdečih in devetih belih vin.

Nagrade za rdeča vina so prejeli: 1. Slavko Gulin, 2. Sonja Tomsic, 3. Salamon Tomsic.

Za bela vina: 1. Rado Buzin, 2. Marko Kovic, 3. Branko Cernic.

Vzorce je ocenjevala komisija v sestavi Luigi Marizza, Claudio Fabro, Bruno Fortunato, Vanda Gradnik, Josko Vetric in Avgustin Devetak.

Na sliki - foto Studio Reportage - slovesnost med govorom župana.

KONFERENCA DSL

Demokratizacija in razvoj skozi krajevne uprave

Priprava na srečanje v Rimu

Pokrajinska federacija Demokratične stranke levice je včeraj, v okviru priprav na vsedrjavni kongres, ki bo od 6. do 8. julija v Rimu, pripravila tematsko konferenco. Ni slo samo za obravnavo vprašanj splošne narave, ki zadevajo opredelitve stranke na vsedrjavni ravni, ampak tudi za analizo stanja na krajevni ravni. Uvodno poročilo, izhodišče kasnejše poglodbene razprave, je podal pokrajinski tajnik stranke Alessandro Maran, ki je opozoril na številna vprašanja s katerimi se sooča italijanska družba. Mnoga nalagajo iskanje nujnih odgovorov. V ta sklop sodijo recimo odbritev novega volilnega zakona, zakona proti monopolizaciji medijev, čas in način parlamentarnih volitev itd. Nujno bo treba razrešiti tudi sklop vprašanj na socialnem področju, od reforme javne uprave do solstva, do zagotavljanja večje učinkovitosti javne uprave, reforme pokojnin, zdravstva itd. Kako se bodo ta vprašanja razreševala je pač odvisno od razmerja med političnimi silami. Levsredinska koalicija je v tem pogledu tista sila, ki lahko izpelje prepotrebne reforme. Maran je govoril tudi o federalizmu, saj je to eno od vprašanj, ki zaenkrat ločuje levsredinsko koalicijo v nastajanju in Severno ligo. Potrebo po federalizmu, kar pomeni premestitev številnih pristojnosti s centra na teritorij, to je na krajevne uprave, in seveda, istosajno zagotovitev finančnih sredstev, je opaziti na

številnih področjih. Krajevne uprave so lahko vzvod gospodarskega in splošnega razvoja.

Na gospodarskem področju v krajevnem merilu se zmeraj občutimo previsoko stopnjo nezaposlenosti. Tako usmeritev bo mogoče spremeniti sele ko bomo znali bolj in hitreje izrabiti možnosti tesnejšega sodelovanja s sosedi, po razširitvi Evropske unije. Na področju lokalne samouprave DSL podpira projekt povezovanja manjših občin v večje enote, ki bodo sposobne zagotoviti prebivalstvu kakovostne storitve.

Omeniti velja, da so se tematske konference udeležili predstavniki številnih strank, ustanov in gibanj, ki z zanimanjem gledajo na dogajanje na levi in predvsem znotraj najmočnejše stranke.

Po Maranovem poročilu se je razvila razprava. Deželni svetovalec Michele De Grassi je predložil učinkovitost leve sredine in potrdil potrebo po uvajanju dejanskega federalizma. Senator Darko Bratina je podčrtal potrebo po pazljivem spremljanju dogajanj na vzhodu in se zlasti pri sedih, saj bi s sodelovanjem lahko uspešno resili marsikatero vprašanje, tudi na področju zdravstva.

Posege razpravljalec sta ob koncu strnila deželni tajnik Di Biscoglie in poslanec Vincenzo Vita. Na skupščini so izvolili Micheleja Degrasija in Alessandra Marana za delegata na vsedrjavnem kongresu.

(MJ)

OBVESTILA

STRANKA KOMUNISTICNE PRENOVE prireja danes ob 20.30, na sedežu v ulici Pacinotti 25 v Trzinu skupščino izvoljenih predstavnikov stranke v raznih ustanovah in organizmih na Goriškem. Govor bo o politiki stranke na krajevni osnovi ter o oblikah koordinacije in povezovanja.

DIJASKI DOM namera povečati število vzgojiteljev. Interesenti, ki jih zanima vzgojno delo, naj se zglasijo ob uradnih urah v upravi doma, ul. Montesanto 84, najkasneje do 1. julija letos.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV in KRUT vabita upokojence z Goriškega v Poletni center v Gradežu. Deloval bo od 24. julija do 4. avgusta. Udeleženci se bodo vsak dan vozili z avtobusom v Gradež in nazaj. Zagotovljena plaza, senčnik, kosilo, vaditelj za vodno telovadbo. Interesenti naj se v sredo, 28. t.m. zglasijo na sedežu društva upokojencev, kjer jim bodo nudili podrobne informacije.

KINO

GORICA
VITTORIA 20.00-22.00
»Un'avventura terribilmente complicata«. Ozvočenje Dolby stereo. Vstopnica samo 7.000 lir.

CORSO 17.00-19.30
»Pulp fiction«. Prepovedan mladini pod 18. letom. Vstopnica samo 7.000 lir.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'UDINE, Trg sv. Franciska, 4 - tel. 530124
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701

POGREBI

Danes, ob 8. uri, Attilio Larise, iz splošne bolnišnice v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče, ob 9.30, Ursula Zupan, iz samostanske hiše v ulici sv. Klare na glavno pokopališče, ob 11. uri, Ettore Bolteri, iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publiet SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, visina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VRHUNSKO SREČANJE EU

Katera pot v prihodnost je prava?

CANNES - Voditelji Evropske unije, ki so se po šestih mesecih znova sestali na rednem srečanju - tokrat na francoski rivieri - bi se morali pogovarjati predvsem o tem, kakšno pot bo Unija ubrala v prihodnosti. Analitiki napovedujejo, da bo pomen srečanja utonil v brezcilnih razglabljanjih o perečih problemih na Stari celini, med katerimi sta tudi splošno naraščanje brezposelnosti in nadaljevanje bosanske krize.

Najbolj crnogledi celo menijo, da se bo zaradi razpravljanja o »starih temah« porazgubila konstruktivna energija, kljub vnovicnemu pregledu najbolj perečih problemov, ki težijo EU, pa najverjetneje ne bo prislo do večjih sprememb v odnosu do njih.

Srečanje bo verjetno še najbolj koristilo političnim karieram nekaterih udeležencev. Francoski predsednik Jacques Chirac, ki si želi blestečega začetka svoje predsedniške kariere, je namreč napovedal vojno z brezposelnostjo v Franciji. Pri tem se je tako razvnel, da že

V Cannesu je vse pripravljeno za vrhunsko srečanje voditeljev držav članic EU (Telefoto:AP)

li razsiriti svojo malo vojno na celotno Evropsko unijo. Problema se je po njegovem mnenju treba lotiti globalno. Francija z 12, 2 odstotka brezposelnih resnično skoraj za

cel odstotek presega povprečje EU (11, 5 odstotka), kljub temu pa tudi položaj Unije ni zavidljiv. Po mnenju francoskega predsednika ji glede na trende, po katerih brezposelnost vztrajno narašča, visok odstotek socialno ogroženih ljudi ne obeta prav nič dobrega.

Na nove politične točke, ki naj bi jih pridobil z udeležbo na zasedanju EU, upa tudi britanski premier John Major. Po odstopu s položaja voditelja britanskih konservativcev namreč krvavo potrebuje uspehe na mednarodnem političnem odru, na katerem si bo precej lažje pridobil naklonjenost Bri-

tancev kot pa doma, kjer ga kritiki nenehno napadajo, naj se že končno odloči, ali bo 4. julija znova kandidiral na volitvah ali bo odstopil.

Ob vsem tem se bodo evropski voditelji pogovarjali o enotni evropski valuti, o tesnejšem povezovanju znotraj Unije, verjetno pa bodo nadaljevali tudi polemiko o razširitvi pooblastil Europolu. Na srečanje je bilo povabljenih se enajst predsednikov držav, ki se potegujejo za članstvo v EU. Zasedanja se bo udeležila tudi Slovaška, ki bo vlogo za pridobitev članstva v EU vložila kar na srečanju.

Alister Doyle / Reuter

NOVE CLANICE

Svedska, Finska in Avstrija so se pridružile EU januarja letos. Predsedniki omenjenih držav so se srečanj voditeljev evropskih držav sicer udeleževali že prej, kljub temu pa je današnje srečanje prvo, na katerem bodo te države nastopile kot stalne članice.

GOSTIJE

Na srečanje so povabili tudi Poljsko, Romunijo, Cesko, Slovaško, Madžarsko, Bolgarijo, Estonijo, Litvo, Latvijo, Ciper in Malto, ki so zaprosile za članstvo v EU.

MANJKAJOCI

Po stirinajstih letih se srečanja voditeljev evropskih držav prvič ne bo udeležil nekdanji francoski predsednik Mitterrand, prvič po desetih letih pa ne bo dolgoletnega predsednika Evropske komisije Delorsa.

PROMOCIJE

Od lanskega decembra so po Evropi zamenjali stiri najvišje državne predstavnike. Francijo bo v EU zastopal predsednik Chirac, Irsko premier Burton, Italijo premier Dini, Luksemburg pa premier Juncker.

Američani o Svetovni organizaciji

SAN FRANCISCO (Reuter) - Ob petdesetletnici podpisa ustanovne listine OZN so različne institucije po vsem svetu izvedle raziskave javnega mnenja o tem, kaj si ljudje mislijo o svetovni organizaciji in njenem delu.

Eno taksnih raziskav je opravil tudi Times Mirror Centre. Od 2507 prebivalcev San Francisca, ki so jih vprašali, ali so naklonjeni ZN, jih je 14 odstotkov odgovorilo pritrdilno, kar 53 odstotkov vprašanih pa je se je odločilo za odgovor izredno naklonjen.

Nekoliko bolj kritični pa so bili prebivalci New Yorka, ki so jih vprašali, kako ocenjujejo delovne uspehe ZN. Samo pet odstotkov vprašanih je menilo, da opravljajo ZN svoje delo izvrstno, 37 odstotkov se jih je odločilo za dobro, 39 odstotkov je takih, ki so z delom svetovne organizacije zadovoljni, kar 15 odstotkov pa jih meni, da bi se morali ZN pri svojem delu bolje odrežati.

Ker je generalni sekretar ZN Butros Gali v soboto izjavil, da je svetovna organizacija bankrotirala in da potrebuje za svoje akcije več denarja, so Američane tudi povprašali, ali menijo, da ZDA dovolj prispevajo v proračun svetovne organizacije. Kar 60 odstotkov vprašanih je menilo, da je »clanarina« ZN previsoka, samo stiri odstotki Američanov pa so menili, da bi morala njihova država ZN nameniti več denarja. Kar polovica tistih, ki so menili, da bi morale ZDA več prispevati v blagajno ZN, je menilo, da bi morala Amerika bolj podpirati zdravstvene in človekoljubne akcije, ne pa vojsk.

BLIŽNJI VZHOD / BOMBNI NAPADI IN MNOŽIČNE DEMONSTRACIJE

Peres in Arafat o umiku izraelske vojske

O mirovnem procesu sta se v Teheranu pogovarjala tudi podpredsednika Sirije in Irana

GAZA, TEHERAN (Reuter, dpa, telefoto: AP) - Pred izraelskim vojskim oporiščem na območju Gaze je včeraj eksplodirala bomba, skrita v vozu z zelenjavo. Bomba je eksplodirala v trenutku, ko je mimo pripeljalo izraelsko vojaško vozilo, pri tem pa sta bila ubita vodnik oslovske vprege in neki Palestinec. Lazje je bilo ranjenih tudi nekaj izraelskih vojakov.

Zaradi morebitnih novih napadov so območje oporišča zaprli. Izraelske oblasti so namreč prepričane, da je

bomba eksplodirala prehitro, saj je bila zelenjava namenjena izraelskim vojakom v neki drugi vojašnici.

Napad naj bi izvedli pripadniki islamskega Džihada iz masčevanja, ker so Izraelci prejšnji teden ubili enega od njihovih voditeljev.

V Gazi sta se včeraj sestala vodja PLO Jaser Arafat in izraelski zunanji minister Simon Perez. Osrednja tema srečanja je bila siritiv palestinke avtonomije na Zahodni breg. Perez je Arafatu predstavil okvirni nacrt umika izraelske vojske iz tamkajšnjih palestinskih naselij. Palestinski finčni minister Abu Alah je pred srečanjem podvomil v uspeh pogovorov, saj je med obema stranema se veliko nesoglasij. Odnosi med Palestinci in Izraelom pa je dodatno zaostila se gladovna stavka približno dva tisoč palestinskih zapornikov, ki skušajo doseči izpustitev.

V tridnevni protestih Palestincev v vzhodnem Jeruzalemu, Gazi in na Zahodnem bregu v podporo za-

pornikom je namreč prislo do spopadov med izraelsko vojsko in demonstranti, pri čemer je bilo ranjenih več kot trideset oseb.

V včerajšnjem spopadu z vojsko pred izraelskim zaporom v Napluzu na Zahodnem bregu pa je bil ubit neki Palestinec, več je bilo ranjenih. Izraelski časniki so včeraj poročali, da se bo v Jeruzalemu se ta teden sestala izraelska vladna komisija, ki bo razpravljala o morebitni izpustitvi palestinskih zapornikov se pred 1. julijem.

V Teheranu sta se včeraj o bilznjevhodnem mirovnem procesu pogovarjala sirski podpredsednik Abdel Halim Khadam in njegov iranski kolega Hasan Habibi. V prvem krogu pogajanja sta največ pozornosti namenila razmeram na jugu Libanona, od koder proiranska organizacija Hezbolah napada položaje izraelske vojske.

V tridnevni etničnih nemirih v Karačiju je bilo ubitih že več kot petdeset ljudi

KARACI (Reuter, dpa) - Spopadi med skrajneži in pakistanskimi vladnimi silami ter policijo v pristaniškem mestu Karaci so se nadaljevali tudi včeraj.

Med izgredi, ki so izbruhnili v soboto zvečer, ker naj bi pripadniki vladajoče Ljudske stranke ubili enega od voditeljev gibanja indijske manjšine Mojahir Quami (MQM) in posilili sestro nekega drugega njihovega voditelja, je včeraj življenje izgubilo se trinajst ljudi. Po se neuradnih podatkih naj bi bilo v tridnevni etničnih nemirih ubitih najmanj 51 ljudi; med njimi so tudi policisti. Množica jeznih in oboroženih privržencev MQM, predvsem mladih, je po ulicah v središču mesta zadržala avtomobile, vdirla v trgovine in podtaknila požar v treh vladnih stavbah.

Vodstvo MQM je premierki Benazir Buto včeraj postavilo ultimat. Policija mora v 48 urah izslediti storilce in jih obsoditi na smrt, če ne, bo MQM izgubila potrpljenje, je zapisano v sporočilu vladi.

Razdejana železniška postaja v Karačiju (Telefoto: AP)

BOSNA IN HERCEGOVINA

Srbi se posmehujejo mirovnim silam ZN

SARAJEVO (Reuter, telefoto: AP) - Včeraj zjutraj, ko so tiskovni predstavniki Združenih narodov se poročali, da je močno dezevje nekoliko pogasilo vojaško vneto sprtih strani, so bili v bosanski prestolnici spet na delu srbski ostrostrelci. V posmeh posebni enoti ZN za boj proti ostrostrelcem so prav ob eni od njenih patrol ubili enajstletnega dečka.

Približno ob istem času se je odvijala tudi drama francoskega konvoja oklepnikov, ki je malo pred Sarajevom padel v močno srbsko zasedo, iz katere se je resil sele po posredovanju pripadnikov Tujske legije, ki so na Srbe izstrelili dimno bombo. Kot kaže, so dobro merili, saj so srbske krogle in granate v trenutku prenehale obstreljevati francoska vozila. O predrznosti srbskih vojakov je predstavnikom skupine za stike včeraj pripovedoval tudi novi mirovni posrednik Evropske unije Carl Bildt, ki so mu Srbi v soboto, ko je odhajal iz Sarajeva, menda dodobra preresetali avto.

Srbi ne priznavajo več nobene avtoritete. Strahu v kosti jim ne morejo več nagnati niti Natova letala. Zgodilo se je to, na kar so nekateri vojaški analitiki opozarjali že na začetku bosanske krize: potomci partizanov so s flintami porazili mogočno zahodno vojsko. Nekaj redkih trenutkov, ko bi bilo mogoče prelivanje krvi ustaviti, je Zahod zaradi takih ali drugačnih razlogov zamudil in zato mora končno priznati poraz.

To pa ne bo tako lahko. Zaradi lastne naivnosti, mogoče tudi zaradi premetenosti srbske diplomacije, zagotovo pa zaradi navadnim smrtnikom nerazumljivega političnega saha so namreč v Bosno nenehno pošiljali nove mirovnike, ki pa jih bo treba zdaj varno odpeljati z bojišča. Tako velike akcije pa ni mogoče izpeljati naenkrat, temveč postopoma. S tem pa se bo zagotovo povečala nevarnost za tiste pripadnike modrih celad, ki bodo ostali na bosanskih tleh zadnji.

Prav zato na sedežu Nata izredno počasi in temeljito pripravljajo umik mirovnih enot. Dobro obvesčeni diplomati trdijo, da utegne Severnoatlantska obrambna zveza se ta teden odobriti nacrt, po katerem naj bi v Bosno poslali več tisoč do zob oboroženih vojakov, ki naj bi scitili umik »obica-jnih« pripadnikov modrih celad.

Menda naj bi v akciji sodelovalo približno 60 tisoč vojakov. Zanimivo, da si ni Zahod drznil poslati tako močne in dobro oborožene vojske sile v Bosno takrat, ko je bilo srbsko divjanje mogoče se ustaviti.

NOVICE

Ruska vojska napadla Čečene

GROZNI, MOSKVA - Ruska vojska je včeraj kljub sporazumu o prekinutvi ognja napadla cečenske položaje na jugu republike. Spopadi, v katerih sta izgubila življenje dva ruska vojaka, osem pa je bilo ranjenih, so potekali predvsem na območju krajev Satoj in Bamut. Po mnenju predstavnikov ruskih sil pri tem niso kršili premirja, saj so napadli pripadnike Samila Basajeva, ki je vodil napad v ruskem mestu Budjanovsk. Ruski premier Cernomirdin se je včeraj v Moskvi sestel z rusko delegacijo na pogajanjih o politični prihodnosti Cecenije. Pogajanja se bodo nadaljevala v torek, udeležil pa naj bi se jih tudi premier. (dpa)

V Nemčiji aretirali 84 neonacistov

NORDHAUSEN - Nemska policija je v noči na nedeljo v mestu Nordhausen aretirala 84 mladih neonacistov, ki so se udeležili praznovanja poletnega solsticija. Praznovanje je pri razvalihah gradu Hohnstein pripravila prepovedana skrajnodesničarska organizacija Mladi vikingi. Tiskovna predstavnica lokalne policije je dejala, da aretacije se niso končane. Policija je med akcijo zasegla več neonacističnega propagandnega materiala, pa tudi nekaj orožja. Organizacijo Mladi vikingi, ki steje približno stisto članov, so nemske oblasti zaradi nasilnih akcij lani prepovedale. (dpa)

NOVICE

Obisk indijske delegacije

LJUBLJANA - Indijska državna delegacija pod vodstvom namestnika ministra za trgovino Asoka Pradhanaa, ki jo spremlja gospodarska delegacija, se bo danes sestala s predsednikom Gospodarske zbornice Slovenije Dagnarjem Susterjem. Ob tej priložnosti bodo predstavniki GZS, Federacije indijskih trgovskih in industrijskih zbornic ter indijskega Združenja trgovinskih zbornic podpisali sporazum o ustanovitvi skupnega poslovnega sveta. Po podpisu sporazuma bo na GZS potekala slovensko-indijska poslovna konferenca s predstavitvijo možnosti za gospodarsko sodelovanje med državama. (I. P.)

Mednarodni simpozij panonskih pravnikov

MORAVSKE TOPLICE - Včeraj se je v hotelu Ajda v Moravskih Toplicah koncal 12. mednarodni simpozij panonskih pravnikov. Glavna tema letošnjega simpozija je bila varstvo okolja v institucionalnem in geografskem pomenu. Na simpoziju, ki je trajal tri dni, so se srečali tudi ministri za pravosodje treh držav - Avstrije, Madžarske in Slovenije. Govorili so predvsem o tem, kako naj izboljšajo nadaljnje medsebojno sodelovanje. Simpozija se je udeležil tudi minister za varstvo okolja RS dr. Pavle Gantar. (B. H.)

Slovenija Open to the Art

SINJI VRH - Na domaciji Irme in Hieronima Vidmarja na Sinjem Vrhu na Gori se je začela tretja mednarodna likovna delavnica »Slovenija odprta za umetnost«, prvo je prav tu pred tremi leti predstavil novogoriški akademski slikar Klavdij Tutta. Projekt je zasnovan kot srečanje likovnih ustvarjalcev iz Evrope in držav drugih celin. Njen namen je vzpodbuditi sodelovanje kakovostnih ustvarjalcev različnih generacij, galeristov in umetnostnih kritikov. Gre torej za umestitev ustvarjalcev, predvsem slovenskih, v širši umetnostni prostor. Likovna delavnica bo trajala do 3. julija, letos prvič v novozgrajenih atelejih. 1. julija bo na Sinjem Vrhu, kjer vsak od umetnikov tudi pusti eno od svojih stvaritev, dan odprtih vrat. V delavnici bo sodelovalo trideset ustvarjalcev iz Slovenije in dvanaest iz drugih držav. (A. L.)

Umrli Oskar Venturini

KOPER - Včeraj je v Kopru na pragu devetdesetih let - praznoval bil jih 7. julija - umrl Oskar Venturini, učitelj, javni delavec, amaterski igralec in borec za pravice Slovencev v Slovenski Benaciji. Rodil se je v Boljuncu pri Trstu kot najstarejši sin znanega tržaškega skladatelja in pevovodje Frana Venturinja. Starsi so ga vzgajali v pravem slovenskem duhu in tako je mladi Oskar kmalu zapustil Trst in nadaljeval solanje na tolminskem učiteljsku. Po maturi je učiteljeval v takratni Jugoslaviji, ze med narodnoosvobodilnim bojem pa je kot solski nadzornik posvečal veliko pozornosti solam v Beneski Sloveniji. Bil je tudi prvi sekretar Radia jugoslovanske cone Trsta in eden od ustanoviteljev Stalnega gledališča Koper. Oskar Venturini je vseskozi v labirintu življenja nenehnih sprememb in izzivov iskal pravo pot. Življenje ga je tako izoblikovalo, da je do konca ostal pokončen Koprčan. (S. M.)

INFRASTRUKTURA / AVTOCESTE

Za ohranitev vipavske doline

AJDOVSCINA - Te dni potekajo na Vipavskem zadnja usklajevanja glede trase avtoceste po dolini. Ta se nanasajo na tako imenovano severno varianto, katere koridor je pred leti sprejela ajdovska skupščina. Nedavno je prišla v javnost tudi tako imenovana zelena varianta, ki jo je predlagala neformalna skupina. Bistvena značilnost te variante je, da poteka po pobočjih in tako ohranja dno doline nedotaknjeno.

Ajdovski občinski svet se je na eni od sej sicer seznanil z zamislijo, o njej pa ni odločil, niti je ni obravnaval kot mogočo alternativo severne različice. Medtem pa si je zamisel, ki je stroka se ni potrdila, pridobila precej zagovornikov. Na posvetu predstavnikov krajevnih skupnosti se je izkazalo, da so krajanje novi zamisli naklonjeni, in Ivan Kobal (ZLSD) je njeno obravnavo predlagal kot dodatno točo dnevnega reda na seji sveta.

Tokrat gre morda za pravo izbiro, saj so se do sedaj krajanje lahko odločali le med variantami znotraj koridorja. Da pa bi lahko smiselno izbrali, se je večina svetnikov izrekla za pridobitev strokovnega mnenja, brez vnaprejšnje opredelitve. Ker načrtovalci zamisel že dobro poznajo, ne bi smelo priti do ca-

sovne stiske, so menili svetniki. V primeru pozitivne odločitve bodo pritegnili tudi krajevne skupnosti, ki jih doslej trasa ni zadevala. Pobuda svetnikov je naletela pri vodstvu občinske uprave na mlačen odziv, predvsem zato, ker naj bi preverjanje nove variante povzročilo zamik začetka gradnje. Tudi razprave svetnikov so bile obremenjene s problemom casa, saj bi lahko zamude povzročile, da se nujna gradnja vipavske avtoceste preloži za nekaj let. Direktor Darsa naj bi namreč imel v predalu izpolnjene predloge izgradnje drugih odsekov za primer, če bi prislo do časovnih zamikov. Predsednik sveta upravi in zupanu ni dal na glasovanje zavezujočega sklepa, da izvrši predlagane pobude svetnikov.

Artur Lipovž

DAN DRŽAVNOSTI / SLOVESNOSTI

Slovenski narod - nezlomljiva obrambna črta domovine

Vseprimorska proslava ob 50-letnici zmage nad fašizmom in nacizmom - Kaj lahko pred oči Evrope postavijo tisti, ki zanikajo narodnosvobodilni boj?

LJUBLJANA, ILIRSKA BISTRICA - Ob dnevu državnosti je predsednik Slovenije Milan Kučan na slavnostni akademiji v Cankarjevem domu dejal, da je rojstni dan slovenske države globoko v zavesti njenih državljanov. Zaznamuje tisti herojski čas naše nedavne preteklosti, ko se je odločila sodobna zgodovina Slovencev za dejanji enega samega junaka - slovenskega naroda.

Ta je bil s svojo voljo, pogumom in ponosom nezlomljiva obrambna črta domovine. Milan Kučan je dejal, da smo četrto obletnico slovenske državnosti pričakali s samozvestjo in da smo veliko dosegli. Okrepilo se je naše zaupanje v vrednote evropske civilizacije in njene demokratske tradicije, ki v temelju opredeljujejo Slovenijo kot sodobno evropsko državo. Slovenija si je ob razglasitvi samostojnosti zastavila zelo visoke standarde, ki naj uravnavajo njeno življenje, je dejal Kučan. Prva država, ki jo Slovenci imamo, naj postane tudi mejnik za preseganje razdora znotraj slovenskega naroda, nastalega v polpretekli zgodovini.

»Svoboda in dostojanstvo posameznika sta neločljiva od suverenosti naroda,« je se dejal predsednik države. Med našimi nalogami v prihodnosti pa je poudaril podrejanje vlada-

vini prava, in sicer dosledno in brez pridržka.

Na pobudo primorskih odborov ZZB NOV in pod pokroviteljstvom občine Ilirska Bistrica je bila v Ilirski Bistrici včeraj slavnostna vseprimorska proslava ob 50-letnici zmage nad fašizmom in nacizmom ter ob dnevu državnosti, ki se je udeležilo skoraj tri tisoč ljudi z vseh koncev Primorske, iz sosednje Hrvaške in Italije. Zbranim ob spomeniku na Hribu svobode sta spregovorila slavnostna govornika akademik Ciril Zlobec in zunanji minister Zoran Thaler.

»V Ilirski Bistrici s posebnim ponosom praznujemo dan naše državnosti in zmago nad fašizmom, saj se je prav v tem kraju pred 50 leti tako rekoč zaključevala druga svetovna vojna. Po hudih bojih za Ilirsko Bistrico je bila namreč tu 7. maja 1945 podpisana brezpogojna kapitulacija nemškega 97. armadnega korpusa - elite nemške vojske,« je dejal Ilirskobistriški zupan Stanislav Prosen.

Ali kot je rekel Ciril Zlobec: »...to je bilo soočenje med veliko nemško vojaško močjo in partizanskim duhom, ki je bil močnejši od nemškega orožja. Danes partizanstvo mnogi blatijo. Mi lahko na tehtnico zgodovine postavljamo narodnoosvobodilni boj. Spravim, kaj lahko pred oči Evrope postavijo tisti, ki ta

Vseprimorska proslava na Hribu svobode je privabila skoraj 3000 ljudi (Foto: Z. Primožič)

boj zanikajo.«

Zoran Thaler pa je segel na začetek primorskega boja za svobodo in s tragično zgodbo o tigrovcu Danilu Zelenu simbolično spomnil na eno najhujših usod, ki so jo Primorci med obema vojnama morali preživljati, odrezani od matice. Spregovoril je tudi o problemih pri vključevanju Slovenije v Evropsko unijo in dejal, da smo morda tistim, ki nam pot ovirajo, lahko celo hvaležni, saj nam dajejo dovolj casa, da lahko pretehtamo vse prednosti in slabosti vstopa v Evropo.

Mateja Godejsa, I. P.

Drnovšek: Evropa ni tako idealna, kot smo mislili

BISTRA PRI VRHNIKI (STA) - Na včerajšnjem srečanju Liberalne demokracije Slovenije ob dnevu državnosti je predsednik stranke in vlade Janez Drnovšek dejal, da Evropa ni idealna kot smo si predstavljali. V njej prevladujejo egoistični interesi posameznih držav. Zato Slovenija, ko se pokaže, da je v pogajanjih na tehtnici njen nacionalni interes poskuša preseči težave s trdnim stališčem in s diplomatsko spretnostjo.

Gospodarska združba držav članic EU je postala nek klub, ki zeli od držav, ki si prizadevajo za članstvo, koncesije, katerih po svojih pravilih ne bi smele zahtevati, je poudaril Drnovšek.

Drnovšek je v svojem nastopu povzel razvoj vzpostavljana slovenske državnosti v zadnjih stih letih in izrazil prepričanje, da je Slovenija na pravi poti svojega razvoja. Ugodni gospodarski kazalci, kar kaže tudi ocena predstavnikov Mednarodnega denarnega sklada (MDS), ki so nedavno obiskali Slovenijo ter sklenjen krog državnosti, so vzpodbuda za nadaljnjo krepitev gospodarstva, finančno ter politično stabilnost in varnost države, je menil premier Drnovšek. Voda Liberalne demokracije Slovenije Janez Drnovšek je o stranki menil, da je izbrala pravo pot v slovenskem političnem prostoru, to je povezovanje in koordinacijo. »Napadajo nas z leve in desne, kar kaže, da smo izbrali pravo pot«, je poudaril. Sicer pa stranka redko prireja zabave, piknike in srečanja, ker je njena glavna naloga vodenje vlade in vse svoje moči namenja delu v vladni koaliciji, saj nosi tudi večji del odgovornosti za njo, je se povedal Drnovšek. Srečanja LDS v Bistri pri Vrhniki so se udeležili člani vodstva stranke, njeni ministri in poslanci ter nekaj sto obiskovalcev.

JURJEVANJE IN KRESOVANJE

Manj obiskovalcev

Številne razstave, nastopi folklornih skupin

CRNOMELJ - Slabo vreme, zaradi katerega je minule dni odpadla marsikatera prireditev, ni odvrnilo vrlih Belokranjcev, da ne bi pripravili bogatega sklopa prireditev v okviru 32. jurjevanja in kresovanja. Najstarejša belokranjska turistična prireditev je od petka do včeraj potekala v Crnomlju.

Zaradi petkovega naliva so nastop domače godbe in celovečerni koncert ceske folklorne skupine Markovica preselili v Kulturni dom. Sobotno predstavitev starih belokranjskih ročnih obrti - od predelave lanu do izdelave preje in vezene ter izdelavo pisanic - so pripravili v Jurjevanski dragi, kjer je bilo zvečer tudi kresovanje in zabava. Zaradi vremena pa je bil letos obisk precej manjši kot prejšnja leta. V soboto so v galskem domu odprli lovsko, vinogradniško in kulinarico razstavo; na slednji so obiskovalci lahko videli in poskusili pristne belokranjske jedi, ki so jih pripravile članice društva kmečkih žena. Nedeljsko dopoldne je minilo v tradicionalnem obredu Zelenega Jurja - ob nastopu belokranjskih folklornih skupin. Tokrat v zelenje odetega mladeniča niso metali v Dobilico, temveč so ga na prireditvenem prostoru v Jurjevani dragi po koncu obreda polili z vodo. Včeraj popoldan pa se je izza oblakov sramežljivo pokazalo sonce in tako ogrelo plesalce folklornih skupin iz Slovenije in obiskovalce. Bogat je bil tudi spremljajoči program. Minuli teden je na crnomaljski pošti potekala razstava belokranjskih vezenin in znamk s folklornimi motivi, v četrtek so v Spelicevi hiši odprli razstavo 4. grafičnega bienala Bele krajine, v soboto pa so se v Kulturnem domu na zaključnem koncertu predstavili učenjci, solisti, ansambli in tamburaski orkester glasbene sole Crnomelj.

Joze Zura

Kočevski Rog je boleč spomin slovenskega naroda

KOČEVJE - Včeraj je bila ob grobišču pod Krenom v Kočevskem Rogu masa zadušnica za po vojni pobitimi domobranci in drugimi žrtvami vojnih in povojnih pobojev. Somasevanje slovenskih skofov in duhovnikov je vodil nadškof dr. Alojzij Sustar.

Slovesnost je odprl upravitelj kočevske župnije Marjan Lampert. V nadaljevanju je nadškof Alojzij Sustar dejal, da je Kočevski Rog eden od najbolj bolečih spominov in strahotnih dogodkov izpred petdesetih let. Poudaril je, da nanfesto sprave doživljamo novo sovranstvo.

»Zal, to se je pokazalo tudi ob uradni proslavi 50-letnice konca druge svetovne vojne maja letos. Preveč razdeljenosti med ljudmi v tej državi ni dobro. Zato pozivam vse ljudi, naj iščejo drugačno pot odpuščanja in sprave, kajti to je temelj, da slovensko

ljudstvo ostane državotvorno,« je dejal dr. Sustar.

K spravi in cloveskemu dostojanstvu ter spostovanju različnosti sta pozvala tudi beograjski skof dr. Franc Perko in skof iz Toronta Janez Ambrozic. Ob grobu množičnih povojnih pobojev so spregovorili nekateri ubežniki smrti, ljudje, ki so se resili pekla roških gozdov. Opozorili so na nehumanost in nečloveško dejanje takratnih revolucionarnih oblasti in svarili, da se kaj takega ne bi nikoli več zgodilo.

Po besedah komandirja policijske postaje Kočevje se je včerajšnje slovesnosti udeležilo približno 15 tisoč ljudi - največ do sedaj po spravi masi leta 1990 - med njimi več kot tisoč iz tujine. Med politiki so bili tudi Janez Jansa, Lojze Peterle, Andrej Ster, Anton Drobnic in drugi.

Milan Glavonjic, foto: BOBO

Nekaterim stvarjem se
v zamejstvu
ne znamo odpovedati.

GRAFICENTER / FOTO: SERGIO FERRARI

Nekaterim drugim
se ne smemo.

Primorski dnevnik
Moj dnevnik!

Čas je za svetovno spravo

Med stalne članice VS OZN si vroče želita priti tudi Nemčija in Japonska

Mednarodna skupnost je po koncu druge svetovne vojne, ki je dokončno pokopla Društvo narodov, za varovanje miru ustanovila Združene narode. Predstavniki 51 držav so 26. junija 1945 v San Franciscu podpisali ustanovno listino Združenih narodov, ki je začela veljati 24. oktobra 1945. Kot najpomembnejši cilj so v »ustavnem zakonu« navedli varovanje svetovnega miru in spodbujanje prijateljskih odnosov med državami. OZN naj bi krepila sodelovanje držav pri reševanju gospodarskih, socialnih, kulturnih in človekoljubnih problemih. Glavni sedež OZN, ki ima že 185 držav članic, je v New Yorku. Pol stoletja po ustanovitvi se svetovna organizacija sooča s številnimi izzivi.

Na delo Združenih narodov sta po ustanovitvi leta 1945 močno vplivala konflikt med Vzhodom in Zahodom in proces dekolonizacije. Po razpadu Sovjetske zveze postajajo danes vse bolj očitna tudi nasprotja med severom in jugom oziroma peščico premožnih in velikim številom revnih držav. Mirovna prizadevanja OZN segajo od konflikta na Bliznjem vzhodu (od leta 1947), krize v Kasmirju (1949), Kongu (1960/63), na Cipru (1964),

poseg OZN v Koreji (1950/53), je pri Sovjetski zvezi padel v nemilost in odstopil. Ko si je njegov naslednik Dag Hammarskjöld leta 1961 prizadeval za razrešitev krize v Kongu, se je smrtno ponesrečil med letom v odpadniško provinco Katango. Medtem ko so se velesile v tistih casih v Varnostnem svetu vse pogosteje ovirale z vetom, je generalna skupščina postala prizorišče propagandnih govorov in spektakularnih akcij. Slike besnega

svetovni organizaciji kot 133. in 134. država članica pridružili NDR in ZRN. Z razrešitvijo konflikta med Vzhodom in Zahodom so se za OZN odprle nove možnosti. Nacelo enoglasnih odločitev ni več imelo tolikšne teze. Tako je bilo mogoče uveljaviti misliji v Kambo-dži in na Haitiju, ki sta po besedah generalnega sekretarja Butrosa Butrosa Galija pravi »uspešnici«, ki ju neupeli, kot sta Somalija in Bosna, ne morejo razvrednotiti.

Nemčije in Japonske še ne bodo sprejeli v VS

Odločitev o reformi Varnostnega sveta OZN ne bo padla pred 50. obletnico ustanovitve Organizacije združenih narodov. Za reformo Varnostnega sveta se zavzemata predvsem Japonska in Nemčija, ki se potegujeta za stalni sedež v njem. Delovna skupina, ki se že dve leti ukvarja s tem vprašanjem, je sporočila, da se Nemčija ne strinja s podanimi predlogi o siritvi VS OZN.

V začetku tega leta, ko so Nemčijo za obdobje dveh let sprejeli v Varnostni svet ZN, je nemški veleposlanik v OZN Detlef Graf zu Rantzau se zelo optimistično izjavil: »Ne izključujem možnosti, da bo odločitev o siritvi VS sprejeta v povezavi s 50. obletnico OZN.« Toda do obletnice je - vključno s politnim premorom - ostalo manj kot pet mesecev. Delovna skupina bo 49. generalni skupščini OZN, ki se izteka septembra, predložila le eno delno poročilo. Ko so razprave o tem vprašanju v zadnjih mesecih postajale vedno bolj nekoristne in je grozilo, da bodo trajale do neskončnosti, so dale neuvrščene države članice OZN predlog, ki je razburil Nemčijo in Japonsko: če dogovor o siritvi VS ne bo dosežen, naj se ta razširi z nestalnimi članicami. Tako bi imelo več držav kot doslej možnost, da sodelujejo v najvišjem organu OZN.

Nemčija, ki je leta 1973 kot Zahodna Nemčija (prav tako kot nekdanja NDR) postala članica OZN, zdaj že tretjič kot nestalna članica sodeluje v Varnostnem svetu. Od

Dvorana generalne skupščine OZN v New Yorku (Telefoto: AP)

ustanovitve OZN leta 1945 so stalne članice v Varnostnem svetu zmogovale sile v drugi svetovni vojni (ZDA, Rusija, Kitajska, Velika Britanija in Francija). Vsaka od teh držav ima možnost, da z vetom prepreči katerokoli odločitev. Za takšen status se potegujeta tudi Nemčija in Japonska, ki za večino članic OZN veljata za državi, ki imata največje možnosti za vstop v Varnostni svet. Največji problem je v tem, da države tretjega sveta, ki imajo veliko večje število prebivalstva, tudi zase zahtevajo stalni sedež v VS. V zvezi s tem vprašanjem največkrat omenjajo Indijo, Nigerijo, Indonezijo, Egipt in Brazilijo. Njihov problem pa je v tem, da pripadajo različnim regionalnim organizacijam, ki pa se ne morejo dogovoriti o skupnem kandidatu za stalni sedež v Varnostnem svetu.

Mehika pa je predlagala, da Nemčija in Japonska dobita poseben status med nestalnimi članicami VS in se tako vsaki dve leti menjata na stalnem sedežu, ki bi pripadal samo njima. Nemski pogajalci so se Mehikancem zahvalili za to, da Japonski in Nemčiji pripisujejo tako veliko vlogo. Toda takoj zatem so Nemci dali nedvoumno vedeti, da se s tem predlogom nikakor ne strinjajo: se vedno namreč zahtevajo »iste pravice in dolžnosti« za »veliko peterico«.

»To je povsem drug svet,« meni neki evropski novinar, ki razmere v tem svetu dobro pozna, saj po hodnikih palace Združenih narodov hodi že več kot 25 let. Kot večina drugih novinarjev, ki pokrivajo delovanje Združenih narodov, ni akreditiran pri newyorskimi oblasteh, čeprav se vsak dan odpravlja na delo po mestnih ulicah. Tako kot nekatere marionetne države imajo Združeni narodi svoje zakone, ki jih je leta 1945 potrdilo tedanjih 51 članic; imajo svojo policijo, gasilsko enoto, sole, običaje, zastavo in od stiri do petsto tisoč obiskovalcev na leto. Prebivalci te državnice se lahko prehranjujejo v treh restavracijah po smešno nizkih cenah, uslužbenci finančne agencije, to so večinoma Libanonci, pa so »spodobni« 25 odstotkov prihodka vložiti na čudovitih Kajmanskih

otokih, od koder bo denar nakazan na švicarski bančni račun.

Zaradi privilegijev, ki jih uživajo prebivalci tega naselja, pa si beli glavo generalni sekretar Butros Galil, ki je na celu Združenih narodov od leta 1992. Letos spomladi je napisal poročilo, iz katerega je razvidno, da različne organizacije Združenih narodov in v njih zaposleni, dolgujejo ameriški davkarji pribli-

ni narodov so zaposleni predstavniki 150 narodnosti, šest jezikov ima status uradnega jezika. Uradi so v starih zgradbah; v 39-nadstropni, iz stekla in marmorja zgrajeni generalni skupščini sta tudi sekretariat in knjižnica Daga Hammarskjolda. V tem zaprtem svetu si vsi prizadevajo za mir na Zemlji in upajo, da bo bojna sekira zakopana, zato ste lahko prica pomem-

Sedež OZN - raj za kadilce

V New Yorku so kadilci obravnavani kot nevarni hudodelci, vendar zaposleni v uradih Združenih narodov na Manhattnu, ki stojijo na sedmih hektarih, na ogorčenje marsikaterega obiskovalca ameriških zakonov ne spoštujejo. Od leta 1946 leži to »kraljestvo« z več kot pet tisoč prebivalci od reki Hudson, kjer stoji leta 1952 zgrajena palača Združenih narodov.

v Angoli (1988), Kambo-dži in Somaliji (1992) pa vse do posega modrih celad v nekdanji Jugoslaviji. Za neuspeh se je izkazal že eden prvih mirovnih načrtov. Delitev Palestine med Arabce in Zide, ki so jo predlagali leta 1947, ni bila sprejeta in poslanec mednarodne skupnosti grof Folke Bernadotte je bil leta 1948 umorjen.

Začetne težave

Ker se je prvi generalni sekretar OZN Trygve Lie odločno zavzel za

izbruha kremelskega voditelja Nikite Hruscova, ki je leta 1960 s celvjem tolkel po mizi, ali gverilskega vodje Jaserja Arafata, ki je novembra 1974 nastopil oblečen v palestinsko naglavno ruto in bojni jopić, so obsle ves svet.

Pomembna sprememba je nastopila leta 1971. ZDA so se odpovedale podpori protikomunistični otoski republiki Tajvan, komunistična Kitajska pa je prevzela mesto v Varnostnem svetu in generalni skupščini. Dve leti kasneje sta se

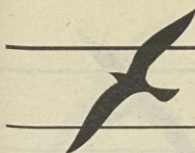
Pripadnik francoskih modrih čelad na sarajevskem letališču

Generalna skupščina

Glavni organi Združenih narodov: v osrednjem gremiju OZN - generalni skupščini - so vse članice OZN zastopane z enim glasom. Skupščina vsaj enkrat na leto razpravlja o vprašanjih svetovnega miru, mednarodni varnosti in človekovih pravicah. Gremij odobri proračun in po predlogu Varnostnega sveta OZN imenuje generalnega sekretarja OZN. Varnostni svet je najpomembnejši gremij OZN, ki nadzoruje mednarodno varnost in mir ter odloča o obvezujočih sklepih. Prav tako lahko odredi sankcije proti državam in vojaške akcije. Pet stalnih članic - ZDA, Rusija, Kitajska, Velika Britanija in Francija - ima praviico do veta. Deset nestalnih članic volijo vsaki dve leti. Generalni sekretariat OZN z generalnim sekretarjem na čelu v organizaciji zaseda pomembno mesto. Generalni sekretar skupščini poroča o delu organizacije in primere, ki ogrožajo mir, lahko predstavi Varnostnemu svetu. 54 držav članic Gospodarskega in socialnega sveta (Ecosoc) lahko sklepa sporazume z mednarodnimi organizacijami. Ta svet razpravlja o gospodarskih, socialnih in kulturnih temah. Mednarodno sodišče v Den Haagu sestavlja 15 sodnikov, ki odločajo o pravnih sporih med državami. Veliko vlogo ima pri razvoju mednarodnega prava. Skrbniški svet OZN je potem, ko je otoska republika Palau - zadnje ozemlje pod skrbništvom OZN - proglasila svojo neodvisnost, leta 1994 izgubil se zadnjo nalogo. Gremij trenutno počiva.

zno sedem milijonov dolarjev. Samo dolg sestih afriških držav - za stanarino, davke in kazni - znasa šest milijonov dolarjev. O delovanju Združenih narodov odloča ameriški State Department, zato svetovna organizacija svojih članic ne »udari po žepu«, raje izdaja znamke, čeprav za pošiljke skrbi ameriška posta. V uradih Združe-

bnim srečanjem. Če se v nočnih lokalih zaradi konca hladne vojne ne zbirajo več vohuni, ki jih je v svojem filmu ovekovečil Alfred Hitchcock, potem je za vedno izginil del tradicije. »Med najhujšimi spopadi med Irakom in Iranom so se diplomati obeh držav skoraj vsak dan dobivali ob aperitivu,« pripoveduje neki natak.

Za nov, boljši svet

Povsem nove razmere v svetu terjajo tudi precej drugačno organiziranost OZN

PETDESET LET
ZDRUŽENIH
NARODOV

Ustanovna listina ZN, ki so jo podpisali pred 50 leti v San Franciscu, šteje za najpomembnejši politični dokument sveta. Nastala je v času, ko se druga svetovna vojna še ni povsem končala, njeno temeljno sporočilo pa je bilo, da se takšna uničujoča sovražnost, razčlovečenje in grozodejstva ne smejo nikdar več ponoviti. Nove svetovne vojne oddlej res ni bilo, cloveštvo pa se kljub temu še vedno sooča z nasiljem, trpljenjem in krivico. Svet je postal še bolj soodvisen, novo pa je tudi to, da je v ospredje stopil clovek.

Zato države niso več primarni in izključni dejavniki. Krepi se mednarodna civilna družba, ki kliče po reformah. OZN, kot je bila zasnovana pred 50 leti, se ni povsem sposobna odzivati na nove zahteve in izzive mednarodnega sodelovanja in globalnega upravljanja tako v organizacijskem kot v vsebinskem smislu. Postaviti je treba trdnejšo osnovo mednarodnih norm, ki bodo zagotovile vladavino prava v svetovnih razmerah in ki bodo državljanom omogočile demokratični vpliv na globalne procese.

Generalni sekretar OZN Butros Butros Gali je dal pobudo za ustanovitev posebne delovne skupine, ki jo sestavljajo zelo eminentni posamezniki, izkušeni državniki in poznavalci ustroja OZN, ki je oblikovala predloge za reformo posameznih segmentov dejavnosti in organov znotraj sistema OZN.

Za današnji čas je značilno, da so na področju mednarodnih odnosov poleg vlad in medvladnih institucij zelo dejavne tudi nevladne organizacije, posamezniki, gibanja, nadnacionalne korporacije, akademija in javni mediji. Kako vse te dejavnike povezati med seboj in kako zagotoviti njihovo učinkovitost in vpliv na področjih, kot so varnost, gospodarska soodvisnost in vladavina prava?

Pravica do vmešavanja

Tezišče koncepta globalne varnosti se pomika s tradicionalnega pojmovanja varnosti držav proti poudarjanju varnosti ljudi in varnosti našega planeta. Vsi ljudje, ne samo države, imajo pravico do varnega bivanja in države so dolžne to pravico varovati. Vojaska sila ni legitimni politični instrument, razen če gre za samoobrambo, ali če je uporabljena pod okriljem OZN. Orožja, ki utegnejo povzročiti masovno uničenje, niso legitimni instrument nacionalne varnosti. Proizvodnja in trgovina z orožjem morata biti pod nadzorom mednarodne skupnosti. Prav tako pa ni mogoče preveč zlahka jemati principa nevmešavanja v notranje zadeve posamezne države, se posebej ne takrat, kadar je močno ogrožena varnost ljudi v teh državah. Zato je že dozorel predlog dopolnitve listine Združenih narodov, ki bi dovoljeval poseganje na osnovi presoje varnostnega sveta, in sicer ce je varnost ljudi tako močno ogrožena, da terja ustrezen odziv OZN, zasnovan na humanitarnih temeljih. Najbrž ni potrebna nobena dodatna razlaga tega predloga. Spomniti se moramo samo na desetdnevno vojno v Sloveniji pred stirimi leti, ali pa na sedanje dogajanje v Ceceniji.

Vojška ZN za hitro posredovanje

Promovirati je treba novo pravico do peticije, ki bi nevladnim dejavnikom omogočila

poziv varnostnemu svetu, da obravnava vprašanje ogrožanja varnosti ljudi znotraj posamezne države. Takšno dopolnilo listine OZN, ki bi ustoličilo pravico do peticije, bi moralo biti izpolnjeno tudi do pooblastila varnostnemu svetu, da pozove sprte strani k mirni razrešitvi spora in da kot skrajno sredstvo uporabi tudi silo. Mnogi se zavzemajo za možnost, da bi v razreševanje sporov pritegnili tudi regionalne organizacije in se več je tistih, ki trdijo, da je skrajni čas, da bi OZN formirala lastno prostovoljno vojsko, ki bi stela približno 10 tisoč moz. Ta bi omogočila takojšnje ukrepanje in podporo pogajanjem ter iskanju mirne rešitve, ne bi pa posegala v sedanji sistem vojaškega posredovanja pod okriljem OZN. Mednarodna skupnost bi morala tudi zagotoviti denar za mirovne operacije. Stroški teh operacij bi morali biti bistveni del letnega proračuna ZN, formirati pa bi bilo treba tudi rezervni sklad, ki bi omogočil takojšnje ukrepanje.

Odprava vsega jedrskega orožja

Reafirmirati je treba prizadevanja in že doseženo soglasje za postopno odpravo jedrskega in drugega orožja za masovno uničenje. Pripraviti je treba poseben deset- do petnajstletni nacrt

za dosego tega cilja. Vse države bi tudi morale podpirati in ratificirati konvencije o kemičnih in bioloških orožjih, kar naj bi zagotovilo, da bo svet stopil v 21. stoletje brez tovrstnega orožja. Ustanovili naj bi »razorožitveni slad«, ki bi pomagal dezelam v razvoju znižati stroške za oborožitev, v globalnem smislu pa stroški za oborožitev ne bi smeli presegati 500 milijard ameriskih dolarjev.

Ali so vse to le pobožne želje delovne skupine, v kateri so tudi gospa Sadako Ogata, visoka komisarka za begunce in večkrat omenjena kot kandidatka za novo generalno sekretarko OZN, Jacques Delors, Julij Voroncov, Kurt Biedenkopf in mnogi drugi vplivni posamezniki? Ali se je cloveštvo danes sposobno sporazumeti in izvajati takšne sklepe?

Nujne spremembe Varnostnega sveta

Kar zadeva ustroj ZN, je mnoge spremembe mogoče doseči brez poseganja v listino ob pogoju seveda, da se države o tem sporazumejo. Nekatere dopolnitve listine pa so vendarle nujno potrebne. Največ predlogov zadeva reorganizacijo varnostnega sveta. Stalno članstvo, omejeno na pet držav, ki so si ta privilegij izborile zaradi vojne pred 50 leti, ni več sprejemljivo. Prav tako ni sprejemljiva pravica veta. Najbrž bi bil korak nazaj, če bi zgolj povečali število stalnih članic in ce bi tudi novim članicam dali pravico veta. Bolj radikalen je predlog, da bi v varnostni svet vstopili se dve industrijsko razviti državi in po ena iz Afrike, Azije in Južne Amerike. Število nestalnih članic naj bi se povisalo z 10 na 13 in število potrebnih glasov za sprejem odločitve varnostnega

sveta z 9 na 14. Stalne članice pa bi se morale sporazumeti, da bi uporabile veto zgolj v izjemnih primerih. To bi bila prva faza reforme, druga faza pa bi pomenila polno prenovu članstva v varnostnem svetu, kar naj bi se zgodilo okrog leta 2005, ko bi povsem odpravili veto in bi pri sestavi novega stalnega član-

in bi vsebovala predloge za ukrepanje v skladu z določili listine OZN. V skladu s predlogom ustanovitve gospodarskega varnostnega sveta bi prenehala potreba po ekonomskem in socialnem svetu. V sistemu OZN bi sploh morali od časa do časa proučiti vprašanje, ali so vsa telesa sploh še potrebna in ali se

Proizvodnja in trgovina z orožjem morata biti pod nadzorom mednarodne skupnosti. Prav tako pa ni mogoče preveč zlahka jemati principa nevmešavanja v notranje zadeve posamezne države, se posebej ne takrat, kadar je močno ogrožena varnost ljudi v teh državah. Zato je že dozorel predlog dopolnitve listine Združenih narodov, ki bi dovoljeval poseganje na osnovi presoje varnostnega sveta, in sicer ce je varnost ljudi tako močno ogrožena, da terja ustrezen odziv OZN, zasnovan na humanitarnih temeljih.

stva upoštevali nove okoliščine, vključno s povečanjem vpliva regionalnih teles.

Generalna skupščina bi morala zaziveti kot univerzalni forum. Zato pa bi morala organizirati redna zasedanja, učinkovito izvajati proračunsko politiko in utrditi datume in postopke. Redno naj bi se enkrat na leto pred zasedanjem generalne skupščine sestajal tudi »forum civilne družbe«, ki bi ga sestavljali predstavniki organizacij, akreditiranih pri Generalni skupščini kot »organizacije civilne družbe«.

Pravica do peticije, ki bi zadevala vprašanje varnosti ljudi, narekuje ustanovitev sveta peticij, ki naj bi bilo telo pet do sedem zelo uglednih in neodvisnih oseb. Priporočila tega telesa bi bila naslovljena na generalnega sekretarja, varnostni svet ali na generalno skupščino

niso razlogi oziroma okoliščine, v katerih so bila ustanovljena, že povsem spremenile.

Nova funkcija - Sekretarjeva svetovalka za ženska vprašanja

V uradu generalnega sekretarja, tako predlaga delovna skupina, pa bi morali uvesti novo funkcijo, in sicer svetovalko za ženska vprašanja, kar naj bi pripomoglo k učinkovitejšemu sodelovanju žensk pri odločanju znotraj sistema OZN. OZN bi morala tudi pomagati pri utrjevanju regionalizma, regionalna telesa pa bi morala postati pomemben dejavnik uravnoteženja sistema globalnega upravljanja.

Delovna skupina je v predlogu reform posebej izpostavila pomen utrjevanja in uveljavljanja mednarodnega prava ter mednarodnega sodišča. Sodniki, prvovrstni pravni stroko-

vnjaki, naj bi bili izvoljeni samo za en mandat, ki bi trajal deset let. Generalni sekretar bi imel pravico terjati od sodišča nasvet ali mnenje glede pravnih vidikov mednarodnih zadev, se posebej na začetni stopnji posameznih sporov. Tudi varnostni svet naj bi večkrat terjel mnenje ali nasvet od ugle-dnih pravnikov in svetovnega sodišča in se izogibal, da sam presoja o mednarodnopravnih vidikih v posamezni zadevi. Cimprej bi bilo treba ustanoviti tudi mednarodno kazensko sodišče z neodvisnimi tožilci z odličnim znanjem in prakso. Mednarodna pravna komisija ali ustrezno telo pa naj bi preučilo vprašanje, kako bi bilo mogoče pospešiti nastajanje mednarodnega prava.

Vsi ti predlogi so izredno utemeljeni, vprašanje pa je, na kakšen sprejem bodo naleteli, saj je tudi za administracijo ZN značilno, da se je vkopala in si ne želi pomembnih sprememb. Sprememb si morda ne želijo posamezne države, ki jim sedanji privilegirani položaj povsem ustreza. In vprašanje je tudi, ali so predlagane spremembe zadostne za čas, ko se soočamo s trgovinsko vojno, z etničnim čiščenjem na Balkanu, z genocidom v Ruandi, z nezadostnim varstvom in nadzorom nad jedrskim orožjem v nekdanji SZ in s krepitvijo neofasizma na zahodu.

Petdesetletnica OZN torej ni samo primeren čas za proslave in sklicevanje na dosedanje pomembne dosežke svetovne organizacije, ampak je zelo primeren čas tudi za obravnavo njenih slabosti in za iskanje novih rešitev in novih načinov odzivanja mednarodne skupnosti na probleme in izzive našega časa.

Darja Lavtizar

V Bosni ne prizanašajo niti vozilom prve pomoči

NAMIZNI TENIS / DRŽAVNO PRVENSTVO V ALASSIU

Ana Bersan zmagala v drugi kategoriji

Do naslova se je dokopala že drugič po letu 1993

Krasova namiznoteniška igralka Ana Bersan (na sliki) je državna prvakinja med drugokategorijicami. Vest je pršla iz absolutnega državnega prvenstva, ki poteka že od četrtka v Alassiu. Ana Bersan je s tem osvojila za Krasove barve letošnji osmi državni naslov. Do naslova se je Bersanova dokopala v soboto krepko po polnoči, ko je s 3:2 premagala v finalu Trcažanko Marzio Pann, ki pa igra pri Veroni. Ob 11. uri zvečer je z istim izidom premagala polfinalno nasprotnico Stefano Puricellijevo. Po lanski krizi Bersanove, ko je bila na državnem prvenstvu praktično se rekonvalescent po operaciji, je Ana ponovila svoj uspeh, to je zlato medaljo iz državnega prvenstva 1993. Leto prej, ko je zastopala se barve Bora pa je bila tretja posamično. Veselje v Krasovem taboru je bilo nepopisno. 23. osvojena medalja

pa je veliko priznanje tudi za trenerja Matjaža Sercerja, ki se po devetih letih poslavlja od zgoniskega društva.

Tudi Katja in Vanja Milic sta imeli opraviti z igralko Verone Annaliso Dinijev, ki ji ma je preprečila nadaljnjo pot v tekmah drugokategorijic posamično. Katja se je po tekmi z Dinijev uvrstila med prvo šestnajsterico. Vanja Milic, ki je premagala Rusinjo Nicoletto Stefanovo in Evgenijo Drigval pa se je po porazu z Verončanko uvrstila med prvih osem drugokategorijic. V tej konkurenci sta včeraj merila moči tudi Andrea Bertolotti in Ivana Stubelj, ki sta si priborila pravico do nastopa med drugokategorijicami kot uvrščena med prvo šestnajsterico oz. osmerico v tretji kategoriji. V drugi kategoriji se nobeden od njih ni prebil iz kvalifikacijske skupine. Ivana je imela v skupini zelo močni nasprotni-

ci. Puricellijevo (2:0) in Noresejevo (2:1). Kot drugouvrščeni par tretjekategorijikov sta Bertolotti in Stubljeva odigrala se prvo kolo v igri dvojic med drugokategorijicami.

Najboljši zadnji zapuscajo borilni ring. V končnici državnega prvenstva so si pravico

do nastopa med najboljšimi, to je prehod v absolutno kategorijo, zagotovili Ana Bersan in Vanja Milic posamezno ter mešani dvojici Vanja Milic/Cristian Mersi (Marcozzi), srebrni par, ki je v konkurenci druge kategorije izgubil finale z močnim parom Maurizio Erigo/Francesca Avesani (-17, -18) ter Krasov par Ana Bersan/Igor Milic. Slednji se je uvrstil med prvih osem parov. V četrtini finala je Krasov par naletel na močna nasprotnika Proseperini/Semenza, ki pa ju je v polfinalu uspešno nadigrala dvojica Milic/Mersi. Tretjeouvrščena ženska dvojica v sestavi Katja Milic/Debora Balboni (A4 Verzuolo) bo prav tako tekmovala v absolutni kategoriji. Tekmovanja v absolutni kategoriji so se zaključila pozno zvečer. Zato se nismo prejeli zadnjih rezultatov Krasovih igralcev. (J.J.)

ROLKANJE / ITALIJANSKO PRVENSTVO

Mladina osvojila kar štiri naslove

Novi državni prvaki so: Mateja Paulina, Eros Sullini, Mateja in David Bogatec

Kriska Mladina je včeraj na italijanskem rolkarskem prvenstvu v ravlini v Montebelluni dosegla se en velik uspeh: osvojila je namreč kar štiri državne naslove.

V kategoriji najmlajših je Mladina dosegla popolno zmago, saj je zmagala v obeh konkurencah z Matejo Paulino in Erosom Sullinijem.

Med kadetinjami je nova italijanska prvakinja Mateja Bogatec, med narasčajniki pa si je naslov državnega prvaka prislužil David Bogatec.

Na zmagovalni oder je med najmlajšimi stopil tudi Matija Sirk, ki je osvojil tretje mesto in s tem tudi bro-

nasto kolajno.

Skratka, prav zmago slavje našega društva, ki je bilo izredno uspešno tudi v ekipni razvrstitvi. Osvojilo je namreč odlično drugo mesto in zaostalo za prvouvrščenim Bassanom le za piclih 60 točk.

Ob toliksem uspehu se razveseljuje novica: član Mladine David Bogatec (na sliki) je bil izbran v italijansko državno reprezentanco, ki bo ta petek odpotovala v nemški Sont Hofen vzhodno od Bodenskega jezera, kjer bo v soboto in nedeljo na sporedu

tekma za svetovni pokal. Za društvo, za Davida in za ves naš sport je nedvomno nastop našega rolkarja v državni reprezentanci veliko priznanje.

NOVICE

Poraz Triestine

V svojem zadnjem nastopu na nogometnem turnirju prijateljstva je Triestina s 3:2 izgubila v Caeranu. Ker sta tako Triestina kot Caerano v prvi tekmi turnirja zmagali, je včerajšnje srečanje veljalo kot finale tega resnici na ljubo nezanimivega tekmovanja, ki je služil edinole za stolpec totogola. Ostali izid: Sevegliano - Bolzano 5:1.

Pistoiese v B ligi

BOLOGNA - Pistoiese je na včerajšnjem finalu »play-off« A skupine C1 lige s 4:3 po enajstmetrovkah premagal Fiorenzuolo in tako napredoval v nogometno B ligo.

Jutri na Kontovelu ribada in košarkarski turnir 3:3

Na odprtem košarkarskem igrišču na Kontovelu bo SD Kontovel priredil jutri zvečer tradicionalno ribado, s katero vsako leto zaključuje svojo sportno sezono. S pričetkom ob 18. uri bo na sporedu turnir v kosarki 3:3, clane in prijatelje pa bo kratkocasila proseska godba.

TENIS / TURNIR START SPORT

Zmagovalca Olivotto in Turchettova

Pri moških nenavaden razplet - Odlična organizacija in veliko število gledalcev

Z nagrajevanja turnirja na Padričah (F. Krizmančič/KROMA)

Turnir »Start Sport« na Padričah, v organizaciji teniskega odseka SZ Gaja, se je v moški konkurenci končal z nenavadnim razpletom in z nepričakovano zmago Daria Olivotta (C2 kategorijik, društva TC Zacarelli) proti favoriziranemu Alessandru Levi (C1, CT Triestino). Levi je dobil prvi set s 6:3, drugega pa izgubil z 2:6. V tretjem je že vodil s 4:0, ko je začutil bolečine v kolenu. Prosil je za tri minute počitka, bolečina pa je bila se hujsa in tako je moral odstopiti.

Na ženskem finalu je 16-letna Sandra Turchetto (C1, Eutennis Cordenons) premagala 15-letno Angelo Variolo (C3, ST Città di Udine) s 7:5, 6:1.

Gajin turnir je povsem uspel tako organizacijsko (kljub slabemu vremenu in velikemu številu nastopajočih) kot glede kakvosotnih tekem. Povsem razveseljiv pa je bil obisk številnih gledalcev.

Nagrajevanja sta se udeležila tudi predsednik ZSSDI Jurij Kufersin in predsednik Pokrajinskega odbora teniske zveze Tullio Turk, ki sta cestitala tekmovalcem za lepe boje, organizatorju pa za brezhbno izpeljano prireditvev. Pokale in priznanja je med drugim podelila tudi lastnica trgovine »Start Sport« Nadja Renar.

Körting in Koimpex uspešna

Združena moška ekipa Bora in Sloge Körting in ženska postava Koimpexa imata dobre možnosti, da prihodnje leto igrata v D ligi. Na četverboju v San Giorgiu di Nogaru med drugouvrščenimi ekipami prvenstva 1. divizij za sestavo prednostnih lestvic, iz katerih bi lahko črpali nove četrtoligase, so namreč fantje zasedli 1. mesto, Slogina dekleta pa so bila druga. O obeh turnirjih bomo se poročali.

NOGOMET / PO GLADKI ZMAGI PROTI TILAVENTINI V ZADNJI TEKMI KVALIFIKACIJ

Primorec si je zaslužen zagotovil obstanek v 2. AL (Foto Krizmančič/KROMA)

Primorec - Tilaventina 4:1 (1:0)

STRELCI ZA PRIMOREC: Smilovich v 45. min, Egger v 62. in 75. min, ter Santi v 67. min.

PRIMOREC: Savarin, Ferluga, Pollicardi (v 83. min. Fresson), Santi, Castro, Gargiuolo, Apuzzo, Canziani, Smilovich, Srebrnič, Birsar (v 48.

min. Egger).

Konec dober, vse dobro. Po 34 tekmah je Primorec vendarle dosegel obstanek v 2. amaterski nogometni ligi, čeprav si

Trebenški Primorec zaslužen ostal v 2. amaterski ligi

pred začetkom prvenstva gotovo nihče ni predstavljal, da se bo treba za to potiti do konca junija.

Včeraj se je namreč spet izkazalo, da imajo Trebenzi solidno mostvo, v katerem pa kolesje očitno ni bilo dovolj namazano. Ugibati, kje je kaj skripalo pa ni nas namen, zato se raje osredotočimo na včerajšnjo tekmo. Tilaventina se je predstavila s previdno napadalno igro, saj bi ji ob ugodnem razpletu druge tekme tudi remi zadostoval za obstanek in dejansko so gostje v prvem delu imeli več priložnosti, vsaj dve, celo stoodstotni, ki pa jih izredno nespretni napadalc niso znali pretvoriti v vodstvo. Primorcu se je poznalo, da igra le na remi. Tako sta Apuzzo in Smilovich bila pre-

puščena na milost in nemilost nasprotnikovim branilcem.

Konec prvega dela se je odločila usoda ekip. S kričeče fluorescentnim roznatim dresom opremljeni gostje so se predstavili pred Savarinom in ga pomilostili. Na drugi strani pa je podobno priložnost Smilovich izkoristil. Primorčev bomber je namreč vratarja lobiral in se tako oddolžil za neravno uspešno sezono. Domače navijačice, ki so obujale spomine na case, ko je Smilovich mreže tresel dokaj redno, so morale priznati, da se vedno zagoreli golgeter v pomembnih priložnostih odlično znajde.

V nadaljevanju je na igrišču bila samo ena ekipa in to je bil seveda Primorec. »Belo-rdeči«

so se urejeno branili in v protinapadih serijsko ogrozili Tilaventinino mrežo, ki se je zatresla kar trikrat. Vsi trije zadetki so bili res lepi. Hi-tri Egger je dvakrat preigraval vratarja in spravil zogo v prazno mrežo. Santi pa je zogo poslal v zgornji kot vrat z močnim strelom z roba kazenskega prostora. Gostje so sicer se nekajkrat na neverjeten način zgrešili vrata, toda ko je bila tekma že odločena. Slednjic pa so vendarle uspeli doseči castni gol, ki jim seveda ni veliko pomagal.

Trener Enzo Colavecchia je po koncu tekme bil zadovoljen z izidom, ne pa s potekom prvenstva. »Toda ko pride do tega, da pošljemo na igrišče tri vratarje, ker primanjkuje igralcev, je

obstane najvec, na kar lahko ciljas.«

Nad letošnjo sezono se je podobno izrazil tudi kapetan Dimitrij Ferluga.

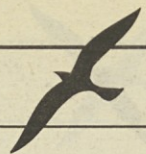
Večina nogometasev pa je že nabirala moči za naslednjo sezono. Društvena sagra je bil kot nalašč zato. V pokusnjo se sicer nismo spustili, toda upajmo, da so bili trebenški »civapčiči« (?) zelo okusni.

(D. Krizman)

Ostali izidi zadnjega kola: Diana - Bagnaria Arsa 1:1, San Vito prost.

Končni vrstni red: Primorec 7, Diana 6, Bagnaria Arsa 4, Tilaventina 3, San Vito al Torre 0.

Prve tri uvrščene ekipe so si zagotovile obstanke v 2. amaterski ligi, Tilaventina in San Vito pa sta izpadla.

V LENDAVI / 19. SREČANJE SLOVENSKE ŠPORTNIKOV OBMEJNIH DEŽEL

J. Kufersin: Gotovo eno izmed najuspešnejših srečanj doslej

Odlična organizacija - Bogat kulturni spored - Reprezentanca ZSSDI uspešna v namiznem tenisu in v ženski odbojki - Nagajalo slabo vreme

Letosnje, že 19. srečanje slovenskih športnikov obmejnih dežel, ki je bilo v petek in soboto v Lendavi, je bilo gotovo eno izmed najuspešnejših doslej, predvsem glede brezhibne organizacije. Skoda le, da je udeležencem nagajalo zelo slabo vreme.

Predsednik ZSSDI Jurij Kufersin je bil nad srečanjem v Lendavi navdušen in je dejal: »To srečanje je popolnoma doseglo zastavljene cilje, ki niso tekmovalnega značaja, temveč so predvsem priložnost za medsebojno spoznanje Slovencev, ki živijo po različnih državah. Izbira kraja tega srečanja je bila toliko bolj posrečena, v kolikor so imeli mladi priložnost, da konkretno vidijo, kako se da na narodno mešanem področju složno živeti ob enakopravnem upoštevanju obeh komponent; v tem primeru slovenske in madžarske, ki živita v Lendavi. Srečanju je dala se posebni pečat prisotnost vidnih predstavnikov družbeno-političnega življenja v Sloveniji. Posebna zahvala naj gre organizatorjem in predvsem gospodu Viliju Sekerešu, ki so zares brezhibno pripravili dvodnevno srečanje z edino izjemo slabega vremena. Pri tem pa seveda so organizatorji se najmanj krivi. Ne glede na to, dvodnevno bivanje v Lendavi je dokazalo, da so take pobude zelo pomembne, se posebno če so tako dobro organizirane. Letosnje srečanje je bilo verjetno eno najboljših v zadnjih letih.«

Na tem srečanju so bili med drugim prisotni tudi Peter Vencelj, državni sekretar za Slovence po svetu, Marko Trskan, iz ministrstva za solstvo in sport, Marjan Jemec, namestnik generalnega sekretarja Olimpijskega komiteja Slovenije in Združenja športnih zvez, Tjaša Andree Prosenc,

predsednica mednarodne komisije OKS ZSZ, Evgen Bergant, član mednarodne komisije OKS ZSZ, Jozef Kocon, župan občine Lendava in drugi.

Nastopile so ekipe Porabje, Slovenske sportne zveze iz Avstrije, Združenja slovenskih športnih društev v Italiji in Lendave. Tekmovanja so bila v nogometu za ekipe mlajših in starejših dečkov, v kosarki, v odbojki za dečke in deklice, v rokometu za deklice, v namiznem tenisu za dečke in deklice ter v sahu.

Poleg športnih tekmovanj je bil na sporedu tudi bogat kulturni spored z nastopom folklorne, plesne in instrumentalne skupine lokalnih osnovnih sol.

Glede športnega sporeda naj dodamo, da je reprezentanca ZSSDI zmagala v namiznem tenisu, in to ekipno v obeh konkurencah ter posamično s Kristino Stubelj in z Gorazdom Milčem. Prvo mesto so osvojile tudi odbojkarice (**posnetek z nagrajevanja**). Levji delez zmagal pa je sel domaćin.

Sicer pa so športni izidi na takih srečanjih postranskega pomena, pomembnejše je predvsem, da se mladi slovenski športniki in športnice obmejnih dežel srečajo, spoznajo in navežejo prijateljske stike.

In v tem je srečanje v Lendavi povsem uspelo.

NOGOMET

Mlajši dečki

IZIDI: Lendava - SSZ 9:0, Lendava - ZSSDI 2:0, ZSSDI - SSZ 6:3.

VRSTNI RED: 1. Lendava, 2. ZSSDI, 3. SSZ.

POSTAVA ZSSDI: Cauter, Furlan, I. in V. Križmancić, Pavletić, Merlak, Loncar, Svara, Tomizza, Milčič, Puzzer, Strajn, Suc, trener Žužič.

Starejši dečki

IZIDI: SSZ - Porabje 4:0, Lendava - ZSSDI 4:1, Porabje - ZSSDI 3:2, Lendava - SSZ 4:1.

VRSTNI RED: 1. Lendava, 2. SSZ, 3. Porabje, 4. ZSSDI.

POSTAVA ZSSDI: Monti, Lavrencić, Figelj, R. in S. Tomsic, Spacal, Cotič, Bagon, Faganel, Radinja, Simčić, Možetič, Pavšič, trener L. Tomsic.

KOSARKA (moški)

IZIDI: ZSSDI - Lendava 56:32, SSZ - ZSSDI 67:42, SSZ - Lendava 56:35.

VRSTNI RED: 1. SSZ, 2. ZSSDI, 3. Lendava.

POSTAVA ZSSDI: Gustin, Fonda, Valente, Mura, D. in R. Pavletić, N. in P. Bodiroza, trener Vremec.

ODBOJKA

Moški

IZIDI: SSZ - Lendava 2:1, SSZ - ZSSDI 2:0, ZSSDI - Lendava 2:0.

VRSTNI RED: 1. SSZ, 2. ZSSDI, 3. Lendava.

POSTAVA ZSSDI: A. in M. Cernic, Figelj, Frandolčić, Orel, A. in D. Lukeš, Princić, peterlin, Milčič, trener Brisko.

Ženske

IZIDI: ZSSDI - Lendava 2:0.

VRSTNI RED: 1. ZSSDI, 2. Lendava.

POSTAVA ZSSDI: Milčević, Macho, Sadlowski, Flego, Furlan, Sancin, Stoka, Obad, Sossa, Skrk, trener Ksenija Slavec.

NAMIZNI TENIS

Moški

IZIDI: ZSSDI - Lendava 3:0. VRSTNI RED: 1. ZSSDI, 2. Lendava.

POSTAVA ZSSDI: B. in G. Milčič, Simoneta, trener R. Milčič.

Ženske

IZIDI: ZSSDI - Lendava 3:0. VRSTNI RED: 1. ZSSDI, 2. Lendava.

POSTAVA ZSSDI: J. Kralj in K. Stubelj, trener R. Milčič.

ROKOMET (ženske)

IZIDI: Lendava - Porabje 28:6.

VRSTNI RED: 1. Lendava, 2. Porabje.

SAH

IZIDI: Lendava A - SSZ 3:0, Lendava A - Lendava B 3:0, Lendava B - SSZ 2:1.

VRSTNI RED: 1. Lendava A, 2. Lendava B, 3. SSZ.

Obvestila

TPK SIRENA

obvešča, da je v teku vpisovanje v naslednje jadrane tečaje: za OPTIMISTE od 3. do 14. julija (1. tečaj), od 17. do 28. julija (2. tečaj) in za druge jadrnice od 21. do 26. avgusta. Prijave sprejemajo na klubskem sedzu v Barkovljah vsak dan ali po tel. 422696.

JK CUPA

obvešča, da je v teku vpisovanje v sledeče JADRANE TEČAJE: popoldanski in nadaljevalni tečaj od 10. do 21. 7. Poleg tega so na sporedu tudi tečaji JADRANJA NA DESKI: enotedenski tečaj (sobota in nedelja izključeni) od 3. do 7. 7. in od 10. do 14. 7. Prijave sprejemajo na sedzu v Sešljanskem zalivu vsako soboto od 16. ure in po telefonu 040/299858.

SZ JADRAN IN KOSARKARSKA SEKCIJA SD POLET

prirejata od danes, 26. t.m. do 1. julija 1995 KOSARKARSKI KAMP 95' v Prosvetnem domu na Opcinah vsak dan od 9. do 17. ure (dvorišče pa bo odprto od 7.30 do 18.00). Poleg kosila bo poskrbljeno se za dve malici. Poskrbljen bo tudi prevoz s kombiji iz Nabrezine, s Proseka, iz Doline, iz Bazovice in iz Trsta. Vpisovanje se pred pričetkom tečaja.

SZ GAJA - TENISKA SEKCIJA

prireja od danes do 30. t.m. teniski tečaj za osnovnosolske otroke in odrasle (začetnike). Prijave sprejemamo na klubskem sedzu v jutranjih urah od 15. t.m. dalje (tel. 226115).

SK KRAS

sklicuje v petek, 30. t. m. 32. redni občni zbor, ki bo v športno-kulturnem centru v Zgoniku ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Dnevni red: odobritev novega društvenega statuta, 2. razno. Upravni odbor se priporoča vsem članom za prisotnost.

SK DEVIN - odsek za rekreacijo

organizira 9. julija na letališču v Gorici »Krstni polet«. Zanimivega predavanja in poleta nad Goriskimi brdi se lahko udeležijo vsi člani kluba. Informacije in prijave do 29. t.m. na tel. 220423 (Sarah).

SK BRDINA

organizira za vse ljubitelje smučanja poletno delovanje. Zbirališče vsak torek in četrtek od 27. t.m. dalje, ob 18. uri na Brdini. »Mrzlo« vabljeni.

SD SOVODNJE

sklicuje v petek, 30. junija 39. redni občni zbor, ki bo v Kulturnem domu v Sovodnjah ob 20.30 v prvem in ob 21. uri v drugem sklicanju. Dnevni red: Otvoritev občnega zbora, izvolitev predsednika občnega zbora ter volitve komisije, poročila: predsednika, tajnika in blagajnika; predstavnika nogometa in predstavnika odbojke, pozdravi gostov, diskusija o poročilih, razrešnica staremu odboru, izvolitev novega odbora, razno.

SD SOVODNJE

prireja športni praznik 21., 22., 23. in 24. julija ter 5., 6. in 7. avgusta.

NOGOMET / MLADI UP

Juventus testiral mladega Sovodenjca Kristjana Devetaka

Kristjan Devetak (letnik 1979) iz Sovodenj je pred kratkim opravil poskusni test nič manj kot za Juventus.

Kristjan se je začel ukvarjati z nogometom kot zelo mlad pri sovođenskem društvu, najprej kot mlajši ciban nato kot ciban do začetnikov. Prestopil je nato za eno leto k Itali San Marco iz Gradisca, za eno leto k Pierisu, nakar pa je igral za Pro Gorizio.

Nas obetajoci nogometaš se je mudil v Turinu tri dni in poskusnim treningom sta pristopovala nekdanja slavna Juventusova nogometaša Nené in Furino, ki se sedaj ukvarjata z naraščanjem pri Juventusu in z iskanjem bodočih talentov. Oba Juventusova trenerja

sta bila z nastopom našega fanta zadovoljna.

Kristjan pa sedaj nestrpno čaka na rezultat svojega nastopa ...

GORICA / URADNI KONEC SEZONE PRI ŠZ DOM

Za konec še dvoboj najperspektivnejših ekip

Ob koncu športne sezone je športno združenje Dom organiziralo dvoboj, katerega so se udeležili vsi srednjesolci, ki redno tekmujejo v odbojkarški in kosarkarski sekciji našega združenja. V letošnji sezoni sta prav ekipi Under 14 v pokrajinskem prvenstvu ženske odbojke in kosarkarji, ki so se udeležili prvenstva propagande zabeležili najvidnejše rezultate in se izkazali kot zelo perspektivni in homogeni ekipi. Borbenost, ki so jo pokazali v teku sezone, je pršla do izraza tudi ob zaključnem srečanju, predvsem v odbojkarški tekmi, kjer fantje niso hoteli na noben način priznati premoci neznege spola. Ob koncu so dekleta vsekakor zmagala z 2:1 in tako potrdila zares dobro kakovostno raven ekipe. V kosarkar-

Po srečanjih v kosarki in odbojki še skupna slika

skem dvoboju je seveda pršla bolj do izraza fizična in tehnična premoč

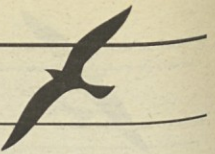
fantov kljub vsej dobri volji deklet. Po športnem delu pa se je pricel

družabni večer, s katerim se je uradno zaključila sezona SZ Doma 94/95.

KOŠARKA

Kakovosten članski turnir z jadrancovci in domovci

V soboto se je v Gorici pričel zanimiv in kakovosten kosarkarski turnir Dudi Krainer, na katerem sodeluje 8 mostev, v katerih je celo nekaj reprezentantov (GianMarco Pozzocco, Chiacig), igralcev iz višjih kategorij (tudi Premier, Kristancić, Bon) in pa številne kosarkarje, ki so letos nastopali v C1, C2 in D ligi. Pod imenom Goriziana Caffè bodo v B skupini nastopili tudi številni naši igralci, in sicer kar pet jadrancovcev (Oberdan, Vitez, Rauber, Samec in Hmeljak) ter štiri domovci (Corsi, Podberšig, Ambrosi in Kocjancig). Z njimi bodo igrali se Bobicchio, Colmani, Finozzi, Andrea in Patrik Nanut ter L. Gruden, trener pa je znani Gianni Asti. Prvo tekmo so igrali sinoci proti ekipi I piombi, nocoj (ob 21.30) pa se bodo spoprijeli z mostvom Cattivi pensieri (Chiacig, Bon). Di Cecco brani barve Caffè Morocco, v ekipi Cronomarket pa je tudi Davorin Dalipagić, sin slavnega Praje. (VJ)

ATLETIKA / EVROPSKI SUPERPOKAL

Zmagi Nemcem in Rusinjam Izreden podvig Edwardsa

V troskoku je Anglež s pomočjo vetra dosegel rezultat 18,43 m!

VILLENEUVE D'ASCQ (dpa) - Zmagovalci atletskega superpokala v francoskem Villeneuve d'Ascq so branilci naslova Nemci v moški konkurenci in Rusinje v ženski, ki so preprecile popolno nemsko zmago slavje. Nemci so zbrali 117 točk, Britanci 107 in Rusi 105, v ženski konkurenci pa so jih Rusinje zbrale 117, Nemke 100 in Britanke 85.

Najuspešnejši atlet tega tekmovanja v Franciji slabih šest tednov (od 4. do 13. avgust) pred svetovnim

vorice o možnem koncu kariere.

Za pravo senzacijo pa je poskrbel njegov rojak Jonathan Edwards, ki je ob minimalni pomoči vetra v troskoku dosegel najboljši rezultat doslej - 18,43 m. Svetovni rekord ima se vedno American Willie Banks (17,97 m), ker je imel Edwards 0,4 m/s premočan veter v hrbet (dovoljena meja 2,0 m/s). Edwards je skočil več kot pol metra bolje od starega svetovnega rekorda in 23 centimetrov dlje kot Banks

tance branila zamejska Slovenka Claudia Coslovich, ki je v metu kopja zasedla zadnje mesto z rezultatom 53,48.

Iz najelitnejšega evropskega mostvenega tekmovanja je tako pri moških kot tudi pri ženskah izpadla reprezentanca Poljske.

Moski - 200 m (+ 1,9 m/s): 1. Linford Christie (VB) 20,11, 2. Vladislav Dologodin (Ukr) 20,35, 3. Aleksander Sokolov (Rus) 20,64, 4. Christian Konieczny (Nem) 20,65, 5. Torbjörn Eriksson (Sve) 20,81, 6. Krzysztof Sienko (Pol) 20,95, 7. Francisco Navarro (Spa) 21,00, 8. Andrea Colombo (Ita) 21,00; 800 m: 1. Nico Motchebon (Nem) 1:46,75, 2. Andrzej Jakubiec (Pol) 1:47,15, 3. Andrea Giocondi (Ita) 1:47,33, 4. Andrej Loginov (Rus) 1:47,33, 5. Jose Cerezo (Spa) 1:47,54, 6. Torbjörn Johansson (Sve) 1:48,01, 7. Anatolij Jakimovic (Ukr) 1:48,76, 8. Craig Winrow (VB) 1:48,84; 5.000 m: 1. Genaro di Napoli (Ita) 13:45,57, 2. John Nuttall (VB) 13:46,82, 3. Manuel Pancorbo (Spa) 13:46,82, 4. Viner Kašajev (Rus) 13:49,69, 5. Michał Bartoszak (Pol) 13:53,57, 6. Thorsten Naumann (Nem) 13:55,91, 7. Claes Nyberg (Sve) 14:00,66, 8. Viktor Rogovoj (Ukr) 14:36,67; 4 x 400 m: 1. Velika Britanija 3:00,34 (letosnji najboljši dosežek na svetu), 2. Italija 3:04,27, 3. Nemcija 3:04,28, 4. Poljska 3:04,42, 5. Rusija 3:04,46, 6. Ukrajina 3:05,54, 7. Švedska 3:06,96, 8. Španija 3:07,67; 110 m ovire (+ 1,0 m/s): 1. Florian Schwarthoff (Nem) 13,28, 2. Andy Tulloch (VB) 13,64, 3. Dimitri Ko-

lenisenko (Ukr) 13,67, 4. Niklas Eriksson (Sve) 13,69, 5. Gennadi Daksevič (Rus) 13,76, 6. Ronald Mehlich (Pol) 13,79, 7. Miguel de Los Santos (Spa) 13,92, 8. Dario Volturara (Ita) 14,12; 3.000 m zapreke: 1. Alessandro Lambuschini (Ita) 8:21,94, 2. Steffen Brand (Nem) 8:24,00, 3. Javier Rodriguez (Spa) 8:25,03; 4. Vladimir Pronin (Rus) 8:25,93, 5. Justin Chaston (VB) 8:26,82, 6. Rafał Wojcik (Pol) 8:38,98, 7. Aleksej Patserin (Ukr) 8:42,32, 8. Magnus Bengtsson (Sve) 8:58,87; palica: 1. Igor Trandekov (Rus) 580, 2. Patrik Stenlund (Sve) 560, 3. Javier Garcia (Spa) 550, 4. Andrea Pegoraro (Ita) 550, 5. Vjačeslav Sutejev (Ukr) 550, 6. Nick Buckfield (VB) 520, 7. Adam

Kolasa (Pol) 520, Tim Loberinger (Nem) ni preskočil začetne višine 520; troskok: 1. Jonathan Edwards (VB) 18,43 m (+ 2,4 m/s, regularen skok: 17,72), 2. Jacek Butkiewicz (Pol) 17,14 (+ 2,2, regularen skok 17,05), 3. Arne Holm (Sve) 16,70, 4. Julio Lopez (Spa) 16,67, 5. Volker Mai (Nem) 16,57, 6. Andrea Matarazzo (Ita) 16,44, 7. Viktor Sotnikov (Rus) 16,28, 8. Genadij Glusenko (Ukr) 16,20; disk: 1. Lars Riedel (Nem) 68,76 m, 2. Sergej Ljahov (Rus) 63,82, 3. Robert Weir (VB) 62,94, 4. Kristian Pettersson (Sve) 62,52, 5. Vladimir Zinsenko (Ukr) 59,74, 6. Diego Fortuna (Ita) 58,52, 7. David Martinez (Spa) 57,48, 8. Andrzej Krawczyk (Pol) 55,62; kladio: 1. Ilja Konovalov

Edwards med včerajšnjim fantastičnim skokom (AP)

(Rus) 79,66, 2. Vadim Kolesnik (Ukr) 76,66, 3. Karsten Kobs (Nem) 76,32, 4. Per Karlsson (Sve) 75,22, 5. Enrico Sgrulletti (Ita) 75,14, 6. Szymon Ziolkowski (Pol) 72,66, 7. Peter Vivian (VB) 71,28, 8. Jose Perez (Spa) 66,76.

Ženske - 200 m (+0,8):

1. Silke Knoll (Nem) 22,45, 2. Marina Trandenkova (Rus) 22,67, 3. Viktorija Fomenko (Ukr) 22,75, 4. Paula Thomas (VB) 20,89, 5. Delphine Combe (Fra) 23,11, 6. Natalija Vinogradova (Blr) 23,15, 7. Glada Gallina (Ita) 23,53, 8. Izabela Czajko (Pol) 23,93; 1.500 m: 1. Kelly Holmes (VB) 4:07,02, 2. Jekaterina Podkopajeva (Rus) 4:07,88, 3. Svetlana Mirošnik (Ukr) 4:07,94, 4. Carmen Wüstenhagen (Nem) 4:09,77, 5. Jelena Bickovskaja (Blr) 4:10,79, 6. Frederique Quentin (Fra) 4:11,95, 7. Malgorzata Rydz (Pol) 4:14,78, 8. Serenella Sbrisasa (Ita) 4:16,52; 10.000 m: 1. Maria Guida (Ita) 32:01,75, 2. Uta Pippig (Nem) 32:14,66, 3. Alja Siljajeva (Rus) 32:17,62, 4. Liz McColgan (VB) 32:22,09, 5. Natalija Galusko (Blr) 32:50,12, 6. Nicole Leveque (Fra) 33:57,31, 7. Julija Kovaljova (Ukr) 34:29,74, 8. Dorota Gruca (Pol) 35:50,11; 4 x 400 m: 1. Rusija 3:24,69 (najboljši rezultat na svetu), 2. Nemcija 3:26,23, 3.

Ukrajina 3:27,33, 4. Velika Britanija 3:28,34, 5. Italija 3:29,39, 6. Francija 3:29,64, 7. Belorusija 3:29,65, 8. Poljska 3:34,72; 100 m ovire (+ 1,5 m/s): 1. Julia Graudin (Rus) 12,86, 2. Jelena Ovcárova (Ukr) 12,88, 3. Jaqui Agyepong (VB) 12,90, 4. Monique Tourret (Fra) 12,92, 5. Lidija Jurkova (Blr) 13,01, 6. Caren Jung (Nem) 13,13, 7. Carla Tuzzi (Ita) 13,16, 8. Urszula Włodarczyk (Pol) 13,56; višina: 1. Alina Astafei (Nem) 200, 2. Tatjana Motkova (Rus) 198, 3. Tatjana Sevcik (Blr) 196, 4. Katarzyna Majchrzak (Pol) 192, 5. Larisa Sebrejanskaja (Ukr) 189, 6. Lea Haggett (VB) 186, 7. Isabelle Jeanne (Fra) 186, 8. Stefania Lovison (Ita) 180; daljava: 1. Heike Drechsler (Nem) 704 (+ 2,4), 2. Fiona May (Ita) 698 (+ 2,8, regularen skok 673), 3. Nadine Caster (Fra) 694, 4. Olga Rubleva (Rus) 693 (+ 2,5, regularen skok 690), 5. Agata Karczmarek (Pol) 672, 6. Jelena Holopotnova (Ukr) 669, 7. Angela Atroschenko (Blr) 651, 8. Denise Lewis (VB) 651; kopje: 1. Steffi Nerius (Nem) 68,42, 2. Natalija Sikolenko (Blr) 63,42, 3. Jekaterina Ivakina (Rus) 61,36, 4. Martine Begue (Fra) 55,86, 5. Olga Ivankova (Ukr) 55,82, 6. Ewa Rybak (Pol) 54,84, 7. Sharon Gibson (VB) 54,38, 8. Claudia Coslovich (Ita) 53,48.

Moški

1. Nemcija 117
2. Vel. Britanija 107
3. Rusija 105
4. Italija 96,5
5. Ukrajina 82
6. Švedska 78,5
7. Španija 67
8. Poljska 66

Ženske

1. Rusija 117
2. Nemcija 100
3. Vel. Britanija 85
4. Francija 75
5. Ukrajina 75
6. Belorusija 71
7. Italija 52
8. Poljska 37

prvenstvom v švedskem Göteborgu je bil Britanec Linford Christie, ki je zmagal kar v treh disciplinah. Skupaj pa je Christie v evropskem pokalu za Veliko Britanijo od leta 1987, ko je bil prvič v reprezentanci, zbral že 13 zmag. Z izidom 10,05 sekunde na 100 metrov in 20,11 sekunde na dvakratni razdalji pa je dokazal, da je v odlični formi in napovedal boj za visoke uvrstitve na SP. Atlet, ki mu je pred kratkim umrla mati, sprl pa se je tudi z britansko zvezo, je bil po dolgem času znova dobro razpoložen in je zanikal vsakršne go-

pri svojem najboljšem skoku (18,20) leta 1988. Banksu je takrat pomagal kar majhen »vihareček« - 5,2 m/s. Odlicen je bil Edwards tudi v četrtem poskusu, ko je pristal pri 18,39 metrih, pa tudi v ostalih serijah (17,90, 17,72) je bil na tem tekmovanju razred zase.

Pri ženskah velja omeniti odlicen včerajšnji nastop nemške reprezentance, ki pa si je v soboto nabrala prevelik zaostanek za Rusinjami in ni mogla ubraniti zmage z lanskega tekmovanja.

Slovensko atletiko je v dresu italijanske reprezen-

Linford Christie je zmagal kar v treh disciplinah (AP)

JAR / SVETOVNO PRVENSTVO V RUGBYJU PRVI KORAK K ZBLIŽEVANJU ŠPORTNEM SVETU

Južnoafriška republika bi lahko postala pravi adut črne celine

Kandidaturi za olimpijske igre 2004 in nogometno SP 2006

CAPE TOWN - V Južnoafriški republiki se veselijo. Njihova rugbyjska reprezentanca je v finalu svetovnega pokala premagala doslej nepremagljive novozelandske »all blacke«, kar je za državo, v kateri je igra z jajčasto zogo najpopularnejši sport, izjemen dogodek.

Apartheid je dalj časa povzročil gospodarsko ne preveč npropustno, zato pa tem bolj strogo sportno izolacijo Južne Afrike, ki je pred ukrepi olimpijskega komiteja zadnjič nastopila na OI v Rimu 1960. leta. Za to ni čudno, kolikšno zanimanje je vladalo za prvo večjo prireditev, ki jo je JAR organizirala na svojih tleh, potem ko se je po sprejetju nove ustave leta 1993 embargo vendarle koncal. Ne gle-

de na kakovost domačih ljubljencev, t.i. »springbokov« (ali po naše gazel), ki je seveda se kako pomemben vzrok za masoven obisk gledalcev, je v Južni Afriki na splošno prisotna velika želja po organiziranju velikih sportnih prireditev, ki bi deloma zapolnile več kot trideset let dolgo nenastopanje na mednarodni ravni. Ze naslednje leto je na vrsti afriško nogometno prvenstvo (nogomet v JAR - preko 1 milijon včlanjenih!), ki se ga bo prvič udeležilo kar šestnajst ekip. Predvsem pa obstajata najavljene kandidaturi za Olimpijske igre leta 2004 (te naj bi bile v Cape Townu) in nogometno svetovno prvenstvo leta 2006. Za obe kandidaturi bo seveda konku-

renca se kako ostra: za olimpijske igre se bosta recimo potegovala Peking in Rio de Janeiro, za nogometno svetovno prvenstvo pa celo Brazilija in Nemcija. Toda Južna Afrika lahko zaigra nekaj visokih kart.

Na prvo mesto bi postavili dejstvo, da Afrika kot edina celina ni gostila nobenega izmed dveh najpomembnejših sportnih prireditev. Rešnici na ljubo pogojev za izvedbo le-teh doslej na črni celini sploh ni bilo. Po koncu apartheida se je torej na sceni predstavila država, ki je takemu organizacijskemu naporu gotovo kos. Treba bo torej razumeti, v kakšni meri je Južna Afrika zanimiva iz komercialnega vidika, saj je jasno, da pri velikih

količinah denarja, ki jih dandanes sport obrača, geo-politični razlogi ne zadostujejo - primer Atlante kot sedeža olimpiade stoletnice je neizpodbiten dokaz. Iz tega vidika seveda znaki niso ravno spodbudni: Afrika je globalno gledano res velik in neizkoriščen, toda prav tako tudi zelo reven trg.

Mimo tega se JAR, dosedanja bela vrana, postavlja kot edini adut črne celine. »The long walk to freedom« - avtobiografska knjiga Nelsona Mandele je pričevanje o dolgem procesu, ki je bil in se bo potreben, da se črni del prebivalstva dejansko vključi v vse aktivnosti. Predsednik JAR je ta problem nakazal celo na sami svečanosti ob otvoritvi rugbyjskega SP: »V

Južnoafriški rugbyisti so po zmagi proti Novi Zelandiji postali nacionalni junaki (AP)

ekipah iz Evrope igrajo crnci, predstavnik Afrike pa nima nobenega...» Eden je nato prav v zadnjem hipu prišel v postev - Williams, ki je

mimogrede tudi zaigral zelo dobro in odigral vlogo ambasadorja črne rase. Zgodovina (ameriški ping-pongasi na Kitajskem) nas uči, da

lahko prav sport pripomore k temu, da se tudi v JAR porušijo uradno odpravljene, v resnici pa se vedno obstoječe pregrade. (dk)

NHL / PO ZMAGI V FINALU PROTI MOŠTVU DETROIT RED WINGS

New Jersey Devilsi prvič osvojili Stanleyjev pokal

Vratar Brodeur je v povprečju dobil manj kot dva gola na tekmo

EAST RUTHERFORD - Ekipa New Jersey Devils je prvič v svoji zgodovini osvojila Stanleyjev pokal. V četrti finalni tekmi severnoameriške poklicne hokejske lige NHL so se četrtič premagali Detroit Red Wings, tokrat s 5:2. Tak je bil tudi rezultat tretje tekme, na prvi je bilo 2:1, na drugi pa 4:2 za nove prvake, ki so slavili s 4:0 v zmagah.

Za porazence sta gola zadela Segej Fedorov (3. minuta) in Paul Coffey (14.). Neal Broten (2. minuta in 28.) in Shawn Chambers (18., 53.) sta dala po dva zadetka, petega pa je prispeval Brylin (48.). Claude Lemieux je dobil poseben pokal Conna Smytha za najkoristnejšega igralca v končnici NHL (MWP).

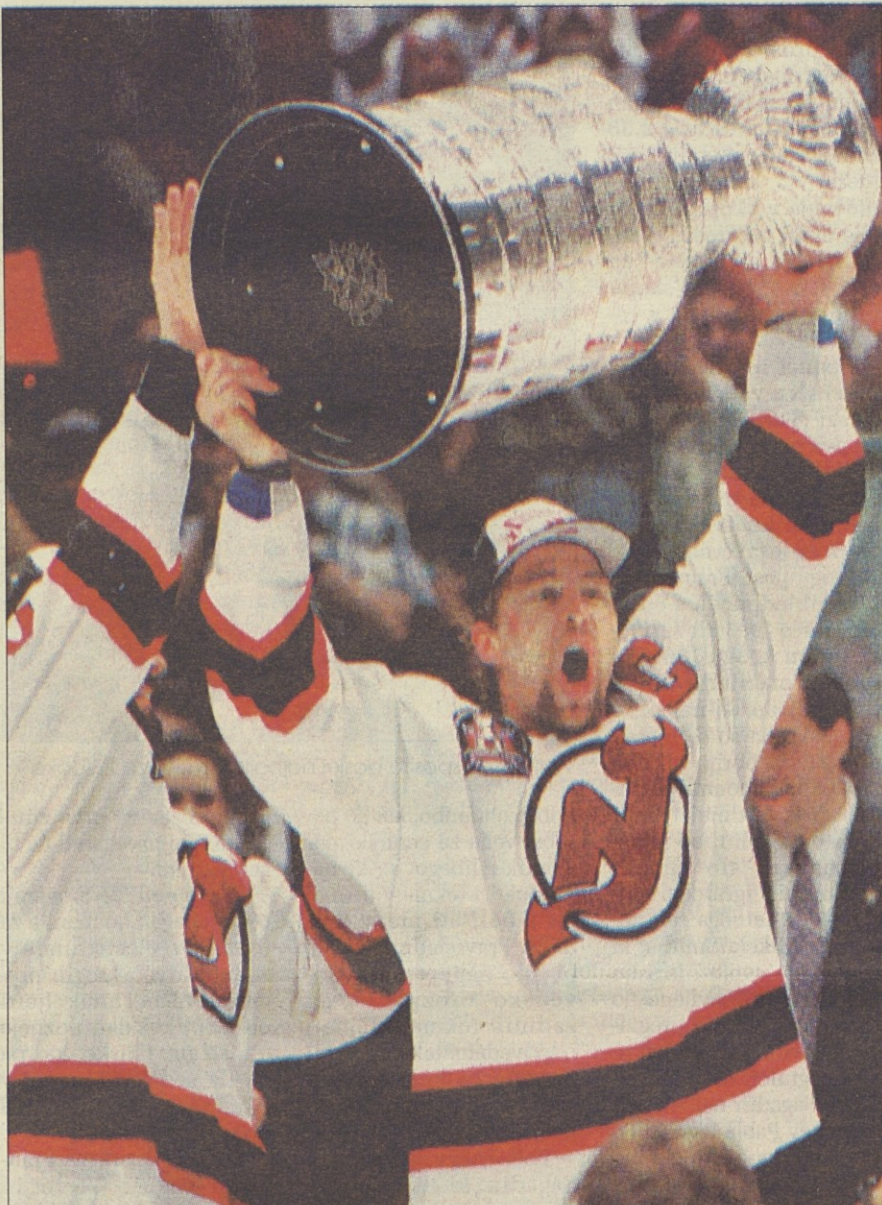
»Ne bi bil na prestolu najboljšega, če ne bi imel tako velike pomoči soigralcev. Res sem igral dobro, toda ostali so na tekмах končnice prikazali neverjeten hokej in po devetih letih sem znova prvak,« je dejal Lemieux, ki je Stanleyjev pokal osvojil že leta 1986 z Montrealom. Tokrat je bil najboljši strelec končnice s 13 goli, vendar ni edini zaslužen za velik uspeh New Jerseyja. Ključ do naslova je bilo hitro vračanje v obrambo, kolektivna igra in odličen vratar Martin Brodeur, ki je v povprečju dobil manj kot dva gola na tekmo (1.67). Detroitu ni uspelo, da bi prvič po 40 letih znova prisel do Stanleyjevega pokala, ceprav je imel tokrat naj-

boljše razmerje zmag, porazov in remijev v rednem delu prvenstva in v končnici pred finalom (12 zmag in le dva poraza).

»Neverjetno, enostavno nam ni slo. Zaupali smo drug drugemu vse do zadnje tekme, vendar nam ni uspelo pripraviti preobrata,« je dejal kapetan Rdecih kril Steve Yzerman.

New Jersey je pred končnico delil sele deveto mesto NHL, po rednem delu pa je imel kar 18 točk zaostanka za vodilnim Detroitom. Huddicki so po letu 1967 prva ekipa, ki je v končnici prisla do naslova in pri tem ni imela prednosti domačega igrišča. Kljub temu pa so slavili v domači dvorani, saj so zmagali na prvih dveh tekmah v Detroitu in na drugih dveh v domači dvorani. V zadnji so imel kar 10 strelav več od tekmecev (26:16). Do Brotenovega gola v 8. minuti druge tretjine je bilo 2:2, vendar izenačenja prva tretjina (2:2) Rdecim krilom ni zado-stovala za zmago.

Zmagovalci Stanleyjevega pokala v zadnjih tridesetih letih: 1965: Montreal Canadiens, 1966: Montreal Canadiens, 1967: Toronto Maple Leafs, 1968: Montreal Canadiens, 1969: Montreal Canadiens, 1970: Boston Bruins, 1971: Montreal Canadiens, 1972: Boston Bruins, 1973: Montreal Canadiens, 1974: Philadelphia Flyers, 1975: Philadelphia Flyers,

Kapetan Devilsov Scott Stevens s Stanleyjevim pokalom (telefoto AP)

1976: Montreal Canadiens, 1977: Montreal Canadiens, 1978: Montreal Canadiens, 1979: Montreal Canadiens, 1980: New York Islanders, 1981: New York Islanders, 1982: New

York Islanders, 1983: New York Islanders, 1984: Edmonton Oilers, 1985: Edmonton Oilers, 1986: Montreal Canadiens, 1987: Edmonton Oilers, 1988: Edmonton Oilers, 1989: Calgary

Flames, 1990: Edmonton Oilers, 1991: Pittsburgh Penguins, 1992: Pittsburgh Penguins, 1993: Montreal Canadiens, 1994: New York Rangers, 1995: New Jersey Devils.

NOVICE

Bugno prvak Italije, Montoya pa Španije

PESCARA - Gianni Bugno je letošnji italijanski kolesarski prvak. Na trofeji Matteotti, ki je stela kot edina preizkušnja za naslov, je po 246,5 km v spritnu premagal četverico tekmecev, s katerimi je bil pobegnil glavini. Za Bugna je to drugi naslov državnega prvaka. Prvič ga je osvojil 1991. leta.

Vrstni red Trofeje Matteotti: 1. Bugno (Mg-Tech-nogym) 6.04:36 s povprečno hitrostjo 40,565 km na uro, 2. Lanfranchi (Brescialat); 3. Tafi (Mapei-Gb); 4. Faresin; 5. Secchiari; 6. Simoni + 3 sek.: 7. Lecchi + 16 in glavina v Lecchijevem času.

Včeraj so bila se tri nacionalna prvenstva. Prvak Španije je Jesus Montoya (Banesto), prvak Belgije Wilfried Nelissen (Lotto), prvak Francije pa Eddy Seigneur (Gan).

Roy Jones še svetovni prvak v supersrednji kategoriji

ATLANTIC CITY - Američki boksar Roy Jones je ubranil naslov svetovnega prvaka v supersrednji kategoriji po verziji Ibf. V šestem krogu je na tla s silovitim udarcem podrl rojaka Vinnyja Pazienzo, ki se ni mogel pravocasnno pobrati.

Borussia Mönchengladbach osvojila nemški pokal

BERLIN - V finalu nemškega nogometnega pokala je Borussia iz Mönchengladbacha s 3:0 premagala drugoligaša Wolfsburga (strelci Dahlin v 14. Effenberg v 61. in Herlich v 86. minuti) in bo tako v prihodnji sezoni nastopila v pokalu pokalnih zmagovalcev, Münchenski Bayern pa bo zaradi sprostive enega mesta branil nemške barve v pokalu Uefa. Za Borussia je bil to že tretji državni pokal. Prva dva je osvojila leta 1960 in 1973.

Sportni vodja Bayerna Karl Heinz Rummenigge je medtem zanikal trditve, da bo njegov klub najel francoskega napadalca Paris St. Germaina Davida Ginolaja. »To je čista laž. Res pa je nasprotno. Ginola se ponuja pol Evrope, a ga nihče ne mara«, je se dejal Rummenigge.

Rosset premagal Sticha

HALLE (STA/dpa) - V finalu mednarodnega moskega teniskega turnirja ATP v nemškem Halleju z nagradnim skladom 725.000 dolarjev je Svicar Marc Rosset premagal Nemca Michaela Sticha s 3:6, 7:6 (11) in 7:6 (8). Poleg velikega stevila točk ATP si je Rosset (13. na lestvici ATP) zagotovil tudi 100.000 dolarjev denarne nagrade. Pred 13.000 gledalci je imel Rosset tokrat kar precej sreče, saj je imel Stich v drugem in tretjem nizu skupaj kar sedem priložnosti, da srečanje odloči v svojo korist, vendar mu to ni uspelo. Stich je s porazom spet potrdil, da nikakor ne more osvojiti istega turnirja dvakrat zapored.

Mehika - Nigerija 2:1 (0:0)

DALLAS (STA/AFP) - V srečanju pokala ZDA so nogometasi Mehike premagali Nigerijo z 2:1 (0:0). Za Mehiko so zadetke dosegli Garcia Aspe (56.) in Ambriz (77.), za Nigerijo pa je v polno zadel Akpoborie.

LONDON / DANES ZAČETEK SLOVITEGA TENIŠKEGA TURNIRJA NA TRAVI

Wimbledon bo pokazal, kaj se dogaja z ranjenimi šampioni

Kaj se dogaja v glavah Peta Samprasa (na sliki), Andrea Agassija, Borisa Beckerja, Michaela Sticha in Gorana Ivanisevića, potem ko so v Parizu doživeli velika razočaranja? Sampras je spomladanski del sezone, ki mu na betonskih igriščih v Aziji vsako leto prinese veliko točk ATP in se več denarja, zamenjal za depresivno serijo evropskih nastopov na rdečem pesku, katere vrhunec je bil nastop in poraz proti Schallerju v 1. kolu Roland Garrosa. Tako kot Samprasa je tudi Agassija v Parizu zanimala le zmaga, toda Andre se je v četrtfinalu Pariza poskušoval. In prav tako kot Pete iz Francije odsel ranjen in razočaran. Tudi Becker in Stich sta v Parizu pričakovala veliko, morda celo največ. A kaj, ko je bil Voinea za Beckerja pretirano evforičen in Chang za Sticha pretirano hiter in natančen. Nihče izmed velikih pa ni zaradi neplaniranega razpleta turnirja v Parizu trpel tako dramatično kot Goran Ivanisević, ki je prvi dan po porazu razmišljal o koncu kariere in ki je potreboval deset dni v družbi splitske klape, da se je bil spet voljan dotakniti loparja. Turnir v londonskem klubu Queens je bil dovolj, da se je adrenalin spet začel dvigovati in da je

bila želja po novih izzivih močnejša od vseh nemogočih travm, ki jih tenis nosi s seboj. Sampras je turnir osvojil in priznal, »da je skoraj pozabil, kako se počuti zmagovalec turnirja«, Becker je bil polfinalist in Ivanisević cetrtnfinalist, oba pa je premagal Guy Forget. Prejšnji teden so bili Sampras, Ivanisević in Becker že v Wimbledonu in čakali na začetek turnirja, o katerem je Becker z velikim zanosom v obeh povedal: »Celo sezono premišlujem o Wimbledonu. Tisti hip, ko se zame konča nastop v Londonu, se z mislimi že selim v naslednje leto.« Stich je uspešno nastopal v Halleju, Agassi pa je bil se naprej skrit, kajti Andre ni nikoli potreboval posebnih priprav na katerikoli podlagi. Zmeraj so ga zanimali le udarci in Andre jih najraje trenira na Floridi, na tridih igriščih, kjer zogica odkakuje pravilno. Edberg je bil v Londonu slab. Po tem je teden dni le treniral.

Stich, Becker, Sampras, Agassi in Edberg so od leta 1988 (z izjemo 1987, ko je zmagal Cash) iz Wimbledonu odhajali kot zmagovalci. Obcutek imamo, da tudi Ivanisević spada med njih, ceprav je bil leta 1992 in leta 1994 v Wimbledonu le finalist.

Ostali

Kafelnikov, Ferreira, Rafter, Martin, Krajček, Björkman, Vacek, Göllner, Wheaton, Rusedski. Vsi upajo, da bi se jim morda lahko zgodilo v Wimbledonu. Tudi Pat Cash upa. Toda Wimbledon je bil vedno turnir igralcev, ki so se na travi počutili najbolje. Tudi Cash je bil med njimi, a so ga ustavile posk-dobe.

Ženske

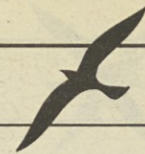
Martina Navratilova se vrača v Wimbledon, v konkurenci parov: z Grafovo in z Mc Enroejem. Grafova bo po pariskem hotela vrniti tudi londonski naslov, zato bo Martinezova težko ponovila lansko zmago. Novotni ne verjame-mo več. Morda bo Chanda Rubin prese-netila. In vsekakor je vredno spremljati nastope Garisonove in McNeilove. Hingis? V 1. kolu igra z Grafovo.

Lanska zmagovalca

Pete Sampras (ZDA), Conchita Martinez (Spanija). Uspešnost lanskih nastopov na travi (zmage - porazi) - moski: 1. Todd Martin 12-1, 2. Pete Sampras 11-1, 3. Richard Krajček 5-1.

Jaka Lucu

statistični pregled

SKUPINA A

Strelci	
1. Koch (N)	85
2. Marciulionis (L)	64
3. Esposito (It)	61
4. Karnisovas (L)	59
5. Sabonis (L)	56

Skoki

1. Sabonis (L)	46
2. Fassoulas (G)	31
3. Sahlström (S)	27
Divac (Z)	27
5. Rusconi (It)	26

Asistence

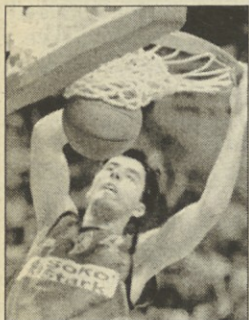
1. Rödl (N)	16
2. Godes (Iz)	15
Henefeld (Iz)	15
Marciulionis (L)	15
5. Nürnberger (N)	14

Ukradene žoge

1. Divac (Z)	8
Djordjević (Z)	8
Nürnberger (N)	8
4. Sigalas (G)	7
5. Coldebella (It)	6

Blokade

1. Welp (N)	9
Fassoulas (G)	9
3. Sabonis (L)	6
4. Fucka (It)	4
Sahlström (Sv)	4

Zadeti prosti meti

1. Karnisovas (L)	23
2. Djordjević (Z)	17
3. Divac (Z)	16
4. Danilović (Z)	15
5. Sabonis (L)	14

Zadeti meti za 2 točki

1. Koch (N)	20
2. Sabonis (L)	18
3. Rusconi (It)	17
Fassoulas (G)	17
5. Fucka (It)	16

Zadeti meti za 3 točke

1. Esposito (It)	12
Koch (N)	12
3. Christodoulou (G)	9
4. Marciulionis (L)	8
5. Larsson (Sv)	7

SKUPINA B

Strelci	
1. Bonato (F)	79
2. Bazarević (R)	78
3. Komazec (H)	74
4. Babkov (R)	71
5. Herreros (Sp)	65
8. Alibegović (S)	55
11. Kotnik (S)	50

Skoki

1. Smith (Sp)	41
2. Bilba (F)	40
3. Fetisov (R)	32
4. Kotnik (S)	29
5. Vranković (H)	26

Asistence

1. Bazarević (R)	22
2. Karašev (R)	20
3. Forte (F)	18
4. Laso (Sp)	17
5. Kukoc (H)	13
7. Zdovc (S)	11

Ukradene žoge

1. Bilba (F)	9
2. Komazec (H)	8
3. Rigauddau (F)	7
Forte (F)	7
5. Zdovc (S)	6

Blokade

1. Vranković (H)	11
2. Radja (H)	6
Mikajlov (R)	6
4. Oyguc (T)	5
5. Nosov (R)	4
9. Alibegović (S)	2
Kraljević (S)	2

Zadeti prosti meti

1. Bazarević (R)	23
2. Komazec (H)	21
3. Karašev (R)	18
4. Herreros (Sp)	17
Bonato (F)	17
11. Kotnik (S)	12

Zadeti meti za 2 točki

1. Bilba (F)	25
2. Bonato (F)	22
3. Babkov (R)	21
4. Bazarević (R)	20
5. Oyguc (S)	19
9. Alibegović (S)	17
17. Zdovc (S)	13

Zadeti meti za 3 točke

1. Herreros (Sp)	10
Pekka Klinga (Fi)	10
Kudelin (R)	10
4. Rigauddau (Fr)	8
5. Fernandez (Sp)	6
11. Alibegović (S)	5

Skupina A

Lestvica	
ZRJ	3 3 0 241:215 6
Grcija	4 2 2 306:302 6
Italija	4 2 2 276:292 6
Izrael	3 2 1 236:195 5
Litva	3 2 1 248:225 5
Nemčija	4 1 3 290:313 5
Svedska	3 0 3 201:254 3

Jutri: ZRJ - Svedska (17), Grcija - Izrael (19), Litva - Italija (21).

Torek: Izrael - ZRJ (12.30), Svedska - Litva (17), Nemčija - Grcija (21)

Sreda: Italija - Svedska (10.30), ZRJ - Nemčija (12.30), Litva - Izrael (19).

Skupina B

Lestvica	
Rusija	4 3 1 397:361 7
Francija	4 3 1 330:304 7
Hrvaska	3 3 0 271:247 6
Spanija	4 2 2 317:310 6
Turčija	3 1 2 227:254 4
Finska	3 0 3 227:294 3
Slovenija	3 0 3 233:272 3

Jutri: Turčija - Hrvaska (8.30), Finska - Francija (10.30), Spanija - Slovenija (12.30).

Torek: Slovenija - Turčija (8.30), Hrvaska - Finska (10.30), Rusija - Spanija (19).

Sreda: Finska - Slovenija (8.30), Turčija - Rusija (17), Francija - Hrvaska (21)

SKUPINA B / DANES OB 12.30 PROTI ŠPANIJU

Ključna tekma Slovenije za uvrstitev v četrtfinale

Trener Sagadin razmišlja, kako ustaviti temnopoltega Smitha

ATENE (STA) - Po prvem prostem dnevu na 29. evropskem košarkarskem prvenstvu v Atenah se bosta danes ob 12.30 Slovenija in Spanija pomerili v 5. krogu predtekmovanja v skupini B. Za obe ekipe bo srečanje odločilnega pomena za osvojitve 4. mesta v skupini in s tem nastopa v četrtfinalu.

Spanci so do sedaj na prvenstvu zabeležili dve zmagi (Turčija in Finska) ter dva poraza, toda vedeti je treba, da so že imeli opravka z obema slabšima nasprotnikoma. Tako so na prve težave naleteli v 3. krogu proti Francozom, ki so jih odpravili s 86:75 ter nato se Hrvati v zadnjem krogu (80:70). Prav proti slednjim so prikazali doslej najboljšo igro, tako da so se morali olimpijski podprvaki za zmago kar močno potruditi. Kot je dejal trener Zmago Sagadin, bo ključna naloga slovenskih obrambnih igralcev postaviti 32-letnega temnopoltega Mikela Smitha, ki bi lahko s svojo hitrostjo in fizično pripravljenostjo povzročal obilico preglavic. Seveda pa so tukaj še drugi igralci, med katerimi se Sagadin najbolj boji branilcev Pabla Lasa in Javierja Fernandez. Na drugih mestih večjih težav slovenski igralci v obrambi ne bi smeli imeti, vsaj tako meni trener Sagadin.

Slovenska reprezentanca je prosti dan izkoristila tako, da so igralci opravili dva treninga, na katerih so izpilili še zadnje podrobnosti pred srečanjem za biti ali ne biti. Najpomembnejše bo odigrati

Vincenzo Esposito doslej najboljši v metu za tri točke

dobro obrambo, kar se posebej velja za centrske par Kotnik-Alibegović, ki napreduje iz tekme v tekmo, ter izboljšati met z razdalje. Prav slednje, ki naj bi bilo najmočnejše slovensko orožje, je na zadnjih tekmah najbolj odpovedalo, tako da temu Sagadin na treningih posebej pozorno sledi.

Podoben mnenja kot Sagadin, ki ne dvomi v zmago proti Spaniji, je tudi Jure Zdovc, igralec slovenskega Iraklisa in ljubljene grškega občinstva. »Proti Spaniji enostavno moramo zmagati in to bomo tudi naredili. Vsi igralci smo zdravi in pripravljeni na boj. Kolikor sem do sedaj videl igrati špansko reprezentanco, me ni navdušila, tako da

večjih težav za prvo zmago na tem prvenstvu ne bi smeli imeti.«

V primeru, da Sloveniji uspe zmagati bo morala za uvrstitev v četrtfinale v zadnjih dveh krogih premagati tako Turčijo (jutri ob 8.30) kot dan pozneje ob isti uri Finsko, kar pa po do sedaj videnemu v Atenah ne bi smel biti prevelik zalogaj.

Postava Spancev: Francisco Angulo (25 let in 194 cm), Jose Luis Galilea (23, 183), Mikel Smith (32, 195), Juan Antonio Orella (29, 206), Ignacio Rodriguez (25, 188), Jose Laso (21, 195), Javier Fernandez (27, 194), Alberto Herreros (26, 200), Alfonso Reyes (24, 200), Ferran Martinez (27, 214), Antonio Martin (29, 209), Jose Murcia (25, 202).

Vincenzu Espositu se bo v moštvu Toronto Raptors pridružil Žan Tabak

Novonastali moštvi NBA Toronto Raptors in Vancouver Grizzlies sta sestavili moštvi za bodočo prvo sezono. Obe ekipi sta lahko zbirali med rezervami ostalih 27 moštev (vsako društvo je lahko »zascitilo« le osem svojih igralcev, ostali - največ po eden - pa so bili na voljo novorojenim ekipam). V Vancouver se bo tako preselilo 13 igralcev, v Toronto pa 14, med katerimi je tudi hrvaški center Žan Tabak, ki je bil letos član Houstona. Njegovi novi soigralci bodo BJ Armstrong (Chicago), T.Massenbourg (Clippers), J.Kersey (Portland), A.Guibert (Minnesota), K.Jennings (G.State), D.Wingfield (Seattle), D.Smith (Dallas), W.Anderson (San Antonio), E.Pinckney (Milwaukee), A.Earl (Boston), B.Tyler (Philadelphia), J.Salley (Miami), O.Miller (Detroit). Pred tem so Raptorsi zbrali tudi Vincenza Esposito, tako da bosta v moštvo kar dva Evropejca.

Dres Vancouverja bodo pa oblekli A.Harvey (Lakers), R.Dent (Orlando), R.Slater (Denver), T.Ruffin (Phoenix), D.Phelps (Sacramento), A.Mason (New York), L.Stewart (Washington), K.Gattison (Charlotte), B.Scott (Indiana), G.Wilkins (Cleveland), B.Benjamin (New Jersey), D.Edwards (Atlanta), B.Edwards (Utah). (VJ)

Pokal za zmagovalce v Atenah

Nekdanji predsednik nemske košarkarske zveze Manfred Ströher je včeraj pripotoval na prizorišče evropskega prvenstva in s

seboj prinesel pokal, ki ga bo 2. junija po finalu prejelo zmagovalno moštvo. Pokal tehta 18 kilogramov in je izdelan iz čistega srebra.

Lenny Wilkins si bo ogledal zaključek EP

Trener Lenny Wilkins, rekorder po dobljenih tekmah v ligi NBA, bo 1. julija prisel v Atene, kjer si bo ogledal zaključek EP. Wilkins je bil pred časom imenovan za trenerja ameriške ekipe, ki bo sodelovala na olimpijskih igrah v Atlanti leta 1996. V Atlanti mu bodo asistrali Bobby Cremins z univerze Georgia Tech, Clem Haskins z univerze Minnesota ter glavni trener Utah Jazzza Jarry Sloan.

Vsak dan več gledalcev

Organizatorji EP so sporočili številke gledalcev, ki so si v prvih treh dneh ogledali tekme. Prodanih pa je bilo 36.477 vstopnic. Največ povpraševanja je za najcenejše vstopnice, ki so že vnaprej razprodane.

Tudi kovanci so veliko vredni

Grška policija je že pred začetkom EP napovedala, da bo vse morebitne najdene kovance zaplenila in jih nato podarila v humanitarne namene. Akcija se jim je do sedaj že obrestovala, saj so z detektorji za kovine pri gledalcih našli kovance v skupni vrednosti 550.000 drahem, kar znaša 225.000 tolarjev.

Ustavimo desnico!

V strahu pred skrajno desnico so se ponekod uspele povezati zelo različne stranke

FRANCIJA
PO LOKALNIH
VOLITVAH

Skrajna desnica vse bolj preplavlja tudi državo, ki je bila dolgo znana po odprtosti. Francija je prišla v fazo, v kateri bi se številni hoteli osvoboditi vsega, kar ni francosko - tako idej kot ljudi. Ksenofobija oziroma strah pred tujci je v marsičem pomagala skrajno desničarskemu vodji Nacionalne fronte Jeanu-Marie le Penu, da si je pridobil precejšen odstotek glasov na nedavnih predsedniških volitvah, še bolj pa, da je v mreže svoje stranke ujel tri velika mesta na lokalnih volitvah prejšnji teden. Večina glasov meščanov iz Toulona (ki ima več kot sto tisoč prebivalcev), Marignana (33 tisoč prebivalcev) in Oranga (27 tisoč prebivalcev) je presla v roke Nacionalne fronte, skrajne desnice, katere geslo je: Francija Francozom.

Celo sredozemskemu biseru Nici grozi, da jo bo novoizvoljeni župan Jacques Peyrat potegnil v nacionalistične vode. Poznavalci razmer trdijo, da gre za velikega nacionalista in skrajneža, ki je v predvolilni kampanji zakril pravo naravo, da bi si tako zagotovil podporo tudi nekaterih zmernih desnih strank. Primerjajo ga z volkom iz pravljice o Rdeči kapici.

Toda to še ni vse. Tudi nekatera druga mesta so se znašla v dosegu skrajne desnice, kar so jasno razkrili izidi prvega kroga volitev. Zaradi tega so se socialisti v teh mestih, prav tako pa tudi nekatere desne stranke, ki se ne strinjajo s skrajnim nacionalizmom le Pena, dodatno mobilizirali v tednu med obema volilnima krogoma. Posrečilo se jim je pred »lepenovci« obraniti Vitrolle, Dreux in Mulhouse. Toda novoizvoljenim zupanom

tod ne bo postlano z rozami, saj Nacionalna fronta kljub temu, da ni zmagala, gotovo ne bo drzala križem rok.

Odkod tolikšna podpora skrajni desnici?

Zdaj se v Franciji mnogi sprašujejo, kako se je to moglo zgoditi? Od kod tolikšna podpora skrajni desnici? Ali bi bilo mogoče kaj storiti, da do tega ne bi prišlo? Zlasti pa: kako preprečiti nadaljnji pohod nacionalne fronte?

Zelim dobiti delo! Nimam stanovanja, dovolj mi je bivanja po temacnih in vlažnih prostorih. Sina so mi pretepli Alžirci! Nam so ukradli avto, dovolj mi je negotovosti...

To so samo nekateri odgovori meščanov na vprašanje novinarjev, zakaj so volili Nacionalno fronto. Na vprašanje, ali ve, da so nekatere ideje lepenovcev fa-

sistične, je gradbeni tehnik Patrick iz Toulona odgovoril, da zanj ne more nihče reči, da je rasist, saj ze dvajset let gradi po gradbiščih skupaj z Arabci, ne da bi se kdaj sprl z njimi. Po drugi strani pa je sit preteprov po njegovem mestu, kraj in izsiljevanj, saj je prepričan, da so krivci za te razmere zelo pogosto priseljenci iz Afrike, ki so množično naselili jug Francije.

Neizpodbitno dejstvo je, da so vsa tri omenjena mesta na jugu Francije, kjer so prisli na oblast skrajni nacionalisti, polna tujcev, zlasti priseljencev iz Afrike, ter da je v teh mestih brezposelnost se bolj izrazita kot v drugih delih države. In nič lažjega ni, kot prepričati ljudi, da so jim delo prevzeli tujci in da ga tudi v prihodnje za Francoze ne bo dovolj, če se država ne bo znebila vsaj dela tujcev.

Nacionalisti obljublajo red in varnost

Le Pen in njegovi pristasi so številne volilce zvalili v svoj tabor z obljubami o redu in varnosti - predvsem pa z obljubami o večjem številu delovnih mest in poceni stanovanj za revne. Seveda pod pogojem, da so Francozi. Eden od nesojenih zupanov lepenovec Bruno Mégre, ki ga je v drugem krogu, zahvaljujoč izjemnim dodatnim naporom premagal socialistični kandidat Jean-Jacques Anglade, je v intervjuju za Le Monde izjavil,

da je hotel poskrbeti za se enkrat večje število policistov, ki bi poskrbeli za to, da bi nekateri izredniki zelo hitro sami od sebe odsli. Imel je razčlenjen nacrt o tem, kako naj bi zaobšli zakon, ki prepoveduje diskriminiranje tujcev pri dodeljevanju socialne pomoči. »Vrazje dobro bi morali pretehtati, ali se jim se splaca ostati v Franciji.«

Povezani zoper lepenovce

Velik uspeh kandidatov skrajne desnice je povzročil Franciji nemalo skrbi. Natančneje, tistemu njenemu delu, ki razmišlja drugače. Ne gre samo za socialiste, komuniste in številne intelektualce, ki si nočejo nadeti uniforme nobene stranke - ampak tudi za zmerno desnico. Mnogi se zdaj sprašujejo, ali bi bilo mogoče kaj storiti, da bi zavrli pohod Nacionalne fronte. Čeprav se mnenja razhajajo, jih ni malo, ki so prepričani, da bi bilo vendarle mogoče kaj narediti, kljub veliki ekspanzivnosti skrajne desnice. Kot primer navajajo mesta, v katerih je bilo po prvem krogu jasno, da bodo zmagali lepenovci, če se ne bodo proti njim združili vsi drugi. V Mulhousu, Vitrollu in v Dreuxu so se zato združili vsi, ki obsojajo skrajni nacionalizem - ne samo politiki, pač pa tudi kulturni delavci, športni klubi, celo direktorji velikih mednarodnih podjetij - in tako so se ta mesta osvobodila objema skrajnih desničarjev.

V Vitrollu je zmagal socialistični kandidat, v Dreuxu predstavnik RPR, stranke Jacquesa Chiraca, v Mulhousu pa so z ustanovitvijo republikanskega pakta skupaj zmagali socialisti združeni s sredinskimi strankami in zmerno desnico. Zato so danes številni prepričani, da je mogoče nadaljnji pohod Nacionalne fronte preprečiti samo s skupnim bojem vseh strank, ki obsojajo skrajni nacionalizem - četudi so te stranke na drugih področjih različnih nazorov. Dodatni dokaz, da ta trditev ni brez temeljev, pa je dejstvo, da so le Penovi kandidati uspeli tudi tam, kjer tega ni nihče pričakoval, zaradi česar tudi ni bilo nobenih dodatnih prizadevanj demokratičnih strank v tednu med obema krogoma volitev.

»Skupaj moramo biti budni,« je poudaril v komentarju nedavnih volitev znani filozof Bernard-Henri Lévy, »saj se Nacionalna fronta zna prikupiti široki množici, ki je upravičeno nezadovoljna s sedanjimi razmerami v Franciji. Seveda pa je treba ponuditi alternativo, drugačen način reševanja problemov od tistega, ki ga predlaga Nacionalna fronta.«

Bojkot ali aktivna pomoč?

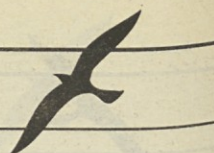
Trenutno je najbolj aktualno vprašanje, kako naj se vedemo do tistih okolij, v katerih je večina volilcev glasovala za kandidata Nacionalne fronte. Ali velja

ta mesta kaznovati z bojkotom ali pa jim je treba s skupno akcijo demokratično usmerjenih sil pokazati, da v življenju obstajajo tudi številne druge vrednote, poleg tistih, ki se ponasajo s pridevnikom nacionalni, kakor tudi to, da se nacionalni predznak lahko zelo hitro sprevrže v nacionalistični in celo fašistični.

Nekateri so se odločili za bojkot mest, ki so si za svoje župane izbrala skrajne desničarje. Drugi pa so prepričani - in zdi se, da je taksnih vse več - da bi bilo veliko bolj učinkovito, če bi se Nacionalni fronti zoperstavili bolj dejavno. Idejni vodja tovrstnih odzivov je Jack Lang, nekdanji minister za kulturo iz obdobja socialistične vlade, ki poziva umetnike, naj se bolj množično kot doslej obiskujejo mesta, ki so jih osvojili lepenovci, da bi tistim, ki se ne strinjajo z novo oblastjo, dokazali, da niso osamljeni. Ta akcija je že obrodila prve sadove, saj glasbeniki niso nikjer odpovedali svoje udeležbe na prazniku glasbe na prvi poletni dan, za katerega je dal pobudo pred stirinajstimi leti prav Jack Lang. In po vsej Franciji so tako rekoč na vsakem vogalu na kresno noč igrali in prepevali. In zvečer, ko je bilo dobre volje vse več, so številni kar sami od sebe začeli plesati. Tako so bili, vsaj za kratek čas, problemi potisnjeni v ozadje.

Milina Vrtunski

Obsojeni na izvoz

Dva državna sekretarja smo vprašali o posledicah slovenskega približevanja uniji

Sporazum o pridruženem članstvu Slovenije Evropski uniji ali tako imenovani asociacijski sporazum predstavlja z ekonomskega vidika prostotrgovinsko območje. Državni sekretar v ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj Jože Drofenik, ki je sodeloval pri pogajanjih v slovenskem delu gospodarske delegacije, pojasnjuje, da bo sporazum pravzaprav pomenil prost pretok trgovinskega oziroma industrijskega blaga, kapitala in storitev - razen seveda kmetijskih pridelkov in posebnih skupin izdelkov, za katere se lahko še vedno uvede carina, če bi bile pri njihovem izvažanju presežene s sporazumom določene količine.

Doslej je imela Slovenija na gospodarskem področju z Evropsko unijo tako imenovani kooperacijski sporazum, ki je po vsebini sporazum sui generis. To pomeni, da je imela Slovenija z državami članicami neke vrste pogodbeno odnose, ki so po mednarodnih pravih liberalni v smislu blagovne trgovine, in sicer na področju izvoza v te države. Po pravih Svetovne trgovinske organizacije (WTO) pa neka država ne more dajati drugi državi nekih posebnih ugodnosti, če ugodnosti ne veljajo tudi za druge države. Te posebne ugodnosti veljajo le za države v razvoju, po nenapisanem pravilu pa v zadnjih nekaj letih tudi za države, ki so na prehodu v tržno gospodarstvo. Nekdanja Jugoslavija je bila torej uvrščena v skupino manj razvitih in kooperacijski sporazum med Slovenijo in unijo je pravzaprav pomenil prenos teh ugodnosti, ki jih je prej imela Jugoslavija, na Slovenijo. Toda Slovenija je bistveno

bolj razvita, kot je bila pod okriljem nekdanje Jugoslavije, in počasi presega temeljni kriterij, po katerem se država uvrsti med manj razvite. Z drugimi besedami: Slovenija počasi presega kriterij bruto domačega proizvoda na prebivalca, to pa je pet tisoč dolarjev.

»Toda ta status ne bo mogel trajati v nedogled. Vprašanje o legalnosti omenjenih ugodnosti za države v tranziciji je bilo že sproženo tudi v okviru WTO, sprožile pa so ga manj razvite države, ker se je kapital začel prelivati v države srednje in vzhodne Evrope. Ta sporazum bi vsekakor se nekaj časa veljal, vendar bi tudi prej ali slej padel,« pojasnjuje Drofenik.

Dosedanji kooperacijski sporazum med Slovenijo in državami Evropske unije ni pomenil popolne liberalizacije trgovine; izvezeti so bili namreč izdelki 41 skupin proizvodov, za katere veljajo carinski »plafoni«. Če je bila pri brezcarinskem izvozu posamezne vrste blaga v okviru

teh 41 skupin količina, določena s sporazumom, presežena, je imela posamezna država članica pravico zahtevati vnovično uvedbo carine za te izdelke. »Plafoni« veljajo za vse države z območja nekdanje Jugoslavije, kar pomeni, da nihče ne nadzoruje deleža Slovenije, ki ga v okviru tega dosega.

»S podpisom asociacijskega sporazuma, torej sporazuma o pridruženem članstvu Slovenije Evropski uniji, bi Slovenija nadgradila ugodnosti, ki jih ima po zdaj veljavnem kooperacijskem sporazumu. 'Plafoni' se bodo zmanjšali na dvajset skupin, količine pa bodo višje od tistih, ki so veljale doslej za celotno območje nekdanje Jugoslavije,« pojasnjuje Drofenik. V teh dvajsetih skupinah bodo na primer brezsilne cevi, panelne plošče, elektromotorji za različne manjše aparate, polizdelki iz aluminija, gume, usnjeni izdelki... Za te skupine ne bo carin, lahko pa jih bo posamezna država članica unije uvedla, če bodo količinski pragi pri izvozu iz Slovenije preseženi. Te skupine proizvodov veljajo namreč za »občutljive«, kar pomeni, da domača proizvodnja posamezne države članice na tem področju ni najbolj konkurenčna. Sicer pa se bodo količinski pragi za te izdelke vsako leto zvišali za dvajset odstotkov (po kooperacijskem sporazumu so se le za pet). Dodatna ugodnost bo tudi to, da bodo ti pragi, po katerih se ob morebitnem preseganju

izvoza uvedejo carine, veljali samo za Slovenijo. Sedanji kooperacijski sporazum tudi ni predvideval ukinitve »plafonov«, sporazum o pridruženem članstvu pa predvideva, da bodo prvega januarja leta 2000 ukinjeni.

Sicer pa, tako Drofenik, ugodnosti, ki jih prinaša sporazum o pridruženem članstvu, pomenijo trajno in stabilno ureditev trgovinskih odnosov med Slovenijo in državami Evropske unije oziroma prost pristop slovenskih izdelkov na trg. Drofenik meni:

»To je pomembno tako z vidika stabilnosti gospodarskih napovedovanj kakor tudi z vidika vlaganj, predvsem tujih. Za tujca, ki je doslej vlagal v slovensko proizvodnjo, je bil slovenski trg majhen, odslej pa bo izvoz iz slovenskega prostora tudi dolgoročno brez ovir, ki jih sicer predstavlja majhnost domačega trga.«

Tudi za tekstil je imela Slovenija z Evropsko unijo poseben dvostranski sporazum, ki bo zdaj vključen v sporazum o pridruženem članstvu v obliki posebnega protokola. Ta predvideva trajno ukinitve vseh količinskih omejitev, carinske prage pa predvideva za tiste skupine, za katere so veljali doslej in sploh niso bili doseženi. Tudi ti pragovi se bodo višali za dvajset odstotkov na leto, prvega januarja 1998 pa bodo ukinjeni.

»To pomeni, da se slovenski tekstilni industriji na široko odpirajo vrata oziroma da se izvozniki pogojijo za to industrijsko panogo dolgoročno urejajo, čeprav je bil njen položaj na trgih Evropske unije že zdaj dokaj ugoden,« dodaja Drofenik. To pomeni, da ne bo več nobenih carin ali količinskih omejitev.

Sporazum o pridruženem članstvu predvideva polno prostotrgovinsko območje tako za izvoz kot tudi za uvoz. Torej bodo tudi carine za uvoz večine industrijskega blaga ukinjene takoj, za druge proizvode pa prvega januarja leta 2001. Ti tako imenovani drugi proizvodi so razdeljeni v dve skupini. Prvi skupini (oprema in reprodukcijski material, ki ga proizvajamo v Sloveniji in je zato deležen določene zaščite) se bo carina zniževala postopoma, prvega januarja leta 2000 pa bo popolnoma ukinjena. V drugo skupino sodijo izdelki za široko potrošnjo, za katere bo carina popolnoma ukinjena prvega januarja leta 2001 (na primer za uvoz avtomobilov in avtobusov). Carine za uvoz izdelkov iz držav Evropske unije v Slovenijo bodo torej ukinjali postopoma, slovenski izvoz na ta trg pa bo oproščen carin takoj po sklenitvi asociacijskega sporazuma. Izjema so seveda morebitne carine ob preseganju količin za blago iz že omenjenih dvajsetih posebnih skupin.

Z vidika podjetij bodo postopki pri uvozu surovin, opreme in repromateriala poenostavljeni, kar pomeni pocenitev proizvodnih stroškov. Po drugi strani pa bo ukinitev carin za državo pomenila manjše proračunske prihodke.

»Menim, da bo pridruženo članstvo postopoma večalo konkurenco, ki bo vplivala na nizevanje stroškov domače proizvodnje. Spopad s konkurenco pa bo vsekakor nujen,« razmišlja Drofenik. Cene izdelkov, ki

Kdaj se bodo evropske meje povsem odprle tudi Sloveniji?

bodo prihajali v Slovenijo iz držav Evropske unije, bodo po podpisu sporazuma o pridruženem članstvu veliko nižje kot zdaj, ko morajo uvozniki za to blago plačati carino, poleg tega pa v to ceno vračunajo provizije vseh mogočih trgovcev, ki se znajdejo v verigi posrednikov. Slovenska proizvodnja se bo torej srečevala z ostrejšo konkurenco ne le na tujih trgih držav unije, temveč tudi na domačem trgu, kot posledica konkurence pa bi moralo slediti splošno nizevanje cen.

Pridruženo članstvo predstavlja torej korak pred polnopravnim članstvom v uniji, o čemer bodo Slovenci odločali na referendumu. Polnopravno članstvo bo namreč pomenilo tudi polnopravno vključitev domačega kmetijstva in njegovo podreditve razmeram na trgu Evropske unije. Poleg tega se s polnopravnim članstvom prihodki od carin začnejo stekati v unijin skupni zakelj, iz katerega bo dobilo kmetijstvo subvencije. Po nekaterih ocenah naj bi Slovenija leta 2000 iz tega zaklja dobivala več, kot bo vanj prispevala, vendar ta ocena še ne temelji na natančnih izračunih.

S polnopravnim članstvom preide v roke upravljanja Evropske komisije tudi celotna trgovinska politika. Vsi ukrepi in pravila, ki jih bo sprejemala komisija (v njej bo tudi slovenski predstavnik), bodo veljali za celotno območje unije in bodo takrat bistveno bolj vplivali na slovensko gospodarstvo. Evropska komisija je pripravila tudi posebno »belo knjigo« strategij prilagajanja držav pridruženih članic pravilom Evropske unije, tako da Slovenijo do polnopravnega članstva čaka se cela vrsta prilagajanj. Državni sekretar Drofenik zato pravi, da je o pol-

nopravnem članstvu danes še prezgodaj govoriti.

Anketa med izvozniki o približevanju Slovenije Evropski uniji

Na osnovi anketiranja največjih slovenskih izvoznikov je Združenje Manager marca izvedlo raziskavo o približevanju Slovenije Evropski uniji. To je prva raziskava na omenjeno temo, ki so jo izpeljali med gospodarstveniki, bila pa naj bi tudi opora političnim odločitvam. S postno anketo so se obrnili na direktorje dvesto največjih slovenskih izvoznih podjetij. Odziv je bil precejšen, saj je odgovore posredovalo 99 podjetij (49,5 odstotka). Nekaj več kot osemdeset odstotkov odgovorov podjetij je prispelo iz industrije, stiri odstotki iz trgovine, drugi pa iz drugih dejavnosti. Slovenija bi tako morala po mnenju večine izvoznikov (92 odstotkov), ki so odgovorili na anketo, postati članica unije, pri čemer je največ izvoznikov menilo, da si lahko slovensko gospodarstvo od članstva v uniji obeta pozitiven premik v razvoju kakovosti, standardizaciji in hitrejšem tehnološkem posodabljanju. Kot najtežje področje prilagajanja Slovenije pravilom igre v uniji pa so izvozniki navajali prilagoditev pravnega reda in odpravljanje uvoznih preprek za blago. Največji delež izvoznikov (57 odstotkov) meni, da bi morala Slovenija postati polnopravna članica Evropske unije do leta 2005, kar sedemdeset odstotkov izvoznih podjetij pa predvideva, da bi potrebovali stiri leta do prilagajanja, da bi bili sposobni poslovati v pogojih polnopravnega članstva. To obdobje je krajše od tistega, ki velja za prilagajanje držav kot celote.

Alenka L. Jakomin

Presežki v domačem kmetijstvu

»Po rasti obsega kmetijske pridelave ugotovljamo, da se na določenih področjih presežki nad domačo porabo večajo,« je dejal Ivan Obal, državni sekretar na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. »Zato moramo iskati tuje trge. Nekateri smo že našli na območju nekdanje Jugoslavije in vzhodne Evrope, novi obetavni trgi pa so gotovo tudi v državah Evropske unije.« Asociacijski sporazum je dogovor o načinu in pogojih trgovanja s kmetijskimi pridelki, predelanimi kmetijskimi pridelki in ribami, potreben pa je vse do takrat, ko bo znano, ali bo Slovenija postala članica EU ali ne.

Med prednostmi asociacijskega sporazuma je Obal navedel pridobitev ugodnosti za vstop v EU in možnost ponudbe izdelkov pod enakimi pogoji kot druge pridružene članice. Druga prednost sporazuma je pridobitev nove palete slovenskih izvoznih izdelkov, prilagojene strukturi slovenske pridelave in predelave, medtem ko je zdaj v veljavi struktura izvoza, prilagojena nekdanji Jugoslaviji. Slovenija bo dobila tudi pravico do sodelovanja z znanstvenoraziskovalnimi ustanovami EU pod posebno ugodnimi pogoji in pravico do uporabe njihovih fondov.

Na uvozni strani sporazum pomeni nadzor nad pogoji, pod katerimi se bodo tuji izdelki pojavljali na slovenskem trgu.

Med negativnimi posledicami je Obal omenil izgubo samostojnega odločanja v okviru kmetijske politike za tiste izdelke in količine, ki jih omenja sporazum. Zaradi sporazuma se bodo na slovenskem trgu pojavili izdelki z večjimi izvoznimi spodbudami in posledično nižjimi cenami, kar bo pravzaprav pomenilo neloyalno konkurenco slovenskim pridelovalcem, ki jim Slovenija ne more ponuditi enako visoke zaščite kot države EU. Sporazum prinaša obveznost prestrukturiranja pridelave in povečanje oziroma opuščanje pridelave pridelkov, ki jih ima trg EU premalo oziroma preveč.

Pri kmetijskih pridelkih ta sporazum pomeni večje možnosti za izvoz mladega pitanega goveda in perutninskega mesa, ker so za sedem tisoč ton prvega in 2200 ton drugega mesa dajatve znižane za osemdeset odstotkov od stopenj, ki veljajo za države z največjimi ugodnostmi. Pravico izvoza z enakimi ugodnostmi smo dobili za petdeset ton pršuta, sto ton klobasnih izdel-

kov in 1200 ton pločevink, tisoč ton mleka v prahu, osemsto ton mlečnih izdelkov, tisoč ton vrtnin, 3400 ton sadja in 2600 ton hmelja. Vse te količine se bodo v naslednjih petih letih vsako leto povečale za deset odstotkov. Slovenija je s sporazumom dobila pravico neomejenega izvoza divjačine, mesa klavnih konjev, medu, gozdnih sadežev, kumaric in jabolčnega soka.

Dovoljen je uvoz tistih kategorij mesa, ki jih že zdaj uvažamo v velikih količinah. Do zdaj veljavne dajatve so nižje za petdeset odstotkov za dva tisoč ton govejega mesa, štiri tisoč ton svinjskega svežega in zamrznjenega mesa, tisoč ton rac, gosi in puranov (vse, cesar Slovenija nima v zadostnih količinah). Slovenija bo uvozila približno petsto ton sirov z modrimi in belimi pleznimi, dva tisoč ton paradiznika, deset tisoč ton pomaranč, mandarin, grenivk in limon, petdeset ton marelic in kivija ter pet tisoč ton oljne sojine pogace.

Pri predelanih kmetijskih izdelkih sta si Slovenija in EU podelili koncesije tako, da se za predelane izdelke, ki jih v Sloveniji ne izdelujemo (ali vsaj ne v zadostnih količinah), predvidene carinske in druge dajatve zmanjšajo za 25 odstotkov, za slovenske izdelke s tega seznama pa se te dajatve v EU zmanjšajo povprečno za osemdeset odstotkov. Podeljene koncesije so v razmerju ena proti dva v slovensko korist.

Za vino bo podpisan poseben sporazum, ki se ni dogovorjen. Slovenska stran predlaga izvoz deset milijonov litrov kakovostnega in vrhunskega vina in uvoz pet milijonov litrov namiznih vin.

Pri izvozu rib je dogovorjen izvoz petsto ton ribjih pločevink skus, za katere velja osemdesetodstotna znižana dajatev v EU, za večje količine pa ugodna preferencialna cena. Za sedemdeset ton izvoženih živih postrvi ni nobenih carinskih omejitev. Slovenija pa dovoljuje uvoz sto ton zmrazjenih ploščatih ali listnatih rib, ki jih doma ni, brez dajatev. Za uvoz sto ton tun, 150 ton skuš in 220 ton drugih konzerviranih rib, ki jih doma ne lovimo in predelujemo, velja za šestdeset odstotkov znižana carinska stopnja.

»Seveda ni nujno, da so kvote izpolnjene na obeh straneh, saj sporazuma ne delamo za danes,« dodaja Obal.

Irena Pirman

Pojemajoče navdušenje

Če bi glasovali zdaj, bi proti včlanitvi Avstrije v EU glasovalo kar 47 odstotkov Avstrijcev

Ce bi glasovali danes, bi se 47 odstotkov Avstrijcev izreklo proti vstopu v Evropsko unijo, le 39 odstotkov pa za pristop. Pred dobrim letom - 12. junija 1994 - so na referendumu s presenetljivo dvotretjinsko večino glasovali za »skupno Evropo«. Navdušenja je očitno konec, Avstrije pa pred polletno bilanco članstva v EU razdvaja vprašanje, ali se jim pristop res obrestuje ali pa so nasedli praznim obljubam.

Predstavniki avstrijskega gospodarstva - kajpada od začetka najbolj vneti zagovorniki pristopa v EU - za zdaj se niso tako crnogledi. Generalni sekretar Avstrijske gospodarske zbornice Günter Stummvoll omalovažujoče zavraca kritike delavskih zbormnic in interesnih zastopstev potrošnikov. Po njegovem mnenju je popolnoma jasno, da kupci ne morejo takoj kupovati vseh izdelkov po nizjih cenah, ki jih omogoča EU.

»Trg pac potrebuje nekaj casa za prilagoditev. To lahko traja dve, tri ali pa tudi pet let,« je se dejal.

Avstrijske potrošnike kajpada najbolj motijo cenovne razlike tako pri civilnih kot tudi pri večini industrijskih proizvodov. Fotoaparati, filmi, zabavna elektronika, računalniki, konfekcija, avtomobili in podobno so v Avstriji občutno dražji kot v sosednji Nemčiji. Delavske zbormnice, potrošniška interesna združenja in celo državna sekretarka za evropsko integracijo Brigitte Ederer, ki ji za gladki vstop Avstrije v EU gre vsaj toliko zaslug kot nekdanjemu zunanjemu ministru Mocku ali (s tem v zvezi le redko omenjenemu) nekdanjemu finančnemu ministru Lacini (ki je odstopil), kajpada kljub temu se naprej poudarja, da je bila odločitev za EU ekonomsko važna in pravilna, saj bi Avstrija sicer v evropskem gospodarskem razvoju cedalje bolj zaostajala. Tudi ona potrjuje navzočnost negativnih tendenc v javnem mnenju, vendar meni, da gre nekoliko tudi za pretiravanje. Zaskrbljujoče rezultate javnomnenjske raziskave razlaga s prehitrim napredovanjem integracijskega procesa: pred letom in pol je postala veljavna maastrichtska pogodba, zdaj se začena njena obnova, takoj po tem pa naj bi bila skovana monetarna zveza. Edererjeva pravi, da so tudi avstrijski politiki odgovorni za upadajočo naklonjenost evropski integraciji: spremembo javnega mnenja utemljuje z zgrešeno politiko vlade, ki se je po referendumu posvetila novim problemom (»Politiki so se preveč ukvarjali z volitvami in varčevalnim paketom ter premalo z EU.«) in enostavno končala svojo informacijsko dejavnost o integracijskem procesu. Za razočaranje so po mnenju Edererjeve poskrbele predvsem različne obljube v zvezi z vstopom v EU, kot na primer naraščanje gospodarske dinamike, nova delovna mesta, odprte meje in cenejši proizvodi. Edererjeva o tem pravi: »Frustracija ljudi je zdaj osredotočena pri vprašanju cen, čeprav so se te na primer pri civilnih znižale povprečno za pet odstotkov.« Podjetjem, ki se se naprej okorišćajo na osnovi pretiranih

Neizpolnjene obljube

Znižanje cen je bilo eden osrednjih argumentov, s katerim je vlada na Dunaju prepričevala avstrijsko prebivalstvo o smiselnosti in privlačnosti članstva v Evropski uniji, državna sekretarka za integracijo Edererjeva pa je sredi pristopne evforije se zatjevala, da bo povprečna avstrijska potrošniška družina pri nakupih v mesecnem povprečju prihranila tisoč silingov. Stvarnost cen v prodajalnah je skoraj pol leta po vstopu povsem drugačna: čeprav je na primer moka za petdeset odstotkov cenejša, so bile cene kruha znižane le za tri do štiri odstotke.

Avstrijci so najprej verjeli lepo zvenecim napovedim, zato je razumljivo, da je razočaranje zdaj tem večje. Avstrijski institut za javnomnenjske raziskave Gallup je (za dunajski tednik News) med volilnimi upravičenci po vsej Avstriji izvedel reprezentativno povpraševanje o današnji oceni pristopa k Evropski uniji. Rezultati so za avstrijsko politiko alarmantni:

- Neznatno znižanje cen je opazilo samo petdeset odstotkov anketirancev, 47 odstotkov jih ni opazilo ničesar; dvanajst odstotkov meni, da so z vstopom v EU nekaj pridobili, 22 odstotkov pa je mnenja, da so po pristopu na

slabšem (za dve tretjini ne velja ne eno ne drugo).

- Tudi pri splošnem ocenjevanju gospodarskega stanja so Avstrijci postali bolj crnogledi: 26 odstotkov vprašanih meni, da je avstrijsko gospodarstvo po pristopu na slabšem, 55 odstotkov ne vidi sprememb in samo dvanajst odstotkov je mnenja, da se domače gospodarstvo zdaj razvija bolje.

- Temu ustrezna večina anketirancev (57 odstotkov proti 24) izjavlja, da se njihova pričakovanja v zvezi z avstrijskim vstopom v Evropsko unijo niso izpolnila.

Avstrijska državna sekretarka za evropsko integracijo Brigitte Ederer, ki ji za gladki vstop Avstrije v EU gre vsaj toliko zaslug kot nekdanjemu zunanjemu ministru Mocku ali (s tem v zvezi le redko omenjenemu) nekdanjemu finančnemu ministru Lacini (ki je odstopil), kajpada kljub temu se naprej poudarja, da je bila odločitev za EU ekonomsko važna in pravilna, saj bi Avstrija sicer v evropskem gospodarskem razvoju cedalje bolj zaostajala. Tudi ona potrjuje navzočnost negativnih tendenc v javnem mnenju, vendar meni, da gre nekoliko tudi za pretiravanje. Zaskrbljujoče rezultate javnomnenjske raziskave razlaga s prehitrim napredovanjem integracijskega procesa: pred letom in pol je postala veljavna maastrichtska pogodba, zdaj se začena njena obnova, takoj po tem pa naj bi bila skovana monetarna zveza. Edererjeva pravi, da so tudi avstrijski politiki odgovorni za upadajočo naklonjenost evropski integraciji: spremembo javnega mnenja utemljuje z zgrešeno politiko vlade, ki se je po referendumu posvetila novim problemom (»Politiki so se preveč ukvarjali z volitvami in varčevalnim paketom ter premalo z EU.«) in enostavno končala svojo informacijsko dejavnost o integracijskem procesu. Za razočaranje so po mnenju Edererjeve poskrbele predvsem različne obljube v zvezi z vstopom v EU, kot na primer naraščanje gospodarske dinamike, nova delovna mesta, odprte meje in cenejši proizvodi. Edererjeva o tem pravi: »Frustracija ljudi je zdaj osredotočena pri vprašanju cen, čeprav so se te na primer pri civilnih znižale povprečno za pet odstotkov.« Podjetjem, ki se se naprej okorišćajo na osnovi pretiranih

Primerjava s potrošniškimi cenami v Nemčiji je vsekakor smiselna in utemeljena, saj je tečaj silinga trdno vezan na tečaj marke, nemške cene za delovno silo in servisne usluge pa so celo nad avstrijskim nivojem. Avstrijske delavske zbormnice že nekaj časa opozarjajo na dolgo vrsto ekonomsko neutemeljenih in za potrošnika nerazumljivih razlik pri cenah: hrana za dojenčke je v Avstriji dražja za 34 odstotkov, zobna krema za 55, motorno olje pa za 41 odstotkov. Goveje polovice so se pocenile za 21 odstotkov, za potrošnika pa je goveje meso po novem letu postalo za tri odstotke dražje.

potrošniških cen, državna sekretarka od junija naprej (dotlej naj bi delavske zbormnice predstavile

dokončno primerjalno analizo cen) grozi z ostrejšimi ukrepi.

V Nečiji in Italiji je ceneje

Kljub samopomirjevalnim razlagam o počasnem prilagajanju trzišč ima tudi Avstrijska gospodarska zbormnica težave z EU in cenovnimi razlikami. Politika je cedalje bolj zaskrbljena nad upadanjem kupne moči avstrijskega prebivalstva (kar lahko vzporedno z varčevalno politiko vlade kaj hitro postane resen problem), avstrijske trgovce pa v vznemirja občuten odtok kupne moči domačih potrošnikov v cenejšo Nemčijo in zlasti Italijo, kamor jih vabi tudi nizek tečaj lire. Finančno ministrstvo ocenjuje, da bo avstrijsko gospodarstvo po tej poti prikrajšano za promet v visini petnajstih milijard silingov, drugi viri govorijo celo o odhodu 26 milijard silingov.

Nekateri domači uvozniki in

raziskovalci Instituta za visje študije (IHS) na Dunaju, opozarjajo pa tudi na okolščino, da mnoga tuja podjetja Avstrijo uvrščajo med države z visokim nivojem cen. Postopne spremembe in po-

lingov, od tam pa bo v Avstrijo priteklo le osemnajst milijard, od katerih je 12, 7 milijarde namenjenih podpori agrarnega sektorja, 4, 2 milijarde pa strukturnemu razvoju. Glavni dobi-

Samo se 39 odstotkov vprašanih Avstrijcev bi danes zagovarjalo avstrijski vstop v EU, 47 odstotkov pa bi glasovalo proti (pet odstotkov je neodločenih, devet odstotkov se sploh ne bi udeležilo referendumu). Kar 83 odstotkov Avstrijcev meni, da jim vstop v EU ni prinesel ničesar, osebne prednosti opaza le šestnajst odstotkov vprašanih.

casno uskladitev nivoja cen pričakujejo le ob uveljavljanju ostrejšega konkurenčnega boja.

Nerazumljive ovire

Za pravo nasprotje je v preteklih mesecih poskrbela poslovna politika predvsem nemških avto-

tnik je gospodarsko slabo razvita zvezna dežela Gradiscanska, ki bo dobila več kot dve milijardi silingov podpore. Slovenska soseda Koroska bo dobila le skromnih 823 milijonov. Gradiscanska je tako postala idealna regija za ustanavljanje in nase-

Avstrija, nova članica vse bolj pestre evropske družine

trgovci z ekskluzivno konfekcijo pripisujejo krivdo za občutno višje cene svojih proizvodov proizvajalcem in mednarodnim koncernom, čes da jim ti za (razmeroma majhen) avstrijski trg neče-

mobilskih proizvajalcev. Nakup njihovih vozil je v Avstriji občutno dražji kot v Nemčiji ali Italiji. Avstrijci zdaj sicer lahko legalno kupijo nov avtomobil tudi na Južnem Tirolskem ali Bavarskem, vendar so tamkajšnji prodajalci trgovski partnerji iz nemških distribucijskih central dobili navodila, naj tega ne dopuščajo, mediji pa so celo poročali o konkretnih groznjah s poslovnimi posledicami in dejstvu, da avstrijski predstavniki nemških avtomobilskih his lastnikom uvoženih vozil nočejo omogočati rednega servisiranja. Nacelo EU o svobodnem prometu blaga sprico takih dogajanj dobiva svojevrstno - za Avstrijce nerazumljivo - razsežnost.

Vstop v Evropsko unijo bo Avstrijo - kljub mnogim prehodnim ureditvam in ugodnostim - prvo leto stal trinajst milijard silingov. Zvezna vlada bo v Bruselj nakazala 31 milijard si-

ljevanje novih podjetij, ki jih tja vabijo z zavidljivimi javnimi subvencijami. (Te možnosti med drugimi že uporabljajo domači Lenzing AG in mednarodna koncerna Masterfoods in Packard Electric.)

Zadovoljni tekstilci

Članstva v EU se (kljub malenkostnim 222 milijonom silingov podpore iz bruseljskih blagajn) veseli tudi najzahodnejša avstrijska zvezna dežela Predarlška. Tamkajšnja tekstilna industrija je po ukinitvi obmejne administracije in carinskih omejitev spet začutila svež veter. Dodatno pozivitev gospodarstva Predarlška dozivilja trenutno tudi z naseljevanjem švicarskih podjetij (do zdaj jih je trideset), ki kljub odklonilni drži nevtralne Švice do EU želijo izkoristiti prednosti evropske integracije.

Medtem ko začetno evropsko evforijo postopoma nadomeščajo

nesoglasja o evropski stvarnosti in Avstrijce pred polletno bilanco članstva v EU razdvaja vprašanje, ali se jim pristop res obrestuje ali pa so nasedli pretiranim obljubam, zvezna vlada na Dunaju nemoteno pripravlja svoja stališća za veliko vladno konferenco Evropske unije leta 1996 in revizijo maastrichtske pogodbe. Konec maja naj bi ministrski svet sprejel ta avstrijska stališća. Vladna koalicija avstrijskih socialdemokratov in konservativne ljudske stranke je nasla skupni imenovalec glede pristanka na tako imenovano Evropo različnih hitrosti, reforme institucij EU in cimpresnjega sprejema novih vzhodno- in srednjeevropskih držav v tranziciji. Avstrija zeli vplivati tudi na socialno in zaposlovalno politiko EU in se bo zavzela za ukinitve opcije, ki posameznim državam članicam petnajsterice omogoča neuposte-

**AVSTRIJCI O
ČLANSTVU V EU**

Igor Schellander

Politik mora služiti ljudem

Neurejene meddržavne odnose najbolj boleče občutita narodnostni manjšini

Roberto Batelli v slovenskem državnem zboru zastopa italijansko narodnostno skupnost, ki živi v Sloveniji. Zato je zanimiv njegov pogled na italijansko-slovenske odnose in na poglobitve probleme zlasti italijanske narodnostne skupnosti.

Kot predstavnik italijanske narodnostne skupnosti ste tudi poslanec slovenskega parlamenta. Kako bi iz obeh zornih kotov ocenili sedanjí trenutek v slovensko-italijanskih odnosih?

»Brez urejenih slovensko-italijanskih odnosov ne more biti dokončno urejen položaj italijanske manjšine in italijanska narodnostna skupnost se ne more razvijati. Enaka ugotovitev velja tudi za Slovence v Italiji. Manjšine lahko živijo in se razvijajo le v urejenih meddržavnih odnosih. Po padcu berlinskega zidu, po velikih spremembah, do katerih je prišlo, lahko Italija pokaže večje razumevanje za probleme Slovenije, Slovenija pa lahko na novih osnovah uredi svoje odnose z Italijo. To pa ni mogoče brez spoštovanja načel enakopravnosti.«

Na zunaj se zdi, kot da bi bilo spornih samo tristo his, je to res bistvo spora?

»Hise predstavljajo simbolični moment, sredstvo, ki naj simbolizira politiko na novih temeljih v primerjavi z odnosi v razdobju hladne vojne. Ta simbolna rešitev naj omogoči lazjo sprostitev vseh odnosov, predvsem odnosov sodelovanja in odprtosti med obema državama.«

Za življenje Kopra, Izole in Pirana, kjer je problem geografsko omejen, bi vračanje his imelo praktične posledice. Koliko Italijanov bi se preselilo iz Trsta v Koper?

»Tega ne vem, vem pa, da so naredili anketo med ezuli in optanti in da se je zelo malo ljudi izreklo za vrnitev, zelo malo je tudi zainteresiranih za lastništvo svojih nekdanjih his. Slovenija je po rimskem sporazumu vrnila

121 nepremičnin, jaz za te ljudi ne vem, nobena italijanska skupnost jih ne pozna, nikoli jih nismo videli. Ne verjamem v kakršnokoli ogroženost identitete teh krajev. Če bodo odnosi urejeni, pa se bo zgodilo nekaj povsem drugega: ko bosta državi ustvarili pogoje za dobro in učinkovito gospodarsko sodelovanje, bodo gospodarstveniki, Slovenci in Italijani bolj navzoci, toda na celotnem ozemlju obeh držav.«

Brez dobrih odnosov je italijanska skupnost v tezavah, slovenska skupnost v Italiji pa priznava eno od najbolj dramatičnih obdobij. Kaksno je vase stališče do teh problemov?

Med ezuli in optanti je bila opravljena anketa, ki je pokazala, da je zelo malo ljudi pripravljeno na vrnitev, zelo malo jih je tudi zainteresiranih za lastništvo svojih nekdanjih his. Slovenija je po rimskem sporazumu vrnila 121 nepremičnin, jaz za te ljudi ne vem, nobena italijanska skupnost jih ne pozna, nikoli jih nismo videli. Ne verjamem v kakršnokoli ogroženost identitete teh krajev.

»Nedopustno in nemoralno je, da so Slovenci v Italiji in Italijani v Sloveniji talci nerešenih odnosov med dvema državama. Slovenske in italijanske organizacije so se že dogovarjale in dogovorile za skupni nastop pri obeh vladah. Sem pa kritičen do lastne slovenske vlade, ki ne upošteva dejstva, da smo Italijani v Sloveniji odrezani od glavnine manjšine, ki živi v Hrvaški.«

Italijani živite v obeh suverennih državah, v Sloveniji, ki je skoraj »idilčna«, tudi v odnosu do vas, in v Hrvaški, ki je v vojni.

Meja med Slovenijo in Hrvaško ne odraža slabih namer do italijanske manjšine niti v Sloveniji niti v Hrvaški, temveč je objektivna danost. Kako iz tega začarnega kroga? Zahteve italijanske vlade, da bi vse izenacevali, zapleta in zaostruje problem, saj gre za težnjo po ustvarjanju se tretje, nekaksne »nadsuverenosti«.

»V takih in podobnih izvajanjih je določena mera izkrivljanja in zamglitve bistva problema. Za nas je konkretni primer naslednji: italijanska narodnostna skupnost v Sloveniji nima nobene institucije, vse so na Hrvaškem. Zadoscal bi dogovor med Slovenijo in Hrvaško, da se uredi status teh ustanov, tako da bi le-te postale tudi institucije italijanske narodnostne skupnosti v Sloveniji. Ne gre za »nadsuverenost«, ne gre za državne meje, spoštovanje ali nespoštovanje notranjih ureditev in za podobne stvari. Gre za dogovor dveh suverenih držav, kako urediti probleme dveh

povezanih narodnostnih skupnosti. Če temu dodamo se dogovor o obmejnem sodelovanju med Slovenijo in Hrvaško, ki je v predalih obeh predsednikov vlad, bo trideset problemov že urejenih.«

To je torej dvostranski problem med Slovenijo in Hrvaško, ki naj bi stvari uredili razumno in upoštevajoč interese celotne manjšine?

»Točno tako in v tem je tudi bistvo naše zahteve. Toda tako kot se pri sukcesiji zadeve komplicirajo, je tudi v ta primer vpletena se tretja stran, in sicer Italija, pod-

Roberto Batelli, predstavnik italijanske skupnosti v državnem zboru

pisnica dvostranskih dogovorov, v katerih je obravnavana italijanska manjšina. Popolnoma enaka načelna ugotovitev o dvostranskih dogovorih o manjšinski zaščiti velja tudi za Slovence v Italiji.«

V sedanjí italijanski manjšinski dejavnosti skoraj povsem manjka gospodarski del. Slovenci v Italiji pa so gospodarsko se vedno uspešni, čeprav so zadnje case pod zelo hudim pritiskom italijanske države. Vas gospodarski položaj pa je sibak. Zakaj?

»Naša narodnostna skupnost je presibka, da bi lahko že igrala isto propulzivno gospodarsko vlogo, ki si jo želi in ki bi koristila tudi vsej slovenski družbi. Nikoli se nam ni posrečilo pognati pravih gospodarskih korenin. Prejšnji režim je zgolj toleriral določene in omejene gospodarske iniciative. Zdaj pa se postavlja problem za-

gona, zagonskih sredstev in pogojev. Potreba po zagonu na kolektivni ravni je celo zapisana v ustavi, za to pa je potreben javni denar. Pri tem ne gre za »etnično čiste« pobude, marveč za pobude, ki sicer prihajajo od manjšine, vendar koristijo vsemu prebivalstvu.«

Kaj naj bo temelj za zagonska sredstva?

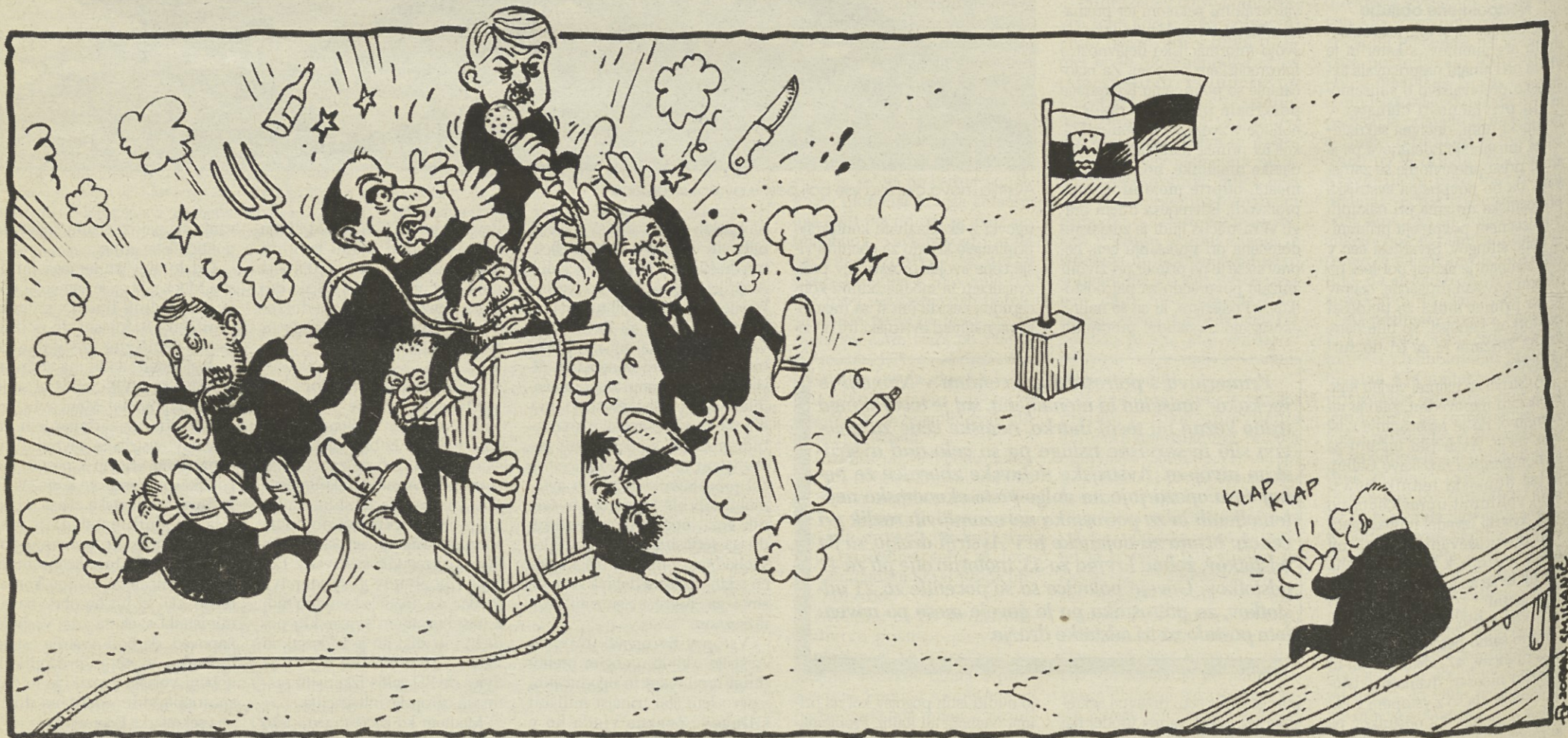
»To je sklad za razvoj, ki zbira sredstva od odkupa podjetij; predvideno je, da se trije odstotki kupnine uporabijo kot zagonska sredstva za gospodarske pobude italijanske in madzarske manjšine.«

Obe manjšini, italijanska in slovenska, vidita svojo perspektivo v zdruzeni Evropi, Evropi regij brez meja, v kateri bi manjšinske skupnosti prisle do polnega izraza. Je ta optimistični pogled realen?

»Politike brez vizije in sanj ni. Ostaneta samo administracija ali golo, brutalno izvajanje oblasti. Politika služi za izboljšanje položaja ljudi, vsaj tako jo jaz razumem. Prihodnost kot skupnost narodov, držav, ki jih povezuje odprtost, medregionalno sodelovanje, je prihodnost, za katero se je vredno truditi. Taka prihodnost ni samo napredek, civilizacija, temveč je dejansko izboljšanje kakovosti življenja ljudi. Obmejno sodelovanje - in mi imamo s tem številne izkušnje - je temelj takega procesa. Celotno med hladno vojno nam je uspelo uresničiti dogovore, kakršen je na primer videmski sporazum o maloobmejnem prometu. Te instrumente lahko se posodobimo in jih prilagodimo sedanjim potrebam, v prid sožitju, sodelovanju, gospodarskemu in vsestranskemu razvoju.«

Bogo Samsa

DAN DRŽAVNOSTI: HEROJI OSAMOSVOJITVE

RAI 1	
6.45	Jutranja oddaja Unomatina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik, 7.35 TGR Gospodarstvo
9.05	Nan.: Ocotov pes
9.55	Film: Il mistero della grotta perduta (pust. ZDA '89), vmes (11.00) dnevnik
11.50	Aktualno: Poletna oddaja Verdemattina
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik in gospodarstvo
14.20	Sedem dni v Parlamentu
14.50	Film: Voglio essere tua (dram., ZDA '50, i. R. Mitchum, A. Gardner)
16.05	Mladinski variete Solletico-Pocitnice, vmes risanke in nanizanka
17.55	Aktualno: Neonews
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Film: La mano sulla culla (dram., ZDA '92, i. A. Sciorra, R. De Mornay)
22.40	Dnevnik
22.45	Variete: Seconda serata
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Danes, v Parlamentu
0.40	Dok. Videosapere
1.10	Aktualno: Sottovoce

RAI 2	
6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.00	Dok., nan. La clinica della Foresta nera
8.00	Protestantizem
8.30	Variete za najmlajše
9.55	Quante storie!, risanke
11.45	Nad.: Quando si ama
12.10	Dnevnik, 12.00 TG2 - 33, rubrika o medicini
12.10	Nan.: Zdravnik med medvedi
13.00	Dnevnik, družba in vreme
14.00	Variete: Quante storie Disney, risanke
14.30	Nad.: Paradise Beach, 15.00 Santa Barbara
15.45	Dnevnik
16.05	Film: La morte nera (dram., ZDA '92, i. K. Jackson, A. Waxman), vmes (17.15) dnevnik
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Dvojni obraz pravice
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Nan.: Ispettore Derrick
22.20	Aktualna odd.: Mixer
23.30	Dnevnik, pregled tiska in vreme, 0.05 vse najboljše za rojstni dan, Kino!
0.05	EP v kosarka: Italija-Litva
1.40	Filmske novosti

RAI 3	
6.00	8.30 Jutranji dnevnik
8.30	Oddaje Videosapere: dok. Rossellini, Potovanje po Italiji, Vodice za izbiro fakultete, itd.
12.00	Dnevnik, gospodarstvo, znanstveni dnevnik
12.40	Nan.: Vita da strega
13.05	Dok.: Sahara
13.25	Zenske v glasbi
14.00	Dezelne vesti, dnevnik in vreme, 14.50 V Italiji
15.15	Sport: nogomet C lige, smucanje na vodi, beach volley
16.30	Dok.: Potovanje po Italiji
17.00	Film: Argento vivo (kom., ZDA '33)
18.45	Rubrika Vivere in vreme
19.00	Dnevnik, izdelne vesti
20.30	V kraljestvu narave
22.30	Dnevnik, izdelne vesti
22.50	Dok.: 10. junij 1940 - Italija stopi v vojno
23.55	Glasba: Pred premiero - Opera kviz
0.30	Dnevnik in pregled tiska

RETE 4	
7.00	Nan.: Tre nipoti e un nipote
7.30	Nad.: Manuela
8.30	Nad.: Il disprezzo, 9.45 Rubi, 10.30 La donna del mistero 2, 11.00 Senza peccato, 12.20 nan. Mai dire sì, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
14.45	Film: L'altalena di velluto rosso (dram., ZDA '55, i. R. Milland, J. Collins)
17.10	Aktualno: Perdonami (vodi D. Mengacci), 18.00 Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
20.45	Nad.: Perla nera
22.50	Film: Blade Runner (fant., ZDA '82, i. H. Ford, R. Hauer), vmes (23.30) dnevnik
1.10	Pregled tiska
1.20	Aktualno: Atutto volume - Knjižne novosti

CANALE 5	
6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.10	Nan.: Una bionda per papà
11.40	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful, 14.15 Amarsi
15.00	Nan.: Pappa e ciccia, 15.30 La tata
16.00	Otroška variete
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviz: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme
20.25	Variete: Paperissima
20.40	Film: Il testimone più pazzo del mondo (kom., ZDA '90, i. S. Martin)
'92	22.45 dnevnik TG5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik

ITALIA 1	
6.30	Otroški variete
9.20	Nanizanke
12.25	Odpri studio, 12.30 Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odpri studio
14.30	Variete: Non è la RAI
16.15	Nan.: Un professore alle elementari, 16.45 Neon Rider, 17.45 Primi baci, 18.20 Beverly Hills
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.40	Nan.: Renegade - La prova (i. Lorenzo Lamas)
22.40	TV film: Beach Beverly Hills (kom., ZDA '93, i. G. Pryor, G. Sanders)
23.40	Aktualno: Fatti e misfatti
0.45	Italia 1 sport
1.45	A tutto volume
2.15	Sgarbi quotidiani

TELE 4	
13.30	19.30, 21.55, 0.10 Dogodki in odmevi
20.30	Nan.: La legge di McCain, 5., 21.20 Maguy

MONTECARLO	
14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Tempo d'estate
19.30	Variete: T.R.I.B.U.
20.35	Film: Puro cashmere
23.00	Tappeto volante
0.40	Film: La banda Biondini

RAI 3	
slovenski program	
(poskusna oddaja)	
20.25	Risanka: Podobe
20.30	Dnevnik

SLOVENIJA 1	
10.00	Videostrani
10.10	Malo angleščine, prosim
10.35	Kapitan Power, 1/22 ameriške nanizanke
11.00	Znanje za znanje: Ucite se z nami, ponovitev
11.25	Mirna dezela, ponovitev nemškega filma
13.00	Porocila
13.05	Sportni pregled, ponovitev
16.50	Obzorja duha
17.20	Dober dan, Koroska
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Radovedni Tacek: Tekma
18.15	Pravljicar, 7/9 del ameriške nanizanke
18.40	Fallerjevi, 1. del nemške serije
19.10	Risanka
19.16	Zrebanje 3x3
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.00	Vojna in pogajanja, 2. del dokumentarne oddaje
20.57	Prireditve ob 5. obletnici demokratičnih volitev ter 4. obletnici osamosvajanja Slovenije, prenos
22.45	TV dnevnik 3, vreme
22.55	Sport
23.05	Sova
23.05	Murphy Brown, 27. zadnji del ameriške nanizanke
23.35	Zadnja oddaja v sezoni
23.35	Novo življenje, 11/16, ameriške nadaljevanke
	Postelja, nevesta in truplo

SLOVENIJA 2	
14.00	Euronews
14.55	Utrip, ponovitev
15.10	Zrcalo tedna, ponovitev
15.20	Poglej me!, ponovitev
16.05	Sova, ponovitev
	Zabavljaci, 2. del angleške nadaljevanke
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Regionalni studio Maribor
18.45	Izziv, poslovna oddaja
19.15	Sedma steza
20.05	Svet na zaslonu
20.55	Vojna povratnika, 6., zadnji del angleške nadaljevanke
21.45	Studio City
23.00	Brane Rončel izza odra
	EP v kosarki: Slovenija - Spanija, posnetek

KANAL A	
10.15	Ponovitve
12.20	A-shop, Spot tedna, CMT
17.40	Spot tedna, A-shop
17.55	Klasična video glava, ponovitev
18.45	A-shop
19.00	Vreme
19.10	Luc svetlobe, 455. del ameriške nadaljevanke
20.00	Alica v glasbeni deželi, kontaktna glasbena oddaja
20.30	Dežurna lekarna, 32. del spanske humoristične nanizanke
21.00	Vreme
21.05	Prihod, ameriški zf film
22.50	Obalna straza, ponovitev
23.55	Spot tedna, A-shop

Koper	
16.00	Euronews
16.30	Kosarka - evropsko prvenstvo
	Atene:
	Spanija - Slovenija
18.00	Slovenski program: Studio 2 - sport
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Cakajoc Petra Pana, otroška oddaja
20.00	Sportni pregled
21.30	Kosarka - evropsko prvenstvo
	Atene:
	Italija - Litva, prenos
22.15	TV dnevnik
22.30	Sportni ponedeljek
23.00	Dannyjev skrivnostni svet

Avstrija 1	
09.00	Polna hisa, ponovitev
10.15	Vesoljska ladja Enterprise, ponovitev
11.00	Willow, ponovitev
13.00	Foorfur
13.25	Viking Viki
14.15	Am, dam, des
14.35	Kremenckovi
15.00	Stirje zadeni
15.20	Knight Rider
15.25	Mini cas v sliki
15.35	Vesoljska ladja Enterprise
	Planet nesmrtnih
16.20	Knight Rider
	Vojaski udar
17.15	Strašno prijazna družina
17.35	Zlata palaca
	Pokazi mu!
18.05	Grad ob Vrbskem jezeru
	Sestanek ob Vrbskem jezeru
19.00	Pri Huxtablovih
	Poslovilna slovestnost
19.30	Cas v sliki, vreme
19.45	Vreme
20.00	Pogledi od starni
20.15	Macgyver:
	Izgubljeni zaklad Atlantide, ameriški akcijski film
21.50	Smrt na krovu, ameriški film, 1993
23.25	Cas v sliki
23.30	Revolveras, ameriški vestrn, 1950
00.50	Strašno prijazna družina, ponovitev
01.15	Vsak dan s Schiejokom, ponovitev

Avstrija 2	
09.00	Cas v sliki
09.05	Vsak dan s Schiejokom, ponovitev
10.05	Tri breze na resavi, ponovitev
11.35	K stvari
12.50	Vreme
13.00	Cas v sliki
13.10	Piramide, 2. del
13.55	Orientacija
14.25	Doktor Trapper John
15.10	Umor, je napisala
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
18.55	Kuharski mojstri
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki
19.53	Vreme
20.15	Vaski zdravnik
21.10	Tema
22.00	Cas v sliki 2
22.30	Ob pol enajstih
23.05	Kaj imate radi?
23.35	Evropska filmska noc
23.45	Moski, nemška komedija, 1985
01.20	Kabinet dr. Kaligarija, nemški film, 1919
02.35	Beli pekel Piz Paluja, nemški film
04.05	Podloznik

RADIO	
Slovenija 1	
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00	Porocila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio plus; 8.40 Minute za smeh; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled slov. tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Varnostna kultura; 19.45 Lahko noc, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Šansoni; 23.05 Nokturno.
Slovenija 2	
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30	Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.40 Koledar prirediteljev; 11.00 Ekološke teme; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobtnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.50 Sport; 18.00 Študentski rock; 19.30 Ameriška country lestvica; 20.00 Popularnih 40; 22.20 V soju žarometov.
Slovenija 3	
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00	Porocila; 8.05 Glasba; 10.05 Kulturna panorama; 11.05 Cas in glasba; 13.05 Igra; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Divertimento; 16.45 Ekonomska politika; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.05 Slov. glasbena ustvarjalnost; 19.30 Operni koncert; 20.30 S tujih koncertnih odrov; 22.05 Dvigljena zavesa; 22.25 Komorni studio; 23.55 Lirčni utrinek; 24.00 Prenos RS.
Radio Koper	
(slovenski program)	
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30	Porocila; 12.30 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika, 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 9.00 Servisne informacije; 9.50 Odgovori na vprašanja; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.00 Parlamentarna kronika; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Bla-bla radio; 19.30 Lestvica Coccola; 22.30 Poned. koncert.
Radio Koper	
(italijanski program)	
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30	Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbori; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Anni 60, ma non li dimostro; 11.30 Aktualnosti; 11.45 L' intervista; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 D'altra canto, 18.00 Bootleg; 18.45 Villa Ut; 20.00 RMI.
R. Glas Ljubljane	
5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15	Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Nagradna uganka; 19.25 Vreme; 20.00 Kviz; 21.00 Moda.
Radio Kranj	
9.00, 14.00, 18.00	Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Kruh naš vsakdanji; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Modna revija; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Pometamo doma; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Črna kronika; 13.40 Pometamo doma; 14.30 Točke, metri, sekunde; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Terenski studio: Senčur; 18.10 Vsakdo svoje pesmi poje; 19.30 Večerni pr.
Radio Maribor	
6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00	Porocila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Šport; 11.45 Info servis; 12.10 Mali oglasi; 13.00 Pod Persko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 18.00 Pokličite 101555; 20.00 Sotočje.
Radio Študent	
11.00	Roboti & Ljudje; 14.00 Recenzije & Napovedi (podlistki U. Eca); 15.00 OF: 17.00 Čudoviti svet zlobe in nasilja; 17.45 You Rock It!; 19.00 TB: Oumou Dioubate; 20.00 Alter, Garbage, Fonkura; 24.00 Reprize.
Radio Trst A	
7.00, 13.00, 19.00	Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Iz Cetrtkovih srečanj; Dr. Dorče Sarđoć; 8.40 Slov. glasba, vmes (9.15) Pravljici kotiček; 10.10 Koncert: pianistka Tatjana Ognjanović; 11.30 Odpri knjiga: Doktor Živago (B. Pasternak, r. M. Prepeluh, 1. del); 12.00 Dogodivščine v Grand Canyonu, nato Country glasba; 12.40 Zborovska glasba; 13.20 Kmetijski tednik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Ameriški portreti, nato Soft music; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Teden S. Prokofjeva; 18.00 Ena se tebi je želja spolnila; 18.35 Revival; 19.20 Napovednik.
Radio Općine	
11.30, 15.30, 17.30	Porocila; 10.00 Matineja; 11.00 Horoskop; 12.45 VZPI-ANPI (pon.) Samo za Vas, Ostali Trst - L'altra Trieste; 18.00 Tedenski športni komentar.
Radio Koroška	
18.10-19.00	Sezidal sem si vinski hram: v živo iz Žitare vasi.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,
tel.: 061/ 222-815

V torek, 27. junija, ob 20. uri:
SKUPINA NORDEY -
ARMANDO LLAMAS:
14 V PAST UJETIH IGER (+2).

*Režiser je Stanislas Nordey - najnovej-
še odkritje francoskega gledališča.
Dvourni in sprevržena spolnost.
Komično v tragičnem,
tragično v komičnem.
Predstava presenečenj!*

LGL, tel.: 061/ 314-962

danes, 26. junija:

*med 10. in 13. uro bo na bregu Ljubljanice in
na Dvornem trgu lutkovna delavnica, otroke
bo zabaval ZMAJCEK, gostja pa bo SVE-
TLANA MAKAROVIC;
med 15. in 18. uro bo na Dvornem trgu pred-
stava JAJCE, CAROBNA HISA, nastopil bo
čarovnik KRUNO ANTONIC s predstavo CA-
ROBNE KOCKE in SAPRAMIŠKA;
ob 22. uri: predstava MEĐENA PRAVLJICA
z gostjo SVETLANO MAKAROVIC (na sliki).*

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/ 332-288

V sredo, 28. junija, ob 21. uri: DIVINA DIVA-
NOVA v izvedbi Gledališča Ane Monro.

CELJE

SLG,

tel.: 063/ 25-332

V sredo, 28. junija, ob 21. uri: O. Zupancic -
VERONIKA DESENISKA, za abonma sobota
večerni I in izven. Predstava bo se v četrtek, 29.
junija, isti uri, za abonma sobotni večerni II in
izven.

KOPER

V četrtek, 29. junija, Martincev trg ob 19. uri:
OSAPSKE STORIJE v izvedbi Gledališke sku-
pine Osp.

MARIBOR

SNG DRAMA, tel.: 062/ 221-206

V sredo, 28. junija, Minoritska cerkev ob 21.
uri: R. Serling - OBMOČJE SOMRAKA.

V soboto, 1. julija, Slomskov trg pred gledali-
ščem ob 21. uri: PRVA POLETNA NOC DRA-
ME - Predstavitve nove repertoarne podobe
Drame v sezoni 95/96.

SNG OPERA IN BALET,

tel.: 062/ 221-206

V četrtek, 29. junija, ob 21.30: J. Strauss - PLES
KADETOV, balet.

LGM,

tel.: 062/ 26-748

V nedeljo, 2. julija, atrij mariborskega gradu ob
11. uri: Nace Simoncic - VELIKI KIKIRIKI.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich
Mednarodni festival operete 1995 bo
na sporedu od 4. julija do 13. avgusta.
Festival bodo otvorili z Leharjevo ope-
reto »Dezela smehljaja« (Il paese del
sorriso). Pod vodstvom Tiziana Severi-
nija bodo nastopili orkester, zbor in
balet gledališča Verdi.

Premierska predstava bo v torek, 4. ju-
lija, ob 20.30 (red A). Ponovitve bodo
trajale do 8. julija.

Avditorij Muzeja Revoltella

Poletni koncerti: Danes, 26. t. m., ob

20.30, klavirski recital Jurija in Olge
Cherbakove. Na programu Weber,
Grieg, Schubert, Casella, Chopin, Ra-
chmaninov in Gershwin.

Prodaja vstopnic pri blagajni dvorane
Tripovich: 9-12, 16-19.

Grad sv. Justa

Danes, 26. t. m., ob 21. uri »Forrest
Gump«. Režija Robert Zemeckis. Na-
stopa Tom Hanks.

V nedeljo, 2. julija, ob 21. uri »Il posti-
no«. Režija Michael Redford. Nastopa
Massimo Troisi.

KOROŠKA

CELOVEC:

Koroška hala

(Sejmisce): do 1. julija 1995 je na sporedu
muzikal »Cats«. Urnik: vsak dan (razen
ponedeljkov) ob 20.00, ob sobotah in ne-
deljah dodatno tudi ob 15.00. Vsak torek
(ob 20.00) in vsako nedeljo (ob 15.00) so
predstave v angleščini.

nazije za Slovence.

TINJE

Dom:

Danes, 26. t.m., ob 20.00 - Niz predavanj
»Evropska unija in mi«: EU-podpore za
koroške občine - možnosti in težave.
Jutri, 27. t.m., ob 19.30 - Posledice spre-
membe podnebja v srednji Evropi. Predava
meteorolog F. Stockinger.

V sredo, 28. t.m., ob 19.30 - Ozonska
luknja in ultravioleto sevanje v Alpah.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

GLEDALISKI KLUB KRKA,
Dunajska 65

V torek, 27. junija, ob 19.30: srečanje z NA-
CETOM SIMONCICEM.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE,
Celovška c. 23

V sredo, 28. junija, ob 11. uri: predstavitve
CD-ROMa Slovenski bankovci in kovanci
1918-1995.

VODNIKOVA DOMACIJA,
Vodnikova 65

V torek, 27. junija, ob 19.30: predstavitve
knjige BOJANA MESERKA - Sanjalisce.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Predavanji ruskega lingvisti in antropologa
kulture ALEKSEJA JURCAKA:
v torek, 27. junija, ob 19. uri: CINICNI RA-
ZUM POZNEGA SOCIALIZMA.

V sredo, 28. junija, ob 19. uri: ESTETIKA
ABSURDNEGA NA SOVJETSKI NEODVI-
SNI ROCK SCENI V-80. LETIH.

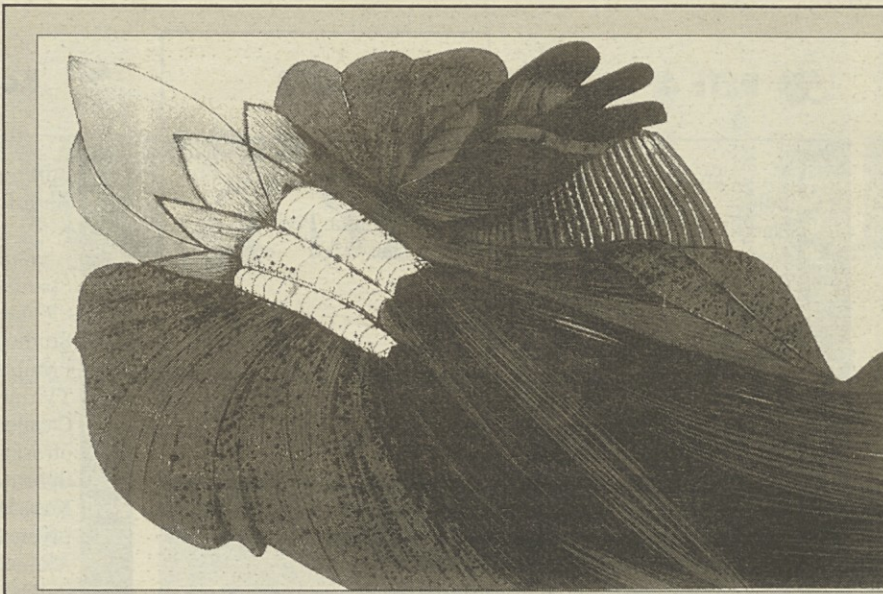
FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

**Muzej judovske skupnosti iz Trsta »Carlo in
Vera Wagner« (Ul. del Monte 5):** danes, 26. t.
m., ob 18.30 spominska svečanost ob 50.
obletnici smrti Ane Frank. Ob priložnosti
bodo tudi odprli razstavo, ki bo trajala do 31.

junija.

Obcinska galerija: do 16. julija si lahko ogle-
date razstavo, ki je posvečena italijanskemu
opernemu pevcu Enzu de Muro z naslovom
»Il magico splendor lo sguardo abbaglia«
(Magični blesk privablja pogled).

**V
Galeriji
Artes
v Novi Gorici
je na ogled
razstava
DIMITARJA
MALIDANOVA**

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

**36. MEDNARODNI JAZZ
FESTIVAL**

Krizanke in Cankarjev dom
od 28. junija do 1. julija

Sreda, 28. junija, ob 20. uri: JOHN
PATITUCCI'S MISTURA FINA BAND in
ABBAY LINCOLN QUARTET.

KUD FRANCE PRESEREN,
tel.: 061/ 332-288

V četrtek, 29. junija, ob 20. uri: koncert THE
SPOONS.

KRIZANKE

V torek, 27. junija, ob 19. uri: ROCK FEST.

BLEJ

Danes, 26. junija, cerkev na otoku ob 20. uri:
večer komorne glasbe STANKO ARNOLD
(trobenta) & LJERKA OCIC-TURULIN (orgle).

V petek, 30. junija, Cerkev Sv. Martina ob
20.30: koncert GODALNEGA KVARTETA
SANKT-PETERSBURG MOZARTEUM.

GROBLJE PRI DOMŽALAH

V torek, 27. junija, cerkev sv. Mohorja in sv.
Fortunata ob 20. uri: 4. koncert ANDREASA
REINERJA (violina) in ACIJA BERTONCLJA
(klavir).

KOPER

V četrtek, 29. junija, Martincev trg, ob
19.30: nastop učencev sole kitaristov,
ob 20. uri: nastop sole synthesizerja
Koper in ob 20.30: nastop Mesanega
pevskega zbora Maestral Koper.

MURSKA SOBOTA

Danes, 26. junija, Soboski grad, ob 20. uri:
KONCERT PEVSKIH ZBOROV.c

ROGAŠKA SLATINA

V sredo, 28. junija, Kapelica sv. Ane v
Zdravilišču Rogaska Slatina ob 20.30:
koncert udeležencev Mojstrskega
tecaja za mlade glasbene talente.

GLASBA FJK

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V Mali galeriji je do 2. julija na ogled fotografska
razstava CHRISTOPHA DONNETA.

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA
BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 10. se-
ptembra.

Razstava svetovne novinarske fotografije WORLD
PRESS PHOTO je na ogled do 5. julija.

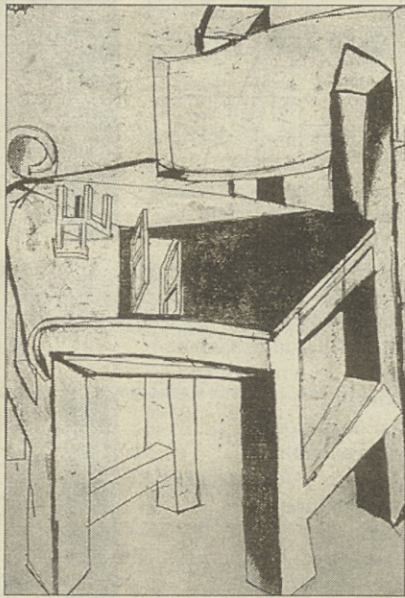
MODERNA GALERIJA

Razstava PETRA VARL SIMONCIC v Mali galeriji bo
na ogled do 3. septembra.

GALERIJA GLINA, Gornji trg 11

Razstava del POMPEA PIANEZZOLA je na ogled do
15. julija.

GALERIJA DVORNI TRG, Dvorni trg 2
Razstava NAGRAJENCEV III. BIENALA
SLOVENSKE GRAFIKE - NOVO MESTO je
na ogled do 5. julija..

Marko Adlovic

INSTITUT JOZEF STEFAN

Razstava slik in grafik BINETA ROGLJA je na ogled
do 21. julija.

BREŽICE

GALERIJA POSAVSKEGA MUZEJA

Razstava OROZJE PRETEKLOSTI je na ogled do
28. avgusta.

CELJE

LIKOVNI SALON CELJE

Razstava Prostor za pripoved ERICHA PRASCHA-
KA je na ogled do 30. junija.

GRAD DOBROVO

Razstava kipov in risb FRANCETA GORSETA iz
ameriškega obdobja.

IZOLA

GALERIJA INSULA

Razstava OTROSKO KIPARSTVO - Kiparska dela-
vnica ZKO Koper 1990.

KOSTANJEVICA NA KRKI

GALERIJA BOZIDAR JAKAC

Razstava slik JONA GALA PLANINCA je na ogled do
31. avgusta.

MARIBOR

GALERIJA DLUM, Zidovski trg 10

Razstava plastik VOJKA STUHEČA je na ogled do 25.
julija.

RAZSTAVNI SALON ROTOVŽ,

Kraigherjeva 3

Razstava BRANKA LENARTA fotografije (1972-
1993) je na ogled do 22. julija.

NOVA GORICA

GALERIJA ARTES

Na ogled je razstava del DIMITARJA MALIDANOVA.

PIRAN

MESTNA GALERIJA PIRAN

Razstava fotoreportaze JOHNA PHILLIPSA AMERI-
CANI MED PARTIZANI SLOVENIJE je na ogled do
12. julija.

POSTOJNA

GALERIJA MODRIJANOV MLIN

Razstava likovnih del STANETA JARMA je na
ogled do 4. julija.

SLOVENJ GRADEC

Razstava fotografij STANETA JERSICA je na ogled
do 1. avgusta.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA IVANA GROHARJA

Razstava slik LOJZETA CEMAŽARJA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

**Muzej Revoltella-Galerija moderne umetno-
sti (Ul. Diaz 27):** do 10.9. je na ogled razsta-
va umetnika pop-arta Jamesa Rosenquista.
Miramarski park-Konjusnica: do 23.7. je na
ogled razstava »Dali kipar, Dali ilustrator«.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ot-
tavo Bomben.

Grad sv. Justa-Bastione fiorito: na ogled je
antoloska razstava slikarja Fulvia Juricica.

Galerija Art Light Hall: do 30.6., razstavlja
fotograf Maurizio Maier.

Galerija Bassanese: na ogled je razstava z
naslovom »Ordine, caos e frattali«.

Peterlinova dvorana-Ul. Donizetti 3: na
ogled je razstava del slikarke Marte Kuna-
ver.

SESLJAN

Sedez turistične ustanove: do 4.7. razstavlja
Michela Stradi.

Špeter Slovenov

Beneska galerija: še danes, 26.6., je na ogled
vsak dan, razen ob nedeljah, razstava ikon.
Urnik: 17-19.

STANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do
30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela
tržškega umetnika. Urnik: od delavnikov ob
14.00-19. ure (razen ponedeljkov); ob sobo-
tah, nedeljah in praznikih od 10.00-12.00 in
od 14.-19.00

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: Do 10.9. bo na ogled razsta-
va »Do danes-dve stoletji umetnosti na Ko-
roškem«

Hisa umetnikov: do 8.7. so na ogled dela
Güntherja Brusa.

Mestna hisa-Mestna galerija: do 16.7. je od-
prta razstava Jeana Eggerja.

Kunstforum: do 7.7. je odprta razstava Kurta
Weltherja.

ROŽEK

Galerija Sikoronja

Do 2. julija razstavlja Ivo Prancic.

JOHNNY DEPP / PRIHAJA Z EDMO WOODOM

Najraje je čudaški

Zaslovel je s televizijsko nadaljevanko, najraje pa se pojavlja v vlogah nekoliko čudnih ljudi

Po številnih glasbenih lestvicah se že nekaj časa vrtil pe-sem kanadskega rokerja Bryana Adamsa Have You Ever Really Loved a Woman iz filma Don Juan DeMarcos, v katerem naslovno vlogo igra Johnny Depp. Adams se je očitno specializiral za filmske glasbene uspešnice, saj je pred tem že posnel (Everything I Do) I Do It for You za Robina Hooda, princa tatov, in All for One (s Stingom in Rodom Stewartom) za Tri musketirje. Preden bomo Bryana in Johnnija dočakali v Don Juanu, nas je Johnny (brez Bryana) utegnil obiskati na nasih kinematografskih platnih s svojim z dvema oskarjema nagrajenim filmom Ed Wood. Letošnjega oskarja sta namreč v Ed Woodu dobila Rick Baker (za masko) in Martin Landau (za upodobitev Belle Lugosija).

Johnny si skoraj vedno izbira vloge cudakov, sanjačev, outsiderjev. Tak je tudi Ed Wood, film o režiserju najslabših filmov vseh časov, kot mu pravijo v Hollywoodu. Režiral ga je Tim Burton.

»Po mojem Edward D. Wood Jr. ni bil cudak, se je pač bolje počutil oblečen v žensko,« trdi Johnny. »O njegovih čudnih posnetkih, na primer posnetek usesa čisto od blizu, so v petdesetih govorili, da so čudaski. Ko pa je svoje zanimanje za čudne podrobnosti v osemdesetih letih izrazil David Lynch, so o Lynchu govorili kot o geniju.«

Obsedenost 31-letnega Johnnija Deppa s cigaretami se povsem ujema z njegovo obsedenostjo s filmom. Rodil se je v Kentuckyju, odrasčal pa na Floridi. Pravzaprav je želel postati rock zvezdnik. Leta 1983 je s svojo skupino The Kids prišel v Los Angeles. Obupano je skušal skleniti pogodbo za snemanje plošče s kakšno glasbeno hišo. Ker je bil brezposeln, mu je prijatelj, igralec Nicholas Cage (-Wilde at Heart, Lahko se zgodi tudi vam, Red Rock West), predlagal, naj se sestane z njegovim agentom. Rezultat sestanka? Johnny je dobil prvo filmsko vlogo v prvem delu More v Ulici brestov (1984). Po njegovih besedah je prvi dve leti igralske kariere igral za denar, s katerim si je lahko plačeval najemnino in kupoval cigarete.

Leta 1985 je posnel svoj drugi film, Private Resort, in je presenečen, zakaj ni dobil kaksne nagrade za vlogo v tem filmu, saj se film tako razlikuje od vseh drugih njegovih filmov. Največja atrakcija Private Resort je za obudovalce nadaljevanke Se-verna obzorja mlečnozobi Rob Morrow (Joel Fleischman za vas), ki igra Deppovega prijatelja.

Platoon, mojstrovina Oliverja Stona, predstavlja pomembno prelomnico v Johnniji karieri.

»Ceprav sem v filmu spregovoril 21 stavkov, in se to vecino v vietnamscini,« se spominja Johnny. Zaslovel je z nadaljevanko 21 Jump Street (pred slabima dvema letoma jo je predvajal Sky One). Vendar z vlogo ni bil zadovoljen, saj je bil samo član neke čudne zbirke, »del fast food restavracije«, trdi Depp.

»Imel sem občutek, da samo zapolnjujem prostor in da nimam nobene zveze z igranjem ali delom. Niti scenarija nisem prebral. Prišel sem na snemanje in kar vprašal scenaristko, kaj naj

rečem, in sem to odrecital. Tehnični del igre ni imel nobene vloge.« Sicer pa Depp o seriji ne pove nič slabega, saj je bila po njegovem mnenju dobra vaja za nadaljnjo kariero: pet dni na teden, sedem do osem mesecev so se mladi igralci 21 Jump Street kalili v igralski umetnosti.

Depp s to nadaljevanko ni le opozoril nase, postal je celo najstniški seksualni simbol, kar mu od začetka ni bilo niti najmanj všeč. Zato je v filmu Johna Watersa Cry Baby (1990) skušal pomesti in se ponorčevati s podobno in kliseji, ki mu jih je nalepil 21 Jump Street. V Cry Baby so bili Deppovi soigralci nekdanja pornozvezda Traci Lords, Watersova maskota in trenutno precej shuššana voditeljica talk showa Ricky Lake in Iggy Pop, ki je Deppov idol. Na nekem koncertu precej let pred Cmero je Depp Popu krical opolzkosti in s tem skušal opozoriti nase. Uspešno mu je, saj je Iggy prišel k njemu in mu zabrusil: »Ti mala podgana.« Johnny ne bi mogel biti srečnejši.

Ceprav si Tim Burton po Johnniji jevem mnenju za vlogo v Edwardu Sciesorhandsu ni predstavljal nje-ga, je Johnny vlogo v sentimentalni darkerski ekstravaganci le dobil.

»Mislim sem, da pri njem nimam nobenih možnosti, ker sem bil pač televizijec. Zdelo se mi je, da sem zaradi tega preklet, in skušal sem celo odpovedati srečanje z njim.«

Po uspehu Edvarda Skarjerokca je Johnny igral s Faye Dunaway in Jerryjem Lewisom v filmu Emira Kusturice Arizona Dream, ki pa v ZDA (in še marsikje) sploh ni prišel v redni program. Ker ima še vedno zelo rad glasbo, se je pojavil tudi v nekaj glasbenih videospotih, na primer v It's a Shame about Ray skupine The Lemonheads in v Into the Great White Open Toma Pettyja.

V Benny in June je ob Aidanu Quinnu in Mary Stuart Masterson končno lahko izzivel svoj talent, medtem ko so mu pri snemanju What's Eating Gilbert Grape osebne težave (razšel se je z igalko Winono Ryder) pomagale prepričljiveje odigrati vlogo.

Tik pred premiero Eda Wooda je Depp ob navzočnosti svojega novega dekleta, manekenke Kate Moss, razdeljal hotelsko sobo, za kar je moral plačati globo 9767 dolarjev, tozba zoper njega pa je bila opuščena. Tako je po svoje opravil z lastno podobo zlatega ameriskega dečka iz 21 Jump Street.

V že omenjenem filmu Don Juan DeMarcos je združil moči z velikim Marlonom Brandom in se tretjič srečal s Faye Dunaway (po Arizona Dream in videu Into the Great White Open). V Don Juanu igra mladenica, ki je prepričan, da je Don Juan, največji ljubimec na svetu. Dve Don Juanovi izjavi:

»Ženske so največ, kolikor se moški lahko pri-

bliza bogu.«

»Živeti je vredno samo za ljubezen.«

Brando igra psihiatra, ki domnevno Don Juanu prepriča samomor (skušal ga je narediti, ker ga je zapustila njegova resnična ljubica) in se z njim ukvarja, potem ko ga zaprejo v bolnišnico. Tam Don Juan pripoveduje divje zgodbe o ljubezni in poželenju. Ceprav naj bi spal z več kot tisoč ženskami, je bil dober ljubimec, ker je veliko pozornosti posvečal drugi osebi.

»Med snemanjem sem bil zaljubljen. Mogoče sem zato lažje odigral to vlogo,« pravi Johnny. O srečanju z Marlonom Brandom pa: »Bil sem nervozen, ker bom srečal mit, legendo, Marlo-

na Branda. A že po dveh sekundah sem se ob njem počutil sproščeno.« Dunawayeva igra psihiatrovo zeno. Na letošnjem canneskem festivalu so predvajali tudi njegov novi film, Dead men režiserja Jima Jarmusha.

Johnny je zavrnil vloge v dveh velikih uspešnicah, Hitrosti in Intervjuju z vampirjem. Zeli namreč delati samo tisto, kar si želi, in samo s tistimi, s katerimi si to želi. Ne igra za blagajniški uspeh.

»Spakujem se pač pred kamero in za to dobim plačilo,« je življenjski motto Johnnija Deppa. Zdaj, ko je iskan igralec, si ga lahko privoščijo.

Irena Pirman

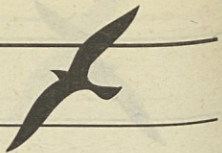
Ed Wood z bodočo ženo Kathy (Patricia Arquette)

Johnny Depp v vlogi ekscentričnega režiserja drugorazrednih kulturnih filmov Eda Wooda

Ko se Ed (Depp) in Dolores (Sarah Jessica Parker) bolje spoznata, ji prizna, da ima nekoliko nenavadne želje pri oblačenju

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Na delovnem mestu boste grdo izzvani. Privosčili si boste silovit izbruh in glasno povedali, kar vam leži na duši. Nedolžni se bodo potuhnil, krivi pa bodo znova zatajili.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Vaše počutje bo nekoliko protestiralo, tudi zato, ker ga boste izživali s spomini, za katere že dolgo časa predobro veste, da bi jih bilo dobro enkrat za vselej pokopati.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: V trenutkih soočenja s korenitimi odločitvami se boste umaknili v razposajeno družbo, ki naj bi vas odvrnila od tehničnih misli. Odločitev najboljše dozori v miru tišine.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Razlog za vašo nedejavnost bo globlje narave, zato se nikar ne izgovarjajte na utrujenost. Poiščite nekoga, ki vas bo pripravljen poslušati, in izlijte svoje srčne tegobe.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Okolici boste želeli dokazati svojo izjemnost, zato se boste podajali v situacije, ki bodo vključevale tveganje. Če boste ohranili pravo mero, vam bo več kot uspelo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ne izogibajte se napak, na njih se vendar učimo. Če se želite naučiti se več, jih delajte namerno; ko boste presegli napake, boste delali samo še napačne korake.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Okolica vašim zamislam ne bo naklonjena, zato boste postali še bolj vztrajni in nepopustljivi. Vsiljene ideje se morda res prej uresničijo, vendar so brez okusa.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Zapletli se boste v tihi spor, ki se bo zavlekel dlje, kot je treba. Kadar se sprete dve ponosni trmi, lahko zamera traja do smrti, zato brž pokopljita svoj lažni ponos.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Čeprav vaša duhovna odsotnost ne bo trajala dolgo, bo bližnji vendarle zelo nestrpen, kajti zbal se bo, da se boste znova zaklenili v temna klet svoje duševnosti.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Vaši sijajni pocietniški načrti se bodo začeli počasi sesuvati - pa ne zaradi zunanjih ovir, pač pa zaradi vse bolj treznih oči, s katerimi razlikujete smisel od nesmislov.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: V iskrenem pogovoru z novim znancem boste v sebi odkrili lastnost, ki ste jo že dolgo časa cutili, vendar vam drugi niso dovolili, da jo brez bojzani izrazite.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Utrujeni boste, vendar na delovnem mestu za nobeno ceno ne boste dovolili, da bi tvegali izgubo gotovosti in osek v denarnici. Taka je pač usoda sodobnih robotov.

RUSIJA

Moskva je zasuta z dnevniki

Najbolj priljubljen je Moskovski komsomolec

V Moskvi izhaja več sto publikacij, med katerimi je 40 dnevnikov različnih usmeritev, ki imajo vsi svoje stalno bralno občinstvo. Precej tiska izdaja opozicija, zlasti tista, katere usmeritev je komunistična ali nacionalistična. Na čelu vseh protidemokratskih in protireformskih časopisov je moskovska Pravda, nekdanje glasilo nekdanjega CK KPSZ, ki jo je leta 1905 ustanovil Vladimir Iljič Lenin. Danasnja naklada Pravde je 250 tisoč izvodov, dnevnik pa je v zasebnih rokah. Njen večinski lastnik je nek grški podjetnik, po prepričanju komunist.

Casnik Zavtra (Jutri) združuje tako imenovane domoljubne sile, ali kot se sami imenujejo: duhovno opozicijo. Zavtra je naslednik prepovedanega velikoruskega dnevnika Den, ki je bil v obdobju oktobrskih dogodkov leta 1993, ko so s tanki zlomili odpor komunističnega parlamenta - glasilo njihovega voditelja Ruslana Hasbulatova in generala Aleksandra Ruckoja. Clanki so polni zaljvk na račun predsednika Borisa Jelcina in polni hvalnic jastrebov najrazličnejših usmeritev. Zavtra dosega naklado do 100 tisoč izvodov.

Se eden od nekdanjih sovjetskih mastodontov je Sovjetska Rusija, ki se je od nekdanje nekaj milijonske naklade skrcila na 250 tisoč izvodov, vsak dan pa dokazuje svojo »demokracičnost« z odkritimi pozivi k nasilnemu rušenju sedanje ruske oblastne garniture, na čelu s predsednikom Jelcinom.

Poleg tega pa obstaja še vrsta velikoruskih časnikov, katerih naklada je precej nepomembna.

Dobri poznavalci medijev v Rusiji zatrjujejo, da lahko med najskraj-

nejše in najbolj nestrpne časopise uvrstimo Ruski parjadok (Ruski sistem). Ta dnevnik, katerega naklada dosega 50 tisoč primerkov, po mnenju moskovskih komunikologov, zagovarja skrajno fasisistično usmeritev.

Med časopisi, ki so blizu reformističnim pogledom, moskovčani ne pozabijo omeniti Izvestij. Ta dnevnik izhaja v nakladi 750 tisoč izvodov. Približno 60 odstotkov delnic časopisa je v rokah zaposlenih. Po svoji politični usmeritvi se Izvestja približuje pogledom radikalnega demokrata Jegorja Gajdarja, vodje najmočnejše parlamentarne stranke Vybor Rossii (Izbor Rusije), njen predsednik pa je hkrati eden od kolumnistov tega tednika.

Neodvisnim časopisom demokracije usmeritve pripada tudi tednik Segodnja (Danes), z naklado 200 tisoč primerkov, ki je del medijskega imperija moskovskega bančnika Vladimirja Guginskega. Poleg časopisa Segodnja je Guginski prav tako lastnik radijske postaje Eho Moskvy (Moskovski odmev) ter enega od kanalov mo-

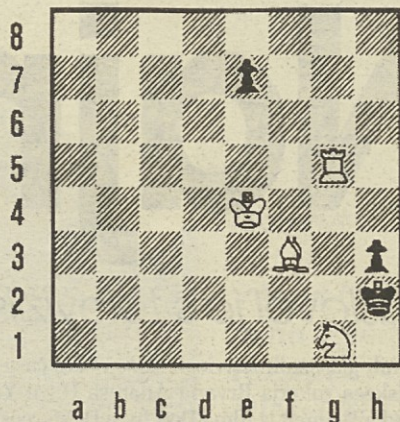
skovske NTV (Neodvisne televizije).

Najbolj priljubljen časopis v Moskvi je Moskovski komsomolec, katerega naklada dosega 1,5 milijona primerkov, znan pa je po svojem neposrednem, grobem, včasih celo prostaskem jeziku, v katerem se spopada z zelo resnimi temami, ki pestijo sodobno Rusijo; od korupcije v najvišjih slojih družbe, do najbolj brane črne kronike, in estradnih govoric, o katerih izčrpno obvešča moskovsko javnost. Največ ga kupujejo mladi in uporniško nastrojeni bralci.

Moskovski komsomolec sodi po ruskih standardih v rumeni tisk, čeprav bi ga lahko opisali tudi kot rusko različico londonskega Daily Maila in Daily Expressa. Eden od problemov, ki pesti rusko časopisje, je zagotovo tudi ta, da ima ministrstvo za informiranje monopol nad naročninami, država pa se vedno ne dopušča zasebnih tiskarn. Sestmesečna naročnina Izvestij stane približno 10 tisoč rubljev, posameznik pa mora odšteti zanj kar 60 tisoč rubljev. Razliko 50 tisoč rubljev pobere država za raznasanje časopisov, ki jih naročnikom dostavlja na dom.

V milijonskih nakladah v Moskvi izhajajo tudi zabavni časniki, ki skušajo na vse mogoče načine pobegniti pred politiko, kar je, kot zatrjujejo moskovski komunikologi, seveda prav

ŠAH

Problem -mat v treh potezah /Dr.S.Wolf -Zagreb 1935
Črni kralj se je znesel v kotu sahovnice in samo po zaslugi e kmeta ni v patu. Tega se beli dobro zaveda in mora odigrati najmočnejšo potezo, da se izogne vsem cerem in matira v treh potezah. Resitev je tako pred vami, samo pravičen vrstni red potez je potrebno odigrati!

Resitev naloge

Da pripravi matno sliko se v igro vključuje najprej beli skakač s potezo 1.Se2 in na potezo z e kmetom 1...e5 se mora za prepričitev pata najprej žrtvovati lovec 2.Lg2 hg2 3.Th5 mat. V kolikor pa črni igra 1...e6 bela trdnjava matira na prvi vrsti 2.Tg1 e5 3.Th1 mat!

S. Kovac

tako politično stališče. Ob tem tisku je na voljo tudi veliko tujih izdaj, predvsem revij in časopisov za mlade, kot so Burda, Pop Corn, Bravo, Cosmopolitan, Beauty Body, Penthouse, ki izhajajo v ruscini.

Apolitičen časopis je tudi Casnaja zizn (Zasebno življenje), ki izhaja s pomočjo ameriškega in kanadskega kapitala, in piše predvsem o lesku in sijaju mondene zahodne visoke družbe in Hollywooda, diskretno pa tudi o navadah moskovske estrade in zakulisja odrskih desk. Zelo razkošen in izčrpen je tudi Sport Express z milijonsko naklado, katerega večinski lastnik je znani francoski časopis L' Equipe. Omenimo lahko se tako imenovani Skrajno obupen časopis, ki izhaja v 300 tisoč

izvodih, ukvarjajo pa se predvsem s srhljivimi, največkrat izmislenimi zgodbami, pogosto zacinjenimi z morbidnim crnim humorjem. Po nakladi mu sledi časopis Skandali, ki izhaja v ruscini in poljscini, ter objavlja zgodbe, kakršna je tista o zenski, ki trdi, da so jo posilila nezemeljska bitja... itn.

Na koncu lahko omenimo še revijo Kljukva (Izmisljotina) z naklado 500 tisoč primerkov, ki ima podobno vsebino kot Info Aids z naklado treh milijonov primerkov. Vsekakor je zanimiv tudi časopis Milijonar, ki ga oglašajo kot zabavnik za poslovneže. Povsem jasno pa je, da lahko danes bralci v Moskvi in po vsej Rusiji izbirajo med pestro ponudbo različnih časopisov in revij.

Vojo Lukic

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

301	LASTNOST ZELO ZAGRETEGA GOVORCA	URESNI- CEVALEC	ANGLESKI PEVEC JOHN	LUČAJ	ENAKOV POTOMEČ	NIKA JUVAN	PRISTANIŠČE PRI SAN FRANCISKU	SLOVANSKI BOG LUCI	SL. FIZIK CERMELJ	SLIKOVIT OPIS	OZKA DOLINA S STRMIMI POBOČJI, TESEN	ERIC CLAPTON	IT. SLIKAR (ANTONIO CANALE, 1697 - 1768)	AVTOR: SIMON BIZJAK	POTOMEČ ST. EGIPČANOV KRŠČANSKE VERE	GRSKA BOGINJA NESREČE	VRSTA POVRTNINE	CLOVEK BREZ DOMOVINE	VICENZA	PRIVOTNI PREB. APENINSKEGA POLOTOKA	VLADARSKI NASLOV	OBRI
METE- OROLOG														SPOLNA BOLEZEN, GONOREJA								
PRIDELO- VALKA ALI PRODAJALKA ZELENJAVE														IZGUBA OSTRINE ZVEZA DRŽAV JV. AZIJE								
IT. KEMIK, NOBELOVEC LETA 1963 (GIULIO)						IGRALEC COSTNER LUKA V IZRAELU						»SPICA« MOTORNEGA KOLESA							STAROJUD- OSVKI KRALJ KOVAN POLIZDELEK			
SLOVENSKI GRAFIK JUSTIN				MOTNOST BIVSI ANG. POLITIK (FREDERIC W.)								NEM. FILOZOF (GEORG F.) IT. MESTO V. OD RIMA				KAZEN ZA KRSILCA BOZJE ZAPOVEDI	NASA VALUTA ARTHUR RIMBUAD					
DELAVSKA ORGANI- ZACIJA								IT. POKRA- JINA, LAZIO	SL. REŽISER (JOŽE, »KEKEČ«)						LEOPARD OTOK V MA- LIH SUNDIH				RAFKO IRGOLIC GL. MESTO GRČIJE	SLOVENSKI PESNIK ZUPANČIČ	DEL SKELETA	
EMIL ZATOPEK			ETILNI ALKOHOL BARVA KOŽE, TEN						KOMPOZ. POSTOPEK ORODJE ZA KOSNJO													
NAPRAVA NAD STEDILNIKOM					JUŽNO- AMERISKA KUKAVICA	REZULTAT MNOŽENJA S STEVILOM 2 KARCINOM											DOTEKANJE VOJVOD. PES- NIK (KAROLY)					
IME VEČ ČESKIH KRA- LJEV, TUDI OTAKAR							HRV. KARI- KATURIST VOLJEVICA				TOMAŽ TERČEK PAUL NEWMAN			IZUMRLA PTICA PRIMOŽ KOŽAK				PREPREČITEV SKLEPA Z NASPROTNIM GLASOM				
PROSTOR ZA PRIDOBIVANJE SOLI							NESKLADJE, NESORAZ- MERJE											MESTO OB IZLIVU MARICE, ENEZ				
NOŽ ZA OBREZO- VANJE TRT								SL. KANT- AVTOR KOVACIČ					POKRAJINA V ZAHODNI SLOVENIJI					GROFIJA NA JV. ANGLIJE				

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Škofjeloški grad Puštal

Sedanjo podobo je dobil v dobi baroka

Starodavno mesto Škofja Loka se ponasa z več grajskimi objekti. Nad Loskim gradom so razvaline romanskih gradov na Kranciju in Wildenlaka pod Lubnikom, v mestu sta gradova Stara Loka in Pustal, v bližnjem Sv. Duhu pa v Ajmanovem gradu prebivajo ursulinke.

Grad Pustal na nizki terasi na desnem bregu Poljanscice v Škofji Loki je v zgodovinskih virih posredno omenjen že leta 1214, ko srečamo viteza Otona de Purschstalla, izrecno pa leta 1392, ko je omenjen haus Purgstal.

Pustalski gospodje, ki so bili tudi freisinski gradiscani na Kranciju, so izumrli konec 16. stoletja, njihovo premoženje pa je do konca 17. stoletja prehajalo iz rok v roke. Tako sta bila nekaj casa solastnika trgovec Kunstl in starološki grascak Papler, nato grofje Paradeiserji oziroma sorodniki Possarelliji, baroni Talerji in Apfalterji, končno pa so ga leta 1696 kupili bogati Oblaki pl. Wolkensbergi iz Gorenje vasi, od leta 1753 cesarski baroni.

Wolkensbergi so trgovali z železom in si v 18. stoletju tako razširili izvenloško posest, da so sodili med najbogatejše rodbine na Kranjskem. Potomci Oblakov so leta 1927 oddali večino prostorov v najem banovinski mlekarski soli, po drugi svetovni vojni je bilo v Pustalu nekaj stanovanj, v njem so bili tudi prostori muzeja, nato pa embalažno-grafičnega podjetja. Sedaj so v gradu glasbena sola, družbene organizacije in društva.

Prvotno poslopje je bil verjetno gotski dvor gospodov Pustalskih (naslednik stavbe, ki je morda stala na bližnjem Hribcu), ki je v stoletjih doživel številne prezidave in dozidave. Pustal sta v 17. stoletju upodobila Meri-

an in Valvasor, vendar se njuni upodobitvi razlikujeta. Po Merianu sta Pustal sestavljali dvonadstropna gosposka zgradba in vzporedno nižje nadstropje s kapelo, medtem ko je kranjski polihistor narisal skupek nepovezanih stavb, med katerimi izstopa neugledno stolpasto poslopje.

Baročna doba je botrovala temeljiti predelavi, saj je takrat Pustal dobil sedanjo podobo dvotraktnega poslopja v obliki zaprte črke V, ki jo na vogalu krasi okrogel stolpic, trakta pa sta zamejena s pravokotnima se gotskima stavbama, ki sta tudi najstarejša dela gradu. Odprto dvorišče ima arkade, ki v pritličju slonijo na slopih, v nadstropju pa na okroglih stebrih. V grajski kapeli je dragocena slika Snemanje s križa italijanskega baročnega slikarja Giulia Quaglia, ki jo je naslikal leta 1706.

Ivan Jakic

Grad Puštal je le eden izmed škofjeloških gradov (Foto: Ivan Jakic)

Pershore - mesto stoletnikov

Nekateri prebivalci mesteca Pershore, ki ima le devet tisoč prebivalcev, so prepričani, da dosežejo visoko starost zato, ker živijo mirno podezelsko življenje, drugi pravijo, da je vzrok dolgemu življenju pitje prekuhane vode, tretji pa menijo, da živijo dolgo zato, ker na njihovem jedilniku ni rib. Kakorkoli že - Pershore je znan kot mesto stoletnikov, saj tam Angleži povprečno živijo najdlje.

»Trenutno je v mestu sedem stoletnikov, se pred nekaj meseci pa jih je bilo deset. Pred kratkim je umrl najstarejši, 105-letni George Carey. Ni umrl zaradi bolezni, bil je le utrujen,« je dejal Miles Ogle, ki s svojimi 69 leti sodi med »mlajše« prebivalce.

Veliko ljudi je starih od 80 do 90 let in Ogle, lastnik lekarne, poudarja, da ljudje le redko jemljejo večjo količino zdravil, navadno le blaga zdravila za različne prebavne težave. Zenske dosegajo največjo starost. Med njimi je 104-letna Blanche Dauffy, ki vsako-

mur pove »recept« za dolgo življenje: »Vodo vedno prekuham, nikoli ne jem rib.« Nekateri stoletniki pravijo, da čudeznega recepta za njihovo starost ni, zato je Ogle prepričan, da gre za dedno lastnost. Duftyjina sestra Kate je umrla pri 105 letih, njen sin, 74-letni Jack je krepak kot petdesetletnik. »Mislim, da je odgovor na vprašanje, zakaj ljudje v Pershori tako dolgo živijo, dednost. Že v preteklosti so ljudje umirali v visoki starosti. Res pa je, da je bila stopnja umrljivosti novorojenčkov zelo visoka, torej so preživeli le najbolj močni in odporni. Ti so predniki današnjih družin,« je dejal Ogle in poudaril, da Blanche Dauffy kljub visoki starosti se vedno kadi.

Pershore leži na kmetijskem območju, zato ljudje jedo veliko sveže zelenjave in mlečnih izdelkov. Ne poznajo stresa in nekateri pravijo, da tudi zato živijo dolgo. »Nasi stoletniki tako zbrano in pametno govorijo, da jim ne bi nihče prisodil te castiljive staro-

sti,« je dejal Ian Carmichael, direktor enega od dveh zdravstvenih domov v Pershori. »Večina stoletnikov živi v teh krajih od rojstva; med njimi ni ljudi, ki bi se tja priselili po upokojitvi.« V Stonebow House, domu za stare, živita dva stoletnika. »Zenske običajno ne kadijo, alkohol pijejo le ob posebnih priložnostih. Vsi si tudi prizadevajo, da bi bili kar najbolj veseli,« je povedala Janet Crouch, ki z možem vodi dom. Med tridesetimi varovanci je veliko starih več kot 90 let. Dr. Marshall Wilson, upokojeni mestni zdravnik, pravi, da je najpomembnejša pravilna prehrana.

»Ljudje, tudi tisti z manj denarja, imajo zelenjavne vrtove. Tako je bilo tudi že v preteklosti.« Ogle je prepričan, da prihodnje generacije ne bodo dosegle tako visoke starosti. »Ko bodo ljudje doživljali stresse, se bo starostna meja znižala in večina ljudi ne bo dočakala sto let. Danes je življenje pač stresno,« poudarja dr. Marshall.

Patricia Reaney, Reuter

Valvasorjeva upodobitev Puštala

IRAN

Dežela na nekdanjem stičišču med vzhodom in zahodom (9)

Vitki stebri so podpirali strop sprejemne dvorane

Tako je lahko pravilno odmeril davke, odstranil nepravilnega satrapa, utišal nezadovoljstvo bodisi z denarjem drugič spet z mečem, se pravočasno pripravil na vojno... Največjo moc je Perzija dosegla pod vodstvom vladarja Dareja I., ki je vladal deželi od leta 522 do 486 pr. n. st.. Darej je že delno razrahljano kraljestvo znova utrdil in se povečal.

Za nadaljnja osvajanja si je Darej izbral Evropo, kjer je leta 490 pr. n. st. pri Maratonu doživel svoj prvi poraz. Za Grke je bila to pomembna zmaga, za Perzijce samo nepomemben umik. Prav Dareju se moramo tudi zahvaliti, da toliko vemo o antični Perziji. Popolno-

ma se je zavedal, da je kralj kraljev, in je dal vse svoje večje uspehe zabeležiti v trdno skalo za prihodnje rodove. S to svojo temeljitostjo - nekateri napisi so napisani celo v več jezikih - je zelo olajšal delo arheologom. Po njegovi smrti pa je perzijska zvezda začela bledeti. Svoj prvi zaton je imperij doživel leta 334 pr. n. st., ko je Aleksander Veliki, učenec grškega filozofa Aristotela, na svojem vojaškem raziskovalnem pohodu pokoril Perzijo.

Po propadu Grkov pa zgodovina o Perziji neupravičeno molči. Vodijo jo »izgubljena ljudstva«, Parti in za njimi Saniidi. V tem času je bila Perzija edini pravi tekmeč in bič Rima. S prihodom Arab-

Persepolis - takšen vrh stebra je perzijska posebnost (Obe fotografiji: J. J.)

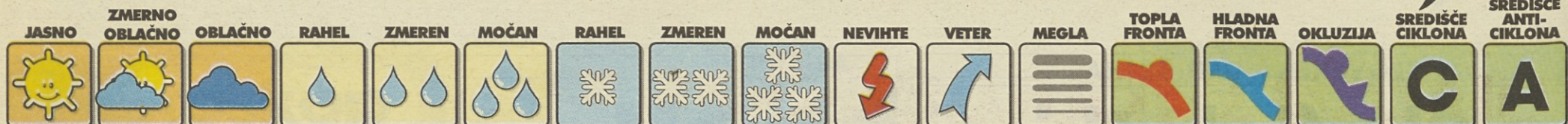
cev na prizorišče v 7. stoletju pa je sijajna perzijska zvezda dokončno zatonila. Začelo se je novo poglavje zgodovine.

Zgodnjega petkovega jutra se je v Sirazu spet zapletlo. Očitno je bilo, da so zlati časi turizma samo se medel spomin. Otovorjena s težko prtljago sva taval po mestu in sprasevala mimoidoče.

Sizifovo delo, kajti le redki so dajali vtis, da naju razumejo. Končno sva se znasla na nekem dvorišču, na postaji malih avtobusov. Vkrcala sva se v vozilo, katerega nama je pokazalo največ ljudi. Atmosfera je bila prijetna, potnikov pa nekaj več kot običajno, med njimi tudi zenske. Ljudje so izzarevali praznično razpolože-

nje. Bil je petek - Alahov dan, čas za obiske, počitek, družinsko življenje. Po enourni vožnji sem zadovoljen z razvojem dogodkov in sam s seboj zadremal, ko je v avtobusu završalo. Sofer je po ljudskem telefonu spraseval, kam pravzaprav hodeva.

Janez Jaklic
(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nasi kraji so na obrobju obseznega in ustaljenega območja visokega zračnega pritiska s središčem nad Britanskim otokjem in Severnim morjem. S severozahodnimi vetrovi doteka k 1020 postopno toplejši in tudi bolj suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.12 in zšlo ob 20.57. Dan bo dolg 15 ur in 45 minut. Luna bo vzšla ob 4.11 in zšla ob 19.28.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Mura	12,1	Crikvenica	20,0
Sava (Radovljica)	9,6	Malinska	18,0
Sora	10,7	Sibenik	19,0
Ljubljana	12,0	Poreč	19,0
Savinja	-	Split	20,0
Vipava	9,9	M. Losinj	20,0
Jadransko morje (Koper)	15,2	Dubrovnik	20,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju:

zjutraj: SE 4 do 8 vozlov

popoldne: NW 5 do 10 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.45 najnižje -57 cm, ob 10.25 najvišje 26 cm, ob 15.24 najnižje -9 cm, ob 21.10 najvišje 45 cm.
Jutri: ob 4.11 najnižje -60 cm, ob 10.53 najvišje 29 cm, ob 15.57 najnižje -10 cm, ob 21.40 najvišje 45 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	20
1000 m	16
1500 m	12
2000 m	8
2500 m	4
2864 m	0

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na počutje in razpoloženje ljudi bo danes ugoden.

VOX POPULI

Knjig in prijateljev imej malo, a dobre.

Knjiga je kot voda: zmeraj si utre pot.

Ljubezen je dobra služabnica, a slaba gospodarica.

DANES

Slovenija: Na Primorskem bo večinoma sončno, drugod delno jasno. Na vzhodu so možne se kratkotrajne padavine. Najvišje dnevne temperature bodo od 17 do 25° C.

Sosednje pokrajine: V sosednjih pokrajinah Italije in ob Jadranski bo pretežno jasno, drugod delno jasno z zmerno oblačnostjo.

JUTRI

Slovenija: Večinoma sončno bo in toplo.

Obe: V sredo bo sončno in toplo.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Predal se je še eden od šefov iz Calija

BOGOTA - Victor Patino Fomeque (na sliki AP), sesti človek v hierarhiji kolumbijske kokainske mafije narkokartela iz Calija, se je včeraj predal v neki vojašnici v kolumbijskem glavnem mestu. Kot je dejal neki vojaški castnik, se je 38-letni Patino Fomeque, ki mu pravijo El Papi, zedaj časa pripravljaval na predajo. Zakaj se je odločil za ta korak, ni povsem jasno. Vsekakor je Fomeque že tretji šef sedemčlanskega vodstva calijskega kartela, ki je padel v roke kolumbijskih oblasti. Najprej so pred dvema tednoma aretirali vrhovnega sefa

Gilberta Rodrigueza Orejuela. Po njegovi aretaciji se je pred tednom dni predal Henry Loaiza (Skorpijon), zadolžen za varnostno službo, včeraj pa se Victor Patino Fomeque.

Ti izredni uspehi v boju proti kolumbijski kokainski mafiji pa so skrajno sumljivi. Ze res, da sta se lahko Skorpijon in El Papi predala, ker so po aretaciji vrhovnega sefa Orejuela oblasti zasegle ogromno dokaznega gradiva. Oblasti pa so imele zepred tem dovolj dokazov o tlocinski dejavnosti obeh, tako da je predaja botrovala skoraj go-

tovo kaj drugega. Kartel iz Calija je postal najpomembnejši proizvajalec in izvoznik kolumbijskega kokaina, potem ko mu je uspelo s pomočjo oblasti likvidirati medellinski kartel Pabla Escobarja. Brzkone se zdaj dogaja nekaj podobnega. Morda pa je vsa zadeva se bolj zapletena, saj ni nobena skrivnost, da so v dejavnost kolumbijske kokainske mafije vpleteni tudi številni politiki, ki bi lahko zdaj skušali likvidirati nevarne priče. S predajami si torej sefi iz Calija resujejo golo kožo, ker so v zaporih varnejši kot na begu.

Ruski Playboy ponuja poleg golih deklet tudi literaturo

MOSKVA - Ob sliki Marlboroovega kavboja, ki se bohoti preko dvanajstih nadstropij, McDonaldovih restavracijah in pravem plazu luksuznih mercedesov v postkomunistični Rusiji ne sme manjkati eden od glavnih simbolov nekdanjega »gnilega Zahoda« - Playboy. V Moskvi so namreč predstavili rusko izdajo mesecnika z bolj ali manj golimi lepoticami. Za Russe pa ni to nobena novost, saj se je tu že pred dvema letoma »izkrcal« Penthouse, da sploh ne omenimo domačih in tujih soft in hard pornografskih revij. Ruski Playboy pa ima svojo posebnost, saj se ob golih dekletih pojavljajo literarni in drugi članki najuglednejših ruskih piscev.

Atlantis je spet ostal na Zemlji

CAPE CANAVERAL - Izstrelitev ameriškega vesoljskega trajekta Atlantis so morali znova odložiti zaradi slabega vremena. Atlantis naj bi poletel v zemeljsko orbito jutri ob 15.32 po krajevnem času (ob 21.32 po srednjeevropskem poletnem času). Do zgodovinske spojitve ameriškega vesoljskega trajekta z rusko vesoljsko postajo Mir bo torej prišlo sele v četrtek. Seveda, če je Američanom vreme ne bo vnovic zagodlo. Dokončen sklep bodo sprejeli dredi. Za tako dolgo odložitve so se odločili, da ne bi utrudili posadke in tehničnega osebja. Ameriški in ruski novinarji, ki v teh dneh oblegajo vesoljsko izstrelilnico na Rtu Canaveral, so seveda razočarani, a tudi njim bo nedvomno prijal krajši počitek.

Sedemnajst mrtvih

PRAGA - V trčenju potniškega in tovornega vlaka pri ceskem Chrudimu v soboto zvečer je izgubilo življenje sedemnajst oseb, šest pa jih je v kritičnem stanju. Veci-

noma so bili na vlaku mladi potniki, ki so se v soboto peljali na zabavo iz Policke v Chrudim. Kot je sporočila tiskovna agencija CTK, so se vagoni iz se neznanih vzrokov odklo-

pili od tovarne kompozicije in »razparali« potniški vlak, ki je pravzaprav za železniški promet preurejen avtobus.

Ranjence so odpeljali v Chrudim in v Hradec

Kralovi, medtem ko se je sedem ekip gasilcev trudilo z razbitinami. Kot so dejali predstavniki ceskih železnic, je za nesrečo brzkone kriva dotrajnost voznega parka.